

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY GŁOGÓW
NA LATA 2016-2023
Projekt**

Głogów 2015

Opracowanie dokumentu:
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”

Zespół:
Justyna Tracichleb
Rafał Plezia
Anna Peregrym

Spis treści

Wstęp.....	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	7
2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna gminy	7
2.2 Oświata i edukacja.....	10
2.3 Kultura, sport i turystyka	14
2.4 Opieka zdrowotna.....	18
2.5 Polityka społeczna Gminy	18
2.6 Bezpieczeństwo publiczne	20
2.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	21
2.8. Udział w Programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej	22
3. PARTNERSTWA KRAJOWE I ZAGRANICZNE.....	24
4. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	25
4.1 Rzeźba, budowa geologiczna	25
4.2 Wody powierzchniowe i podziemne.....	25
4.3 Gleby.....	26
4.4 Flora, fauna oraz formy jej ochrony	27
5. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	29
5.1 Rozwój gospodarczy	29
5.2 Infrastruktura techniczna	33
5.3. Drogi	36
5.4. Transport publiczny	37
5.5. Telekomunikacja.....	37
5.6. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	37
6. FUNDUSZ SOŁECKI.....	39
7. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ (UE) W LATACH 2009 – 2015.....	41
8. PLANOWE PODEJŚCIE DO ROZWOJU	43
9. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	46
10. ANALIZA SWOT	49
11. STRATEGIA ROZWOJU GMINY GŁOGÓW NA LATA 2016-2023	53
11.1 Plan strategii	53
11.2 Wizja i kierunki rozwoju.....	55
11.3 Plan operacyjny strategii	56
11.4. Spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu	70
11.5. Wdrażanie i monitoring strategii	74

Wstęp

Planowanie jest pierwszym i podstawowym etapem zarządzania. W gminie planowanie strategiczne jest procesem, w którym samorząd świadomie przewiduje i kontroluje zmiany sytuacji na danym obszarze, pozostając motorem działań podejmowanych na rzecz rozwoju lokalnej społeczności. Z jednej strony znając i inwentaryzując dostępne zasoby oraz specyfikę obszaru, a z drugiej będąc świadomym uwarunkowań zewnętrznych i trendów makroekonomicznych jest w stanie tak zaplanować zadania i kierunki rozwoju, by w możliwie największym stopniu wykorzystać obecne szanse i zminimalizować potencjalne zagrożenia.

Opracowywanie dokumentów strategicznych na poziomie gminy nie wynika wprost z przepisów prawa. Znowelizowana w 2013 r. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju choć wśród podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie polityki rozwoju wymienia samorząd gminny, to wśród dokumentów strategicznych opracowywanych przez j.s.t. wymienia jedynie strategie rozwoju województw oraz strategie ponadregionalne. „Sformalizowane” strategie i programy rozwoju stają się jednak obecnie narzędziem wykorzystywanym na wszystkich poziomach. Często są niezbędne, aby skutecznie sięgnąć po dostępne środki pomocowe. Co nie mniej ważne proces opracowywania, a później wdrażania strategii i wizji dla danego obszaru jest świetnym instrumentem budowania kapitału społecznego, zwiększania świadomości obywatelskiej, intensyfikacji podejścia partnerskiego oraz angażowania społeczności lokalnej w sprawy publiczne.

Niniejszy dokument jest efektem połączenia metody eksperckiej i partycypacyjnej. Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016-2023 została przygotowana w wyniku prac prowadzonych przez władze samorządowe Gminy Głogów oraz ekspertów Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich” przy zaangażowaniu mieszkańców i partnerów społecznych poprzez zorganizowane warsztaty strategiczne na etapie opracowywania dokumentu (definiowanie problemów, potrzeb i pomysłów) oraz konsultowanie zapisów gotowego projektu Strategii przed jej zatwierdzeniem uchwałą rady gminy. Tym samym staje się wyznacznikiem działań dla wszystkich podmiotów zlokalizowanych lub obejmujących swym zasięgiem Gminę i jest podstawą kreowania współpracy pomiędzy partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi w układzie zarówno lokalnym, jak i regionalnym, tym bardziej że tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych priorytetów będzie miało istotne znaczenie dla sprawnego zarządzania gminą, w tym pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016-2023 jest ściśle powiązane z instrumentami integracji europejskiej i perspektywą finansową 2014-2020. Dokument obejmuje syntetyczną diagnozę Gminy, analizą SWOT, a także plany strategiczne. Na ostatnią ze wskazanych kategorii składają się: wizja, cele główne, szczegółowe oraz priorytety określone w 3 sferach: środowiskowo-przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Ponadto została określona spójność zaproponowanych zapisów strategicznych w relacji do dokumentów planujących rozwój Polski oraz województwa dolnośląskiego (w perspektywie do 2020 roku). W dokumencie Strategii zawarto również założenia dotyczące procesu jej wdrażania oraz ustalenia w zakresie monitoringu i ewaluacji.

Należy również podkreślić konieczność ciągłego udoskonalania powstałego programu strategicznego. Strategia nie jest dokumentem zarządzania operacyjnego. Jest to plan zamierzeń wyznaczający kierunki rozwoju gminy. Jego wykonanie zależy od wielu instytucji i zewnętrznych czynników. Tak więc wyznaczone priorytety czy cele szczegółowe mogą ulegać modyfikacjom w wyniku zmieniających się uwarunkowań, jednak wizja i cele główne powinny być konsekwentnie utrzymywane i realizowane, a wszelkie zmiany powinny być z nimi spójne. W ewentualnej aktualizacji Strategii, podobnie jak w jej opracowywaniu, powinna brać udział możliwie najbardziej reprezentatywna grupa przedstawicieli całej wspólnoty samorządowej. Gwarantuje to nie tylko możliwie wysoki poziom akceptacji społecznej dla głównych kierunków wytyczonych w wypracowanej Strategii, ale także pozyskanie partnerów do wspólnej realizacji zaplanowanych działań.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Głogów położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, zajmując powierzchnię 84,3 km². Wchodzi w skład powiatu głogowskiego, na który obok Gminy Głogów składają się: Miasto Głogów oraz gminy wiejskie Kotła, Żukowice, Jerzmanowa i Pęcław. Liczba mieszkańców to niemal 6,5 tys. z gęstością zaludnienia 76 osób na km².

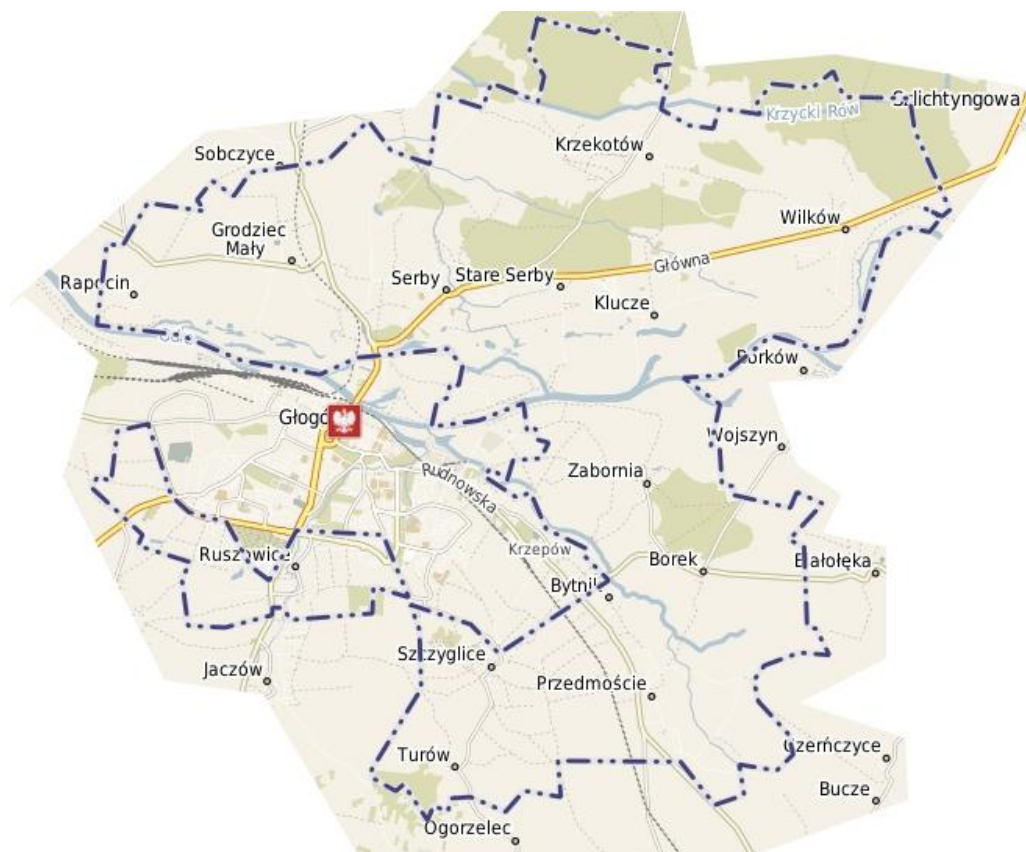
Mapa.1.1 Gmina Głogów na tle regionu i powiatu

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2014.

W granicach Gminy znajduje się 13 sołectw: Borek, Bytnik, Grodziec Mały, Klucze, Krzekotów, Przedmoście, Ruszowice, Serby, Stare Serby, Szczyglice, Turów, Wilków, Zabornia. Największe z nich pod względem liczby mieszkańców to: Serby i Ruszowice. Cechą charakterystyczną dla gminy jest jej swoisty podział na dwie części – wewnętrzne granice tworzą Odra, droga krajowa nr 12 oraz samo miasto Głogów.

Mapa.1.2 Gmina Głogów

Źródło: <http://glogow.e-mapa.net/>

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

Gmina Głogów położona jest w bliskim sąsiedztwie miasta Głogowa liczącego ponad 68 tys. mieszkańców. Ze względu na swoje położenie Głogów stał się dla Gminy Głogów głównym ośrodkiem usługowo-handlowym oraz rynkiem pracy. Z drugiej strony tereny Gminy Głogów są dla miasta atrakcyjnym terenem inwestycji mieszkaniowych oraz organizacji wypoczynku weekendowego. Poza tym na terenie gminy lokowane są wielkopowierzchniowe centra handlowe. W związku z tym maleje znaczenie rolnictwa w rozwoju gminy, rośnie natomiast znaczenie budownictwa i działalności handlowo-usługowej.

Część obszaru gminy położona jest w obrębie terenów eksploatacji górniczej rud miedzi ZG Rudna, Polkowice-Sieroszowice oraz Głogów Głęboki Przemysłowy – ten ostatni oddział to jedno z priorytetowych przedsięwzięć realizowanych przez KGHM – największego pracodawcę na Dolnym Śląsku.

Gmina usytuowana jest w odległości około 100 km od centrum administracyjnego województwa – Wrocławia oraz w stosunkowo niewielkiej odległości od granic z Czechami i Niemcami. Przez gminą przebiega droga krajowa nr 12, drogi wojewódzkie w kierunku Legnicy i Sławy, linie kolejowe ruchu pasażerskiego i towarowego oraz rzeka Odra.

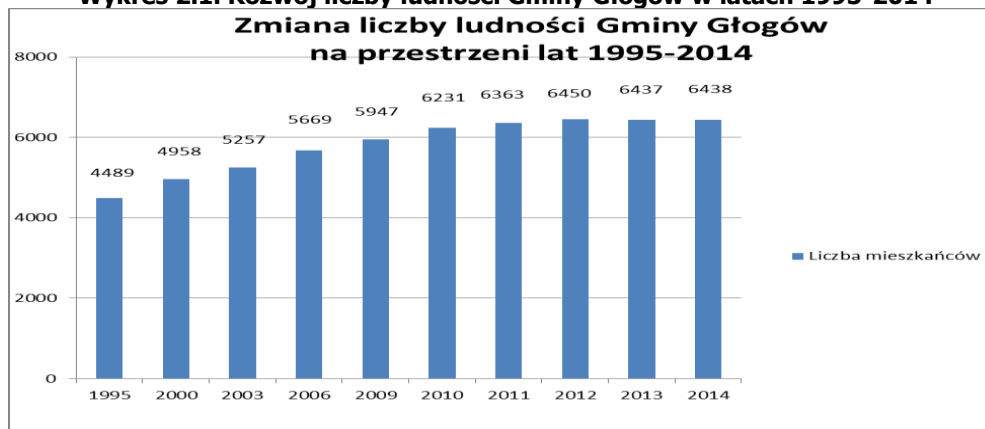

2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna gminy

Na przestrzeni lat 1995 – 2014 liczba mieszkańców Gminy Głogów wzrosła aż o 1949 osób, co oznacza, że tylko w ciągu 2 dekad ilość mieszkańców zwiększyła się aż o 43%.

Wykres 2.1. Rozwój liczby ludności Gminy Głogów w latach 1995-2014

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższe zmiany można powiązać z dynamicznym rozwojem budownictwa jednorodzinnego i osiedlaniem się w gminie mieszkańców z terenów miejskich. Dopiero w ostatnich latach zauważa się niewielki spadek ludności.

W odniesieniu do poszczególnych miejscowości gminy można zaobserwować prawidłowość: im bliżej do Głogowa lub im dogodniejszy dojazd, tym większy napływ mieszkańców. Obie miejscowości z północnej części, a także Turów (miejscowość wchodzi w skład obszaru eksploatacji górniczej *Głogów Głęboki Przemysłowy*) notują spadek mieszkańców.

Tabela 2.1. Liczba ludności Gminy Głogów w latach 2009 – 2015 wg miejscowości¹

Miejscowość	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	ZMIANA	
							osoby	%
Borek	328	337	344	374	374	371	43	13%
Bytnik	63	67	76	88	92	99	36	57%
Grodziec Mały	580	581	588	575	572	554	-26	-4%
Klucze	191	209	211	213	220	221	30	16%
Krzekotów	137	148	146	133	127	129	-8	-6%
Przedmoście	814	834	837	859	867	883	69	8%
Ruszowice	1092	1098	1146	1168	1184	1197	105	10%
Serby	1614	1669	1692	1730	1757	1786	172	11%
Stare Serby	116	122	121	129	127	132	16	14%
Szczyglice	145	155	166	167	170	176	31	21%
Turów	157	156	157	151	150	154	-3	-2%
Wilków	669	689	701	698	687	698	29	4%
Zabornia	66	67	74	74	71	69	3	5%
Razem	5972	6132	6259	6359	6398	6469	497	8%

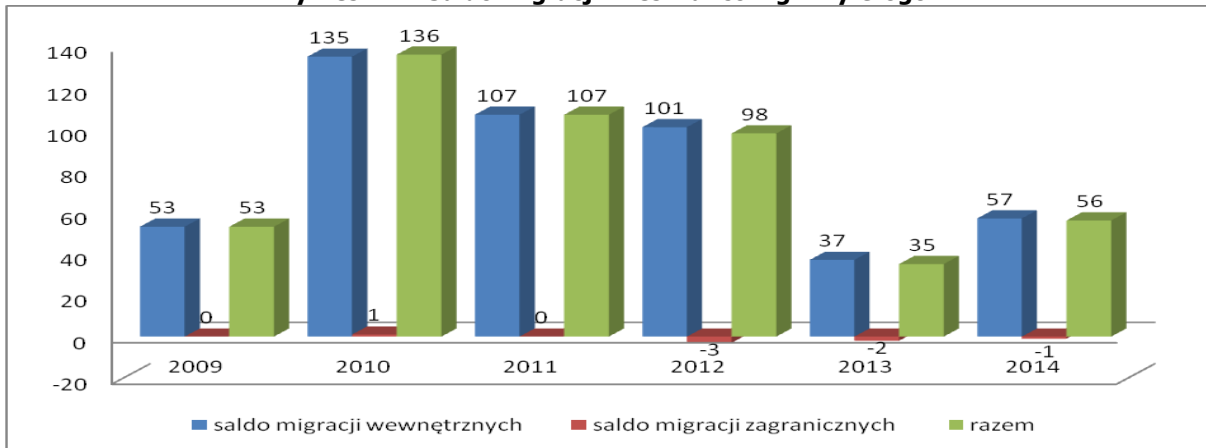
Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ Różnice w liczbie mieszkańców między danymi GUS a UG Głogów wynikają z uwzględnienia danych wg faktycznego miejsca zamieszkania a miejsca zamieszkania wg zameldowania.

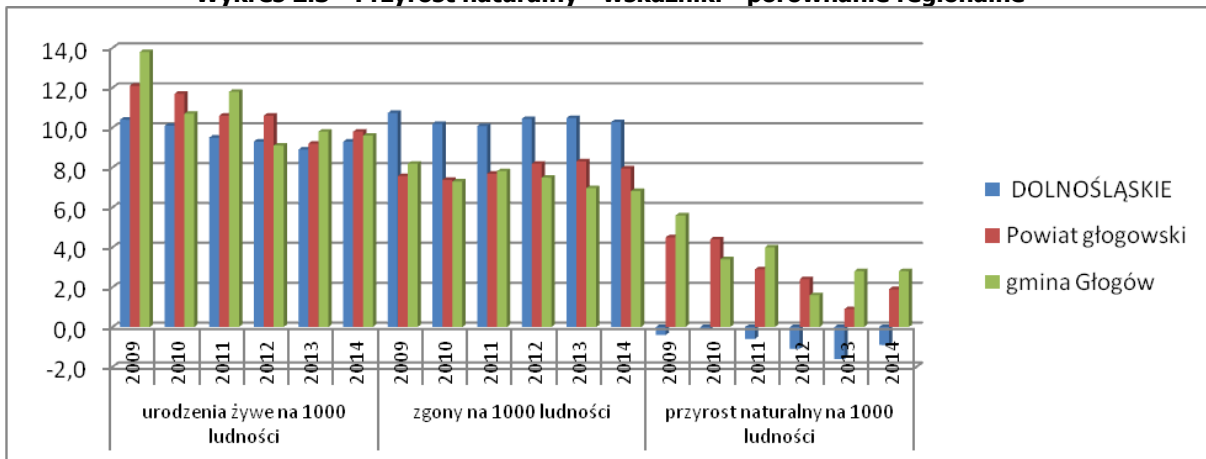
Liczbę ludności określają dwie zmienne: saldo migracji (czyli różnica zameldowań i wymeldowań na pobyt stały) oraz przyrost naturalny. W obu przypadkach wskaźniki dla Gminy Głogów są korzystne, czym wyróżnia się na tle powiatu głogowskiego.

Wykres. 2.2. Saldo migracji mieszkańców gminy Głogów

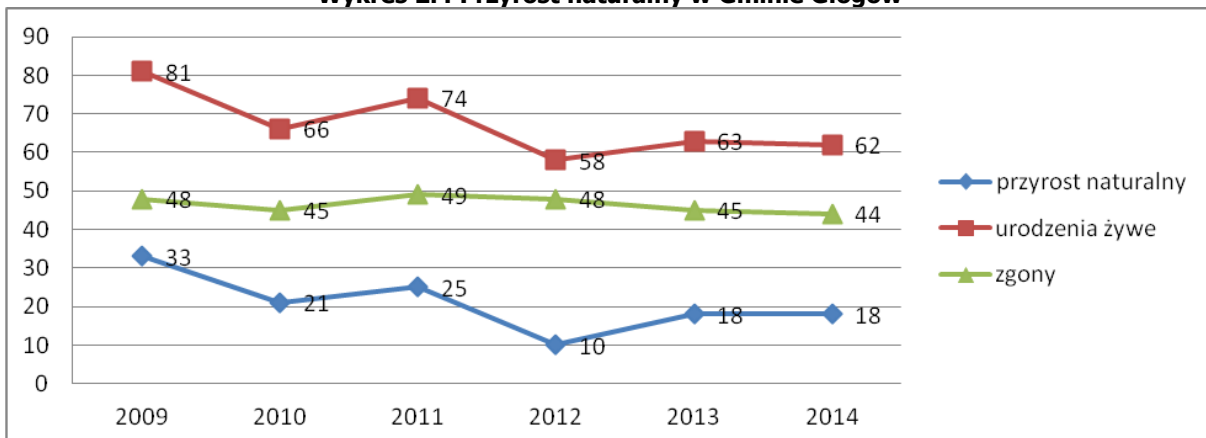
Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL).

Wykres 2.3 - Przyrost naturalny - wskaźniki - porównanie regionalne

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2.4 Przyrost naturalny w Gminie Głogów

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Choć dla obu wskaźników zauważalna jest tendencja malejąca, to jednak nadal mają one w porównaniu z trendami zewnętrznymi bardzo korzystne wartości, tym bardziej że wydaje się, iż ostatnio notujemy stabilizację spadku. Warto też zauważyć malejącą ilość zgonów.

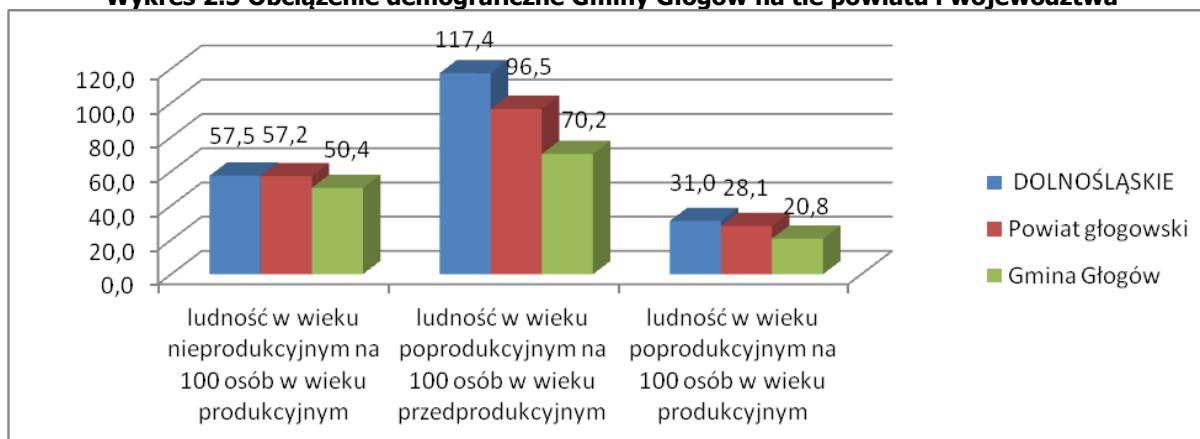
W przypadku struktury wiekowej wskaźniki dla gminy są znowu korzystniejsze niż średnie wojewódzkie i powiatowe. Gmina charakteryzuje się większym udziałem grup w wieku przed- i produkcyjnym, a co za tym idzie niższym obciążeniem demograficznym. Atutem jest też przewaga grupy w wieku przedprodukcyjnym nad grupą w wieku poprodukcyjnym – odpowiednio w 2014 roku 19,7% i 13,8% ogółu ludności.

Tabela 2.2. Analiza porównawcza struktury ludności – rok 2009 i 2014

Struktura ludności Gminy Głogów z podziałem na wiek oraz płeć w roku 2009			Struktura ludności Gminy Głogów z podziałem na wiek oraz płeć w roku 2014		
ogółem	5947		ogółem	6438	
mężczyźni	2954	49,7%	mężczyźni	3201	49,7%
kobiety	2993	50,3%	kobiety	3237	50,3%
w wieku przedprodukcyjnym			w wieku przedprodukcyjnym		
ogółem	1403		ogółem	1268	
% w ludności ogółem	23,6%		% w ludności ogółem	19,7%	
mężczyźni	729		mężczyźni	644	
kobiety	674		kobiety	624	
w wieku produkcyjnym			w wieku produkcyjnym		
ogółem	3899		ogółem	4280	
% w ludności ogółem	65,6%		% w ludności ogółem	66,5%	
mężczyźni	2035		mężczyźni	2282	
kobiety	1864		kobiety	1998	
w wieku poprodukcyjnym			w wieku poprodukcyjnym		
ogółem	645		ogółem	890	
% w ludności ogółem	10,8%		% w ludności ogółem	13,8%	
mężczyźni	190		mężczyźni	275	
kobiety	455		kobiety	615	

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2.5 Obciążenie demograficzne Gminy Głogów na tle powiatu i województwa

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z ogólnymi trendami udział ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększa się kosztem najmłodszych mieszkańców. Jednak zauważalny proces starzenia się społeczeństwa ma „łagodniejszy” i wolniejszy przebieg w porównaniu do wskaźników regionalnych.

Według prognozy demograficznej podregionu legnicko-głogowskiego gmina wiejska Głogów należy do nielicznych samorządów, dla których przewidywany jest wzrost liczby mieszkańców do roku 2035 i to o aż 20%. Zgodnie z powszechnymi trendami systematycznie będzie się zmniejszać ludność w wieku

przedprodukcyjnym (choć spadek będzie niewielki), a zwiększać w wieku poprodukcyjnym (tu skok o 10%), by w 2035 roku stanowić niemal ¼ ogółu.

Tabela 2.3. Prognoza demograficzna dla Gminy Głogów

	2013			2020			2025			2030			2035		
	K	M	ogółem	K	M	ogółem	K	M	ogółem	K	M	ogółem	K	M	ogółem
wiek przedprodukcyjny	663	676	1339	703	746	1449	713	761	1474	732	767	1499	706	751	1457
	20%	21%	21%	20%	21%	20%	19%	21%	20%	19%	20%	20%	18%	20%	19%
wiek produkcyjny	2004	2270	4274	2082	2340	4422	2120	2349	4469	2118	2358	4476	2129	2372	4501
wiek produkcyjny mobilny	1301	1329	2630	1371	1370	2741	1342	1366	2708	1267	1310	2577	1255	1270	2525
wiek produkcyjny niemobilny	703	941	1644	711	970	1681	778	983	1761	851	1048	1899	874	1102	1976
wiek poprodukcyjny	574	250	824	791	440	1231	917	563	1480	1021	625	1646	1116	652	1768
	18%	8%	13%	22%	12%	17%	24%	15%	20%	26%	17%	22%	28%	17%	23%
ogółem	3241	3196	6437	3576	3526	7102	3750	3673	7423	3871	3750	7621	3951	3775	7726

Opracowanie własne na podstawie „Prognozy demograficznej dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 roku”, Instytut Rozwoju Terytorialnego, Wrocław 2015

Wzrost liczby mieszkańców nierozdzielnie łączy się z rozwojem budownictwa mieszkaniowego. Zgodnie z danymi GUS ilość budynków mieszkalnych w ciągu zaledwie 5 lat zwiększyła się o 18%. Poprawiła się także o 3,7 m² przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę, a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania jest o znacznie większa w porównaniu z danymi regionalnymi.

Tabela nr 2.4. Porównanie zasobów mieszkaniowych w Gminy Głogów w 2009 i 2014 roku

Wyszczególnienie	2009 r.	2014 r.
Budynki mieszkalne w gminie (ogółem) [szt.]	1421	1675
Wskaźniki		
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę [m ²]	27,2	30,9
<i>powiat głogowski</i>	21,8	23,2
<i>województwo dolnośląskie</i>	24,6	27,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	92	100
<i>powiat głogowski</i>	63,7	65,4
<i>województwo dolnośląskie</i>	67,1	72,2

2.2 Oświata i edukacja

W założeniach strategicznych system oświaty na terenie Gminy Głogów winien:

- zapewnić dobry poziom realizacji podstawy programowej określonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- wspierać rozwój uczniów i wychowawczą pracę rodziców oraz stwarzać możliwości skutecznego przeciwdziałania zjawiskom negatywnym,
- oferować dodatkowe programy wynikające z: uzdolnień i zainteresowań młodzieży, współczesnych potrzeb, naturalnych warunków gminy itp.,
- stwarzać młodzieży możliwości do angażowania się w życie społeczności lokalnej.

Na terenie gminy funkcjonuje dobrze zorganizowana sieć szkół i oddziałów przedszkolnych:

- Zespół Szkół w Serbach, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum
- Szkoła Podstawowa w Wilkowie

- Zespół Szkół w Przedmościu, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum.

Gmina posiada także jedno przedszkole samorządowe w Serbach, oraz oddziały przedszkolne w Wilkowie i Przedmościu. Na terenie gminy działają również 2 niepubliczne punkty przedszkolne w Borku i Ruszowicach, prowadzone przez stowarzyszenia, które na podstawie ustawy o systemie oświaty i uchwały Rady Gminy Głogów otrzymują dotację w wysokości 40% kosztów, jakie ponoszone są w przedszkolu publicznym prowadzonym przez gminę (w roku 2015 jest to kwota 259 zł miesięcznie na dziecko).

Zgodnie z danymi gminy na podstawie ewidencji ludności według stanu na koniec września 2014 r. liczba uczniów w wieku obowiązku szkolnego w obwodach szkół z poszczególnych miejscowości wynosiła 721, natomiast liczba uczniów szkół prowadzonych przez gminę to 516 w roku szkolnym 2014/2015. Największe różnice dotyczą nauczania na poziomie gimnazjum (najprawdopodobniej odpływ uczniów do szkół głogowskich) oraz szkoły podstawowej w Przedmościu, do którego obwodu szkolnego należą Ruszowice, skąd dzieci, ze względu na położenie, uczęszczają do szkół głogowskich.

Tabela 2.5. Liczba dzieci w wieku obowiązku szkolnego oraz uczące się w gminie Głogów

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dzieci w obwodzie w wieku szkolnym	Liczba oddziałów (wrzesień 2015)	Liczba uczniów w 2014/2015	Liczba uczniów wrzesień 2015
1.	SP Serby	128	7 oddziałów	118	126
2.	Gimnazjum Serby	129	5 oddziałów	86	88
3.	SP Przedmoście	324	8 oddziałów i 1 oddział przedszkolny	145	155
4.	Gimnazjum Przedmoście	87	3 oddziały	55	41
5.	SP Wilków	130	6 oddziałów i 1 oddział przedszkolny	112	113

Opracowanie własne na podstawie danych z UG Głogów

Tabela 2.6. Punkty i oddziały przedszkolne w gminie - wg arkuszy na rok szkolny 2014/2015

Lp.	Punkt/oddz. zam.	Liczba dzieci
1.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Borku	24
2.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Ruszowicach	18
3.	Oddział Przedszkolny przy SP Wilków	16
4.	Oddział Przedszkolny przy SP Przedmoście	21
5.	Publiczne Przedszkole w Serbach	50

Źródło: UG Głogów

W związku z rosnącą liczbą mieszkańców, zwiększa się także zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną. Jest to przede wszystkim widoczne w Przedmościu, gdzie dostępna infrastruktura w ramach zespołu szkół powoli wyczerpuje swoje możliwości i wymaga utworzenia odrębnego i samodzielnego przedszkola.

W każdej szkole zorganizowane jest dożywianie, a także system opieki szkolnej – zajęcia w świetlicy szkolnej. Dane z tych dwóch parametrów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2.7. Świetlice szkolne i dożywianie

Lp.	Nazwa placówki	dzieci korzystające ze świetlicy		dzieci korzystające z dożywiania	
		Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu
1.	SP Serby	46	37%	99	79%
2.	SP Wilków	66	58%	102	90%

3.	SP Przedmoście	69	45%	82	53%
4.	Gimnazjum Serby	40	45%	30	34%
5.	Gimnazjum Przedmoście	27	66%	14	34%

Opracowanie własne na podstawie danych UG Głogów

Finansowanie oświaty:

Gmina Głogów, jak większość gmin wiejskich w Polsce, staje przed trudnym zadaniem dofinansowywania corocznie oświaty na swoim terenie. Przepisy określające zasady finansowania oświaty stanowią, że liczba uczniów jest podstawowym elementem podziału subwencji oświatowej w budżecie państwa. Nie uwzględnia się w ten sposób indywidualnych uwarunkowań gmin wiejskich, a w tym poszczególnych placówek oświatowych. Dotychczasowe zasady zwiększenia subwencji dla obszarów wiejskich nie rekompensują wysokich kosztów wynikających z niższej średniej liczby uczniów w oddziale, konieczności wypłaty dodatkowych elementów wynagrodzenia dla nauczycieli takich jak dodatek wiejski i mieszkaniowy oraz dowożenia i związanej z tym opieki świetlicowej. Do 2012 roku gmina obciążona była w całości utrzymaniem przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, dowozu dzieci do szkół oraz głównymi kosztami remontów i inwestycji oświatowych. Pierwsze dofinansowanie przedszkoli rozpoczęło się dopiero od 1 września 2013 r.

Wydatki na oświatę wraz z przedszkolami, dowozami, pomocą materialną dla uczniów i stypendiami naukowymi oraz wydatkami inwestycyjnymi wyniosły w 2014r. ogółem 8.156.146,92 zł, co stanowi 29,54% ogólnych wydatków gminy poniesionych w 2014 r.

- ze subwencji oświatowej, dotacji, opłat za przedszkole, stołówki szkolne, i opłat z innych gmin i rozliczeń środków za 2014 r. – 3.783.891,05 zł, co stanowi 46,39 % wydatków na oświatę
- ze środków własnych gminy 4.372.255,87 zł. co stanowi 53,61 % wydatków na oświatę.

Dowóz uczniów do szkół:

Funkcjonowanie obecnej sieci szkół wymaga zorganizowania systemu dowozu uczniów do szkół. Razem dowożonych jest 199 osób, a koszt całości organizacji dowozów w 2014 r. wyniósł – 253.649,49 zł. Przy dowozach zatrudnionych jest trzech opiekunów na ½ etatu.

Baza infrastruktury szkolnej wraz z obiektami sportowo – rekreacyjnymi

Zespół Szkół w Serbach wymaga rozbudowy (powiększenia) – planowane jest opracowanie dokumentacji i staranie się o środki zewnętrzne. Szkoła w Wilkowie, pomimo niedawno zakończonego projektu termomodernizacyjnego oraz wprowadzającego OZE, wymaga dalszej modernizacji. Bazę Zespołu Szkół w Przedmościu można ocenić jako zadawalającą. Natomiast wszystkie boiska szkolne są niedoinwestowane. W Przedmościu brak dużego boiska przy szkole, dzieci korzystają z boiska LZS-u i muszą opuszczać teren szkoły. W Serbach również na terenie szkoły jest jedynie stare boisko – dzieci przechodzą nieopodal na boisko ORLIK. W Wilkowie brak jest zagospodarowanego boiska szkolnego. Wszystkie szkoły posiadają sale gimnastyczne.

Przy szkołach w Serbach i Wilkowie funkcjonują place zabaw. Brak takiego w Przedmościu ze względu na brak miejsca wokół szkoły.

W każdej ze szkół funkcjonuje Uczniowski Klub Sportowy.

Wyniki sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych

Poniżej przedstawiono średnie wyniki ze sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego w szkołach na terenie Gminy Głogów w roku 2015, w zestawieniu z wynikami powiatu Głogowskiego i województwa Dolnośląskiego.

Tabela 2.8. Średnie wyniki ze szkół ze sprawdzianu 2015r.

Wyszczególnienie	ogółem	j. polski	matematyka	j. angielski
DOLNOŚLĄSKIE				
średni wynik %	66	72,7	59	78,1
POWIAT GŁOGOWSKI				
średni wynik %	62,9	71	54,4	76,6
GMINA GŁOGÓW				
średni wynik %	57,6	65,2	49,6	68,6
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Serbach				
średni wynik %	62,3	70,2	53,9	75,4
Szkoła Podstawowa w Wilkowie				
średni wynik %	63,3	66,6	60	66,4
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Przedmościu				
średni wynik %	44,4	55,3	33,1	58,5

Źródło: <http://oke.wroc.pl>

Tabela 2.7. Średnie wyniki ze szkół z egzaminu gimnazjalnego w 2015r.

Wyszczególnienie	część humanistyczna		część mat-przyrodnicza		j. angielski	j. niemiecki
	j. polski	historia i WOS	matematyka	przedmioty przyrodnicze		
DOLNOŚLĄSKIE						
średni wynik %	61,2	63,2	46,8	49	66,6	49,2
POWIAT GŁOGOWSKI						
średni wynik %	60,1	61,8	45	48,1	65,5	50,1
GMINA GŁOGÓW						
średni wynik %	54,2	59,1	35,2	42,5	59,7	40,9
Gimnazjum w Serbach						
średni wynik %	57,6	64,4	43,8	47,4	70,9	54,7
Gimnazjum w Przedmościu						
średni wynik %	50,9	53,8	26,5	37,6	48	26,3

Źródło: <http://oke.wroc.pl>

Według powyższych zestawień średnie wyniki sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych w roku 2015 w szkołach w Gminie Głogów są niższe od średnich wyników ogólnych dla powiatu głogowskiego i województwa dolnośląskiego, choć należy odnotować bardzo dobre wyniki Zespołu Szkół w Serbach, które dorównują a w przypadku języka angielskiego nawet przewyższają wyniki regionalne.

2.3 Kultura, sport i turystyka

2.3.1. Kultura

Działalność kulturalna na terenie Gminy Głogów oparta jest obecnie przede wszystkim na zadaniach realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Przedmościu (GOK).

Ośrodek swoim zasięgiem obejmuje wszystkie sołectwa, a działalność kulturalno – oświatowa prowadzona przez GOK odbywa się przede wszystkim w sali GOK w Przedmościu, 6 świetlicach środowiskowych znajdujących się w Borku, Turowie, Ruszowicach, Serbach, Wilkowie, Grodźcu Małym oraz 6 świetlicach wiejskich w Bytniku, Krzekotowie, Kluczach, Starych Serbach, Zaborni i Szczyglicach.

Gminny Ośrodek Kultury w Przedmościu sprawuje nadzór nad bazą techniczną (12 obiektów, wynajem sal, bieżące remonty). Do zadań należy również organizacja imprez kulturalnych i sportowych, opracowywanie planów pracy jednostki, organizacja i koordynowanie zajęć feryjnych i wakacyjnych dla dzieci i młodzieży, współpraca z zespołami folklorystycznymi („Serbowiacy”, „Grodzianki” i „Przedmościanki”)

W świetlicach Gminnego Ośrodka Kultury zatrudnione są cztery osoby, wszystkie w niepełnym wymiarze godzin (świetlica w Grodźcu Małym, Ruszowicach, Przedmościu i Serbach). W myśl porozumienia z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOK Przedmoście zajmuje się także prowadzeniem świetlic środowiskowych.

Wszystkie świetlice wymagają prac remontowo-modernizacyjnych.

GOK jest organizatorem wielu imprez okolicznościowych oraz cyklicznych, m.in.:

- Festiwal piosenki gminnej „Majowe śpiewanie”
- Turniej Wsi o Puchar Wójta Gminy
- Święto Ziemiaka

Pod opieką GOK działają 4 zespoły artystyczne:

- Dziecięcy Zespół Wokalny „Iskierki” z Grodźca Małego
- Zespół Folklorystyczny „Grodzianki” z Grodźca Małego, działający od 2009 r.
- Zespół Folklorystyczny „Serbowiacy” z Serbów, działający od 2003 r.
- Zespół Folklorystyczny „Przedmościanki” z Przedmościa, funkcjonujący od 1986 r.

Gminny Ośrodek Kultury współpracuje również z Kołami Gospodyń Wiejskich z terenu gminy.

Ponadto oferta kulturalna wzbogacana jest przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Przedmościu, która od 2011 roku uczestniczy w ogólnopolskim Programie Rozwoju Bibliotek. W ramach współpracy biblioteka otrzymała od Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego aparaty cyfrowe, systemy operacyjne i pakiety biurowe, a przede wszystkim wyposażała pracowników biblioteki w wiedzę i umiejętności, które mają posłużyć do rozwoju oferty placówki. Wynikiem udziału pracowników biblioteki w Programie Rozwoju Bibliotek było nawiązanie współpracy z Bibliotekami z Polkowic, Grębocic i Gaworzyc i stworzenie Planu Rozwoju Biblioteki na lata 2012 – 2014. Gminna Biblioteka Publiczna w Przedmościu znalazła się również wśród 20 wyróżnionych bibliotek w Polsce, w którym powstało i będzie funkcjonować Gminne Centrum Programowania. Projekt, autorstwa Stowarzyszenia Edukacji Pozaformalnej "Meritum" z Krakowa, jest finansowany przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji i jego najważniejszym celem jest przybliżenie dzieciom programowania. Biblioteka w Przedmościu od 2010 roku uczestniczy także w ogólnopolskim programie „Cała Polska czyta dzieciom”. W ramach programu raz w tygodniu w Przedszkolu w Serbach organizowana jest akcja głośnego czytania dzieciom.

2.3.2. Sport i turystyka

Piłka nożna

Na terenie gminy prężnie działają cztery piłkarskie Ludowe Zespoły Sportowe:

- Ludowy Zespół Sportowy „Mieszko” Ruszowice, który powstał w 1953r. (mecze i treningi zespołu odbywają się na boisku gminnym, w Ruszowicach znajduje się również stadion)
- Ludowy Zespół Sportowy „Odra” Grodziec Mały, który powstał w 1982r.
- Ludowy Zespół Sportowy „Sparta” Przedmoście, który powstał w 1959r.
- Ludowy Zespół Sportowy „Zawisza” Serby, który powstał w 1953r. (mecze i treningi LZS odbywają się na boisku gminnym)

Kluby występują w lidze okręgowej, trenują i rozgrywają mecze na obiektach sportowych w swoich miejscowościach. Oprócz drużyn seniorskich, piłkarskiego rzemiosła uczą się trampkarze, młodzicy i juniorzy. Gmina Głogów dofinansowuje działalność wszystkich zespołów, utrzymuje obiekty sportowe i zapewnia warunki aktywnego uczestnictwa we współzawodnictwie. Corocznie odbywa się Turniej Piłki Nożnej Seniorów o Puchar Wójta Gminy Głogów.

Na rozwój ruchowy mogą liczyć także najmłodszy mieszkańcy. Gmina Głogów dofinansowuje działalność dziecięcych drużyn sportowych, m.in. Orły Borek. W piłkarskich zawodach, takich jak Mini Euro Cup w Przedmościu, uczestniczą młodzi piłkarze z Ruszowic, Grodziec Małego, Przedmościa, Wilkowa.

Kompleks boisk „Orlik 2012” w Serbach

Od marca 2012 roku w miejscowości Serby przy ul. Kwiatowej działa obiekt sportowy typu „Orlik”. Dostępne codziennie nowoczesne boiska do siatkówki i koszykówki oraz do piłki nożnej tętnią życiem przez cały dzień, a także – dzięki zainstalowanemu oświetleniu – w godzinach wieczornych. Opiekę nad obiektem sprawują przeszkoleni animatorzy – organizują zajęcia, treningi, zabawy ruchowe i turnieje piłkarskie. W 2012 r. dzieci i młodzież korzystające z obiektu mogły wziąć udział m.in. w spartakiadzie, zabawach sportowych z okazji Dnia Dziecka, ogólnopolskim cyklu turniejów piłkarskich „Moja droga do Euro”, wakacyjnych zawodach siatkarskich itd.

Szkołki kolarskie

Wspólnie z gminami Grębocice i Jerzmanowa oraz Stowarzyszeniem MTB Obiszów Team Gmina Głogów uruchomiła innowacyjny w skali Dolnego Śląska program kolarskiego szkolenia dzieci i młodzieży.

Od stycznia 2013 r. w Gminie Głogów działają trzy szkołki kolarskie – jedna w Serbach, dwie w Szkole Podstawowej i w Gimnazjum w Przedmościu. Przeszkoleni trenerzy prowadzą zajęcia dwa razy w tygodniu. W okresie zimowym są to zajęcia kondycyjne na trenażerach, zaś od maja do października dzieci ścigają się w cyklu wyścigów w ramach Międzyszkolnej Ligi Kolarskiej.

Oprócz treningów fizycznych, szkołki realizują program zdrowotny. Dzięki temu projektowi i zwiększaniu możliwości rozwojowych dzieci odciągane są od złych nawyków i niewłaściwych wzorów. Gmina Głogów promuje walory wypływające z uprawiania sportu oraz wskazuje zdrową drogę do osiągnięcia sukcesu. Projekt uczy dyscypliny i dążenia do samorozwoju oraz stwarza możliwości sukcesu.

Siatkówka, koszykówka, tenis stołowy

Promocja zdrowego stylu życia przejawia się m.in. w organizacji wielu zawodów i turniejów związanych z popularnymi dyscyplinami sportu. Co roku Gmina Głogów organizuje Amatorski Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Wójta Gminy Głogów.

Pływanie

Każde ferie zimowe i czas wakacji stają się doskonałą okazją do zapewnienia dzieciom i młodzieży zdrowego, sportowego wypoczynku. Podczas organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury zajęć w okresie wolnym od nauki, dzieci uczestniczą w zajęciach na głogowskich pływalniach, a także w grach i

zabawach sportowych w gminnych obiektach sportowych. W 2011 r. Gmina Głogów wraz z klubem sportowym z Grodzca Małego realizowała program wyjazdów dzieci i młodzieży z całej gminy na zajęcia pływackie. W 2014 i 2015 r. dzieci z terenu gminy brały udział w zajęciach na basenie w ramach dolnośląskiego programu UMIEM PŁYWAĆ. Natomiast w 2015 r. wszystkie dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych zostały objęte programem nauki pływania realizowanego ze środków Fundacji KGHM Polska Miedź.

Fundacja wsparła także projekt pn. „Aktywizacja Sportowa Dzieci i Młodzieży w Gminie Głogów – etap I”, którego efekt to poprawa infrastruktury sportowej na wsiach w 7 miejscowościach (modernizacja boisk i terenów rekreacyjnych poprzez wyposażenie w piłkochwyty, bramki do piłki nożnej oraz słupki do siatkówki).

Turystyka

Położenie gminy wokół miasta Głogowa stwarza możliwość rozwoju bazy wypoczynku weekendowego z nastawieniem na mieszkańców miasta i sąsiednich jednostek samorządowych. Atrakcyjnymi terenami są:

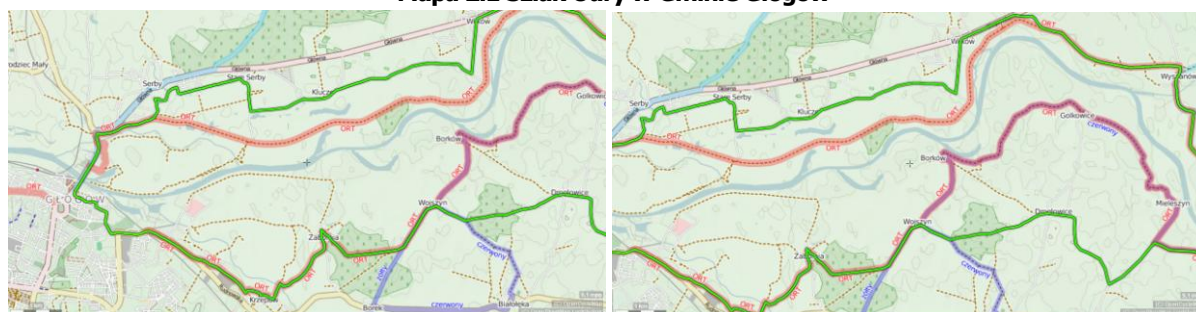
- Wzgórza Dalkowskie z Górką Głogowską i funkcjonującym na ich zboczu torem motokrosowym – jako dogodne tereny dla wytyczania tras spacerowych, biegowych i rowerowych,
- kompleksy leśne północnej części Gminy,
- Odra i tereny nadodrzańskie z zachowanymi naturalnymi siedliskami roślin i zwierząt (Łęgi Odrzańskie).

Przez Gminę Głogów wiodą szlaki rowerowe i turystyczne:

- Niebieski rowerowy Szlak Odry (zachodni brzeg Odry). Trasa obejmuje dwie wsie gminy Głogów: Borek i Zabornia.
- Czerwony szlak rowerowy (trasa wiedzie przez wieś Serby i Krzekotów).

Poniżej przedstawiono przebieg Szlaku Odry wraz z propozycją zmiany przebiegu (zaznaczono zielonym kolorem) ze względu na nieprzejezdność niektórych odcinków, a także propozycję przebiegu przez gminę tzw. Odrzańskiej Drogi Rowerowej, inicjatywy Instytutu Rozwoju Terytorialnego, który w dużej mierze pokrywa się ze Szlakiem Odry, tak więc należałoby się zastanowić nad sensem tworzenia nowego produktu zamiast doskonalenia i rozwoju już istniejącego. Druga mapa zawiera także propozycję lokalnych dróg rowerowych.

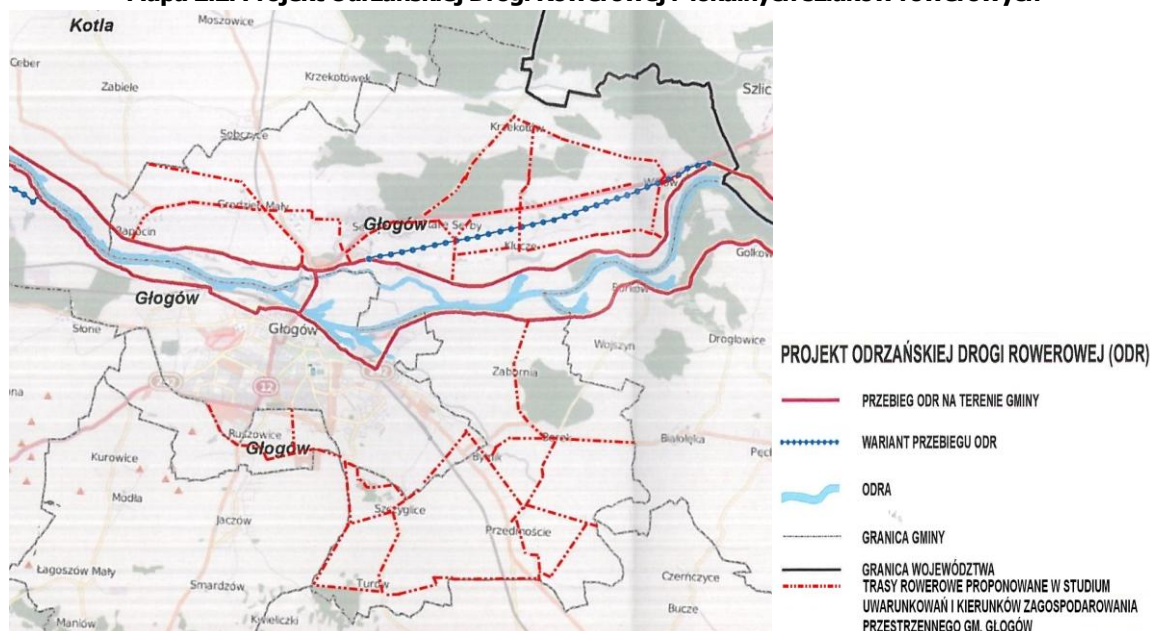
Mapa 2.1 Szlak Odry w Gminie Głogów

Źródło: materiały własne LGD KŁO

Mapa 2.2. Projekt Odrzańskiej Drogi Rowerowej i lokalnych szlaków rowerowych

Źródło: Urząd Gminy w Głogowie

W gminie odczuwalny jest niedostatek tras i ścieżek rowerowych połączonych siecią z trasami i ścieżkami przebiegającymi przez gminy sąsiednie oraz ścieżek edukacyjnych/tematycznych. Brak jest także rozwiniętej infrastruktury turystycznej, w tym oferty nodegowej czy agroturystycznej. Brakuje spójnej i opracowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej przede wszystkim dla mieszkańców pobliskiego Głogowa, jak i samych mieszkańców gminy.

2.3.3. Inne walory turystyczne Gminy Głogów

Do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomości z obszaru Gminy Głogów wpisanych zostało łącznie 17 obiektów i zespołów obiektów. Przedmiotem ochrony prawnej są tu głównie zespoły sakralne (kościół) wraz z otaczającymi je cmentarzami oraz zespoły porezydencjonalne, w tym pałace, parki oraz zabudowy folwarczne. Poza tym jako zabytki w „Wykaz zabytków w powiecie głogowskim, stan maj 2015” Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu wymienia się wiele budynków mieszkalnych i gospodarczych niemal z każdej miejscowości gminy. Kilka wsi wyróżnia się historycznym układem ruralistycznym. Choć nie ma tu obiektu o wybitnych walorach, na uwagę zasługują: kaplica z dzwonnica w Przedmościu (XVII w.), zespół parkowo-pałacowy w Borku (XIX w.) – w 2015 r. zrewitalizowano park w Borku, stacja kolejowa Serby Zachód (XIXw.) oraz cmentarze (z XIX w.) w Serbach, Wilkowie i Przedmościu. Bardzo ciekawymi zabytkami średniowiecznego prawa są dwa wolnostojące krzyże pokutne w Przedmościu, z których na jednym wyrzyty jest miecz.

Tabela 2.8. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków w Gminie Głogów

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Rejestr zabytków i data wpisu
1	BOREK	Pałac	A/2765/1000/L, 14.11.1991
2	BOREK	Park	A/2766/535/L; 19.06.1979
3	PRZEDMOŚCIE	Kaplica	A/2343/703, 18.12.1963
4	PRZEDMOŚCIE	Cmentarz parafialny	A/2344/763/L; 28.12.1987
5	PRZEDMOŚCIE	Karczma, ob. dom mieszkalny	A/3210/704; 18.12.1963
6	RAPOCIN*	Kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca	A/2361/666, 18.12.1963
7	RAPOCIN*	Cmentarz parafialny	A/2362/764L; 28.12.1987
8	RAPOCIN*	Mur cmentarny	A/2362/764L; 28.12.1987

9	RUSZOWICE	Budynek mieszkalny	A/3288/709, 18.12.1963
10	SERBY	Cmentarz komunalny	A/2395/745/L; 28.12.1987
11	SERBY	Budynek na stacji kolejowej – Serby Zachodnie (dworzec)	A/3389/810/L; 28.12.1987
12	SZCZYGLICE	Kościół filialny pw. Narodzenia NMP	A/747; 10-04-2006
13	WILKÓW	Kościół parafialny pw. Św. Jana Nepomucena	A/2532/385; 02.04.1963
14	WILKÓW	Cmentarz przykościelny	A/2533/765/L; 28.12.1987
15	WILKÓW	Dworzec kolejowy	A/3397/808/L; 28.12.1987
16	WILKÓW	Budynek gospodarczy wraz z łącznikiem	A/3397/808/L; 28.12.1987
17	WILKÓW	Budynek gospodarczy	A/3397/808/L; 28.12.1987

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92695>

* Ze względu na duże skażenie terenu przez Hutę Głogów w 1987 roku mieszkańcy wioski zostali wysiedleni, a budynki rozebrane, miejscowość zniesiona 01.01.2013 r.

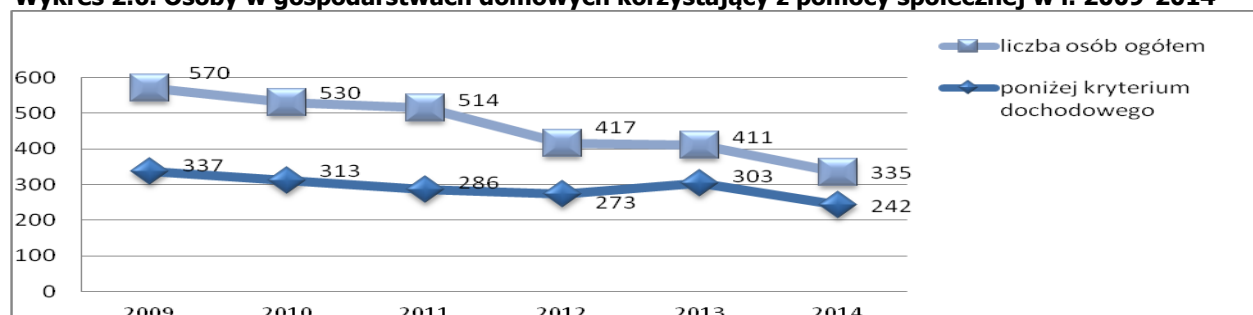
2.4 Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Głogów funkcjonuje Wiejski Ośrodek Zdrowia w Krzepowie (przedmiejskie osiedle Głogowa). Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej są udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-18.00. Świadczenia oferowane mieszkańcom gminy to: opieka lekarza rodzinnego, pediatry i stomatologa. Średnia miesięczna liczba udzielonych porad to 575. W ostatnich latach można zaobserwować wzrost liczby zanotowanych pacjentów przez Wiejski Ośrodek Zdrowia z 2000 w 2013 do 2200 w 2015 roku. Wynika to przede wszystkim ze wzrostu liczby ludności gminy, przy czym WOZ obsługuje przede wszystkim mieszkańców południowo-wschodniej części gminy, a także mieszkańcy miasta (osiedla Krzepów, Żarków, Nosocice). Tym samym duża grupa mieszkańców korzysta z POZ oferowanego przez jednostki głogowskie. Również opieka specjalistyczna oferowana jest przede wszystkim w pobliskim Głogowie.

2.5 Polityka społeczna Gminy

Zadanie pomocy społecznej w Gminie Głogów wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie (GOPS). Jak wynika z przedstawionych poniżej danych liczba osób w gospodarstwach domowych w gminie Głogów korzystających z pomocy społecznej systematycznie maleje mimo wzrostu liczby mieszkańców. W chwili obecnej osoby korzystające z pomocy społecznej stanowią około 6% społeczności lokalnej.

Wykres 2.6. Osoby w gospodarstwach domowych korzystający z pomocy społecznej w I. 2009-2014

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2.18. Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2009-2014

Rok	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej GOPS	Formy wsparcia				
		zasiłek stały	zasiłek okresowy	zasiłek celowy	zasiłek rodzinny	fundusz alimentacyjny

2009	311	25	23	113	334	66
2010	307	27	24	135	284	66
2011	468	22	23	122	261	70
2012	484	17	20	134	218	96
2013	415	23	12	119	200	74
2014	384	23	10	94	180	68

Źródło: dane GOPS w Głogowie

Jak widać z powyższego zestawienia liczba osób korzystających z pomocy społecznej, po wzroście w latach 2011-2012, spada, przy czym w przypadku zasiłków rodzinnych (nie obejmujących świadczeń rodzinnych) spadek wynika również z niskiego kryterium uprawniającego do otrzymania świadczeń. Analizując „Ocenę zasobów społecznych za 2014 rok” opracowaną przez GOPS, można wysunąć następujące wnioski:

- spada liczba osób, jak i rodzin korzystających z różnych form wsparcia GOPS;
- wzrasta jednocześnie nieznacznie udział osób korzystających długotrwale z pomocy;
- wśród osób objętych pomocą więcej jest kobiet;
- bezrobocie i ubóstwo pozostają głównymi powodami udzielania wsparcia (są często ze sobą powiązane), jednak należy zwrócić uwagę na wzrost znaczenia niepełnosprawności, a także bezdomności (z 7 rodzin w 2012 roku do 12 w 2014);
- systematycznie wzrasta liczba zasiłków stałych, w tym zasiłków dla osób gospodarujących samotnie, a także ich całkowita kwota oraz zasiłków pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych pow. 16 roku życia;
- spadek liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia nie jest równoznaczny ze spadkiem środków przeznaczonych na pomoc społeczną ze względu na wyższe stawki świadczeń.

Powyższy dokument wskazuje również jako priorytetowe zadania na najbliższe lata te dotyczące osób w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin poprzez:

- zwiększenie usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania;
- budowanie systemu wsparcia dla osób starszych poprzez propagowanie idei rodzinnych domów pomocy i dziennych domów pomocy oraz wolontariatu;
- podjęcie działań zmierzających do utworzenia mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych w celu pozostawienia ich w miejscu zamieszkania (nie kierowanie do domu pomocy społecznej);
- zintensyfikowanie działań na rzecz rodziny poprzez prowadzenie programów socjalnych, w tym poprzez zatrudnienie asystenta rodziny, który obejmie wsparciem 6 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W tym miejscu warto również zwrócić uwagę, że problemy społeczne często nakładają się na „stare” części miejscowości wiejskich, związanych wcześniej z nieistniejącymi już PGR-ami czy spółdzielniami rolniczymi, które były nie tylko pracodawcami, ale swoistymi stymulatorami rozwoju i aktywności społecznej. Ich upadek często oznaczał stagnację i kumulowanie się negatywnych zjawisk związanych np. z bezrobociem czy „uzależnieniem” od pomocy społecznej, a także degradacją więzi społecznych czy szeroko rozumianej infrastruktury wiejskiej.

Przy Urzędzie Gminy Głogów kontynuuje swoją działalność Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, który zajmuje się między innymi przeciwdziałaniem ewentualnym zagrożeniom powodziowym.

Występujące zagrożenia pożarami na terenie gminy dotyczą przede wszystkim kompleksów leśnych. Poza tym stale wzrasta ilość wypadków drogowych (przez gminę przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie o dużym natężeniu ruchu pojazdów, w tym przewożących materiały niebezpieczne), występuje coraz więcej anomalii pogodowych takich jak wichury, silne opady deszczu, w wyniku których lokalnie podtapiane są łąki, pojedyncze budynki mieszkalne i gospodarcze.

Wymienione zagrożenia wiążą się z koniecznością stałej poprawy skuteczności działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, m.in. poprzez dalsze kontynuowanie doposażenia jednostek OSP w nowy sprzęt (głównie zakup samochodów) oraz procesu doskonalenia zawodowego strażaków ochotników (szkolenia specjalistyczne, ćwiczenia taktyczno – bojowe, zawody pożarnicze). Gmina aktywnie pozyskuje środki na wsparcie OSP, np. poprzez projekt sfinansowany przez Fundację KGHM Polska Miedź pn. „Zakup profesjonalnego sprzętu zabezpieczającego działania OSP na terenie Gminy Głogów”, którego celem było doposażenie 3 jednostek OSP (Wilków, Ruszowice, Szczyglice) w profesjonalny sprzęt, np. aparaty oddechowe czy pompy.

W ramach poprawy bezpieczeństwa o występujących zagrożeniach mieszkańcy gminy informowani są poprzez system GSP SMS (Gminny System Powiadamiania).

2.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Rada Gminy Głogów każdego roku uchwała roczny „Program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Głównym celem Programu obowiązującego w roku 2015 jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą Głogów a organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz gminy i jej mieszkańców. Do celów szczegółowych należą:

- a) realizacja zadań wynikających z ustawy,
- b) umacnianie społeczności lokalnej w świadomości poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie oraz jej tradycje,
- c) tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców
- d) uzupełnienie działań gminy w zakresie nie obejmowanym przez struktury samorządowe,
- e) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów
- f) poprawa jakości życia dzięki pełniejszemu zaspokojeniu potrzeb mieszkańców gminy.

W roku 2015 na realizację zadań publicznych objętych programem współpracy przeznaczono kwotę w wysokości co najmniej 104 000 zł. Niestety wsparcie finansowe przekazywane jest tylko na zadania z zakresu sportu i kultury fizycznej.

Zgodnie z danymi UG Głogów w gminie działają organizacje pozarządowe takie jak:

- Stowarzyszenie „Ruszamy” z Ruszowic
- Stowarzyszenie „Borek Wieś Naszych Marzeń”
- Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Serby”
- Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Rozwoju Gminy Głogów „Nasza Gmina” z Wilkowa.

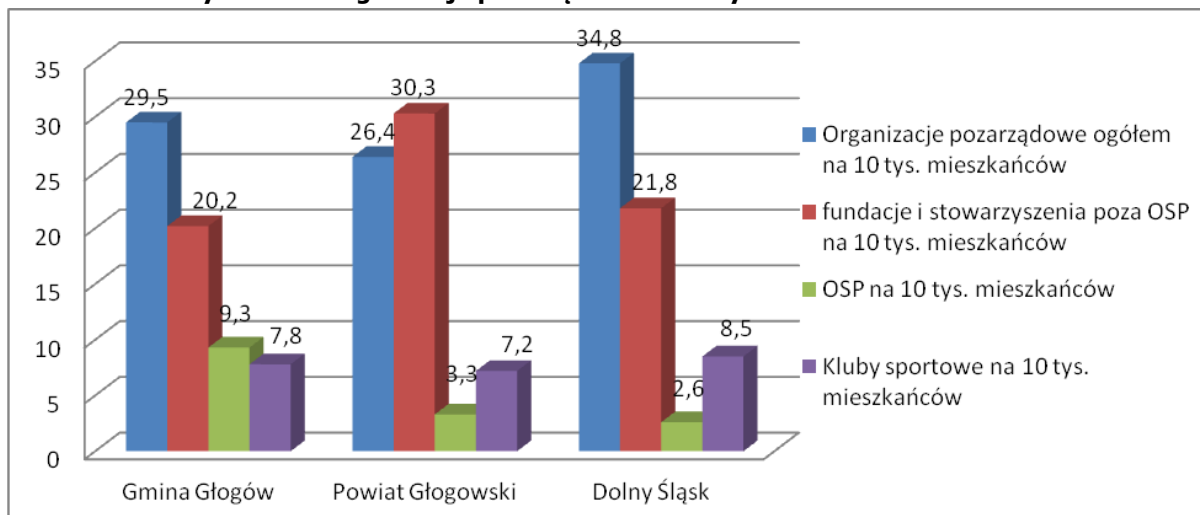
Sektor pozarządowy uzupełniają ochotnicze straże pożarne (6), kluby sportowe (4), a także koła gospodyń wiejskich oraz coraz aktywniejsze wspólnoty parafialne.

Wg danych GUS w 2014 roku zarejestrowanych było w gminie 19 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Przyrost od roku 2005 wynosi ponad 110% przy wskaźniku 80% dla powiatu

głogowskiego, należy przy tym odnotować zauważalny spadek wzrostu w ostatnich latach – od 2010 roku powstały zaledwie 3 organizacje. Jednak wskaźnik dot. ilości fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 ludności jest porównywalny z poziomem powiatowym czy wojewódzkim, odpowiednio: gmina: 3, powiat: 4, województwo: 3 (w ujęciu dla gmin wiejskich). Warto jednak wskaźniki przedstawić w bardziej szczegółowy sposób.

Wykres 2.7. Organizacje pozarządowe na 10 tys. mieszkańców w 2013r.

Opracowanie własne na podstawie danych z www.mojapolis.pl

Jak widać w strukturze organizacji pozarządowych dla Gminy Głogów dominują OSP oraz kluby sportowe (organizacje niejako „specjalistyczne”). Właśnie te organizacje stanowią trzon III sektora w gminie (stanowią 50%), co oczywiście nie może przekładać się bezpośrednio na wysoką ocenę aktywności społecznej – są to organizacje tradycyjne, o najczęściej ograniczonym działaniu i skierowane do określonej grupy odbiorców. Możemy również uznać, że są to organizacje aktywne, czego nie możemy stwierdzić w odniesieniu do pozostałych podmiotów. Fakt zarejestrowania w KRS nie jest równoznaczny z prowadzeniem aktywnej działalności. Z obserwacji własnych oraz analizy danych dot. np. ilości składanych wniosków w programach grantowych prowadzonych przez LGD KŁO wynika, że Gmina Głogów należy do gmin najslabszych, jeśli chodzi o aktywność społeczną/organizacji pozarządowych. Również w kontekście środków finansowych przekazywanych przez gminę widać, że w ten sposób wspierane są tylko kluby sportowe oraz pośrednio jednostki OSP. Z drugiej strony można przypuszczać, że część mieszkańców gminy jest zaangażowanych w działalność organizacji, mających swoją siedzibę w Głogowie. W kontekście działań na przyszłość należy też na pewno uwzględnić potencjał grup nieformalnych oraz grup odnowy wsi i na pewno zaplanować dokładną analizę aktywności społecznej w gminie.

2.8. Udział w Programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej

Do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Gmina Głogów przystąpiła na podstawie **Uchwały Nr XL/154/2009 Rady Gminy w Głogowie z dnia 20 lutego 2009 r.**

Program Odnowy Wsi przynosi wiele korzyści społecznościom lokalnym, które go konsekwentnie realizują. Dotyczą one zarówno sfery materialnej, gospodarczej, jak również sfery związanej z kultywowaniem, lub tworzeniem nowych tradycji, ze swoją tożsamością. Realizacja programu opiera się na trzech zasadach:

- oddolności – zaangażowanie i odpowiedzialność społeczności lokalnej,
- pomocniczości – partnerstwo sołectwa z gminą,

- współdziałania czynników rozwoju lokalnego – wsie posiadają przywództwo, akceptowaną przez mieszkańców strategię rozwoju opracowaną przez nich samych oraz wsparcie ze strony gminy dla realizacji strategii.

Na 13 sołectw w Gminie Głogów do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przystąpiło 9 wsi. Wszystkie te sołectwa opracowały strategię rozwoju miejscowości. Opracowanie tych dokumentów odbywało się metodą uspołecznioną przy pomocy moderatorów wyznaczonych przez urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Opracowanie takiego dokumentu pozwala na zinwentaryzowanie zasobów służących odnowie wsi oraz określenie kierunków jej rozwoju.

Tabela 2.10. Sołectwa z terenu Gminy Głogów, które przystąpiły do Odnowy Wsi Dolnośląskiej

Lp.	Sołectwo	Rok przystąpienia do programu
1.	Bytnik	2014
2.	Borek	2013
3.	Grodziec Mały	-
4.	Krzekotów	2011
5.	Klucze	2011
6.	Przedmoście	2012
7.	Ruszowice	2012
8.	Serby	2014
9.	Stare Serby	2011
10.	Szczyglice	-
11.	Turów	-
12.	Wilków	2011
13.	Zabornia	-

Urząd Marszałkowski co roku organizuje dla gmin oraz wsi biorących udział w programie konkursy, które pozwalają pozyskać dodatkowe fundusze na rozwój wsi oraz sprzyjają szeroko rozumianej promocji zarówno samego programu, jak i miejscowości biorących w nim udział.

3. PARTNERSTWA KRAJOWE I ZAGRANICZNE

3.1. Partnerstwa krajowe

Gmina Głogów jest aktywnym członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”, dzięki czemu zarówno sama gmina, jak i jej mieszkańcy mogą ubiegać się o dotacje ze środków Unii Europejskiej na realizację różnorodnych projektów sprzyjających rozwojowi regionu.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Krainy Łęgów Odrzańskich.

Celem partnerstwa jest wspólne działanie samorządu, przedsiębiorców, instytucji, organizacji na rzecz zrównoważonego rozwoju Doliny Środkowej Odry a celami szczegółowymi są: integracja samorządów, biznesu i organizacji pozarządowych w celu podejmowania wspólnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju Doliny Środkowej Odry, aktywizowanie społeczności lokalnej w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, rozwoju turystyki i produktów lokalnych, oraz promowanie tego obszaru jako atrakcji turystycznej.

Gmina Głogów wchodzi w skład **Legnicko – Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego**, który jest jednym z czterech miejskich obszarów funkcjonalnych wyznaczonych w projekcie zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego i w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020. Obszar funkcjonalny to narzędzie polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie, która w Polsce i Unii Europejskiej zyskuje na znaczeniu. Ma bezpośrednie przełożenie na Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Gmina przystąpiła do projektu „Zintegrowany system powiązań miast w Legnicko-Głogowskim Obszarze Funkcjonalnym (LGOF)”, zrealizowanego przez lidera: Województwo Dolnośląskie – Instytut Rozwoju Terytorialnego (IRT) oraz partnerów: Miasto Legnicę, Gminę Miejską Głogów, Gminę Legnickie Pole, Jerzmanowa, Żukowice, Kotla i Głogów oraz Powiat Bolesławiecki.

Jednym z efektów projektu jest określenie granic LGOF oraz identyfikacja najistotniejszych problemów i wyzwań. Istotnymi rezultatami projektu są również: diagnoza systemu transportu i wytyczne rozwoju zintegrowanego systemu transportu, które zostały zaadresowane do dokumentów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Zaproponowany został również model współpracy w zakresie zintegrowanego planowania przestrzennego w LGOF. Przełoży się to na wzmocnienie integracji oraz spójności przestrzennej i infrastrukturalnej obszaru. Należy przypuszczać, że obszar funkcjonalny oraz współpraca w jego ramach będzie zyskiwać na znaczeniu, stając się narzędziem wdrażania wspólnych rozwiązań przez powiązane ze sobą samorzady terytorialne.

4. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

4.1 Rzeźba, budowa geologiczna²

Według Jerzego Kondrackiego (*Geografia regionalna Polski*, wyd. PWN, Warszawa 2013) Gmina Głogów położona jest pod względem geograficznym na obszarze prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Nizin Wielkopolsko-Śląskich.

Przy bardziej szczegółowym podziale Gmina Głogów leży w obszarze makroregionu Obniżenie Milicko-Głogowskie i w granicy mezoregionu Pradolina Głogowska. Pradolina Głogowska stanowi dużą formę dolinną o powierzchni 850 km², długości ok. 70 km i szerokości do 12 km. Występuje w niej szeroki taras łąkowy i piaszczyste tarasy plejstoceńskie z wydmnami, które najczęściej są pokryte lasami. Przez dolinę przepływa rzeka Odra.

Południowo-zachodnia część gminy leży w makroregionie Wału Trzebnickiego, w mikroregionie Grzbiet Dalkowski. Wzgórze Dalkowskie osiągają rzędą 230 m n.p.m.

4.2 Wody powierzchniowe i podziemne¹

Gmina Głogów znajduje się w Regionie Wodnym Środkowej Odry. Teren gminy posiada dobrze rozwiniętą sieć hydrologiczną. Największą rzeką przepływającą przez gminę i jednocześnie dzielącą ją na dwie części jest Odra. Przez gminę przepływa także rzeka Rudna, Rów (Kanał) Krzycki, Kanał Południowy, Potok Sępólno oraz liczne mniejsze kanały i rowy melioracyjne. Uzupełnienie sieci hydrologicznej tworzą liczne, choć nieduże zbiorniki wodne oraz starorzecza, stawy i rozlewiska Odry.

Pod powierzchnią Gminy Głogów znajdują się fragmenty dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: Pradolina Barycz-Głogów (302) i Pradolina Rzeki Odra (314).

Na obszarze Gminy Głogów znajdują się dwa główne poziomy wodonośne: trzeciorzędowy występujący na głębokości 110 m do 170 m oraz czwartorzędowy na głębokości od 2 do 50 m, w tym warstwa wód podskórnych występujących do głębokości 10 m. Jest to poziom najbardziej narażony na zanieczyszczenia, a jednocześnie jest to źródło wody pitnej dla mieszkańców gminy.

Rozporządzeniem nr 21/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z 03 października 2014 r. ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej "Serby" na terenie gmin Kotla i Głogów. Strefa stanowi teren ochrony bezpośredniej dla 18 studni, w większości znajdujących się w obrębie Serby oraz teren ochrony pośredniej o powierzchni 13,62 km², obejmujący w większości obszar pomiędzy m. Serby o Krzekotówek.

W 2012 roku na terenie gminy przeprowadzono badania wód podziemnych w miejscowości Serby. Klasa jakości wód, którą ustalono to czwarta klasa – wody niezadowolającej jakości.

Gmina Głogów posiada duże zasoby wodne i gęstą sieć hydrograficzną. Zasoby wód powierzchniowych mają ogólny stan zły mimo dobrych i umiarkowanych ocen cząstkowych. Zasoby wód podziemnych w dwóch badanych punktach poboru mają trzecią i czwartą klasę jakości co oznacza wody tylko zadowolającej jakości oraz wody niezadowolającej jakości. Większość obszaru gminy znajduje się na terenie potencjalnie zagrożonym powodzią i podtopieniami, zatem bardzo ważne są inwestycje w infrastrukturę przeciwpowodziową i regulacyjną poziomu wód. Powinny zostać podjęte działania mające na celu poprawę stanu i jakości wód powierzchniowych przede wszystkim przez ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń do wód i do gleby.

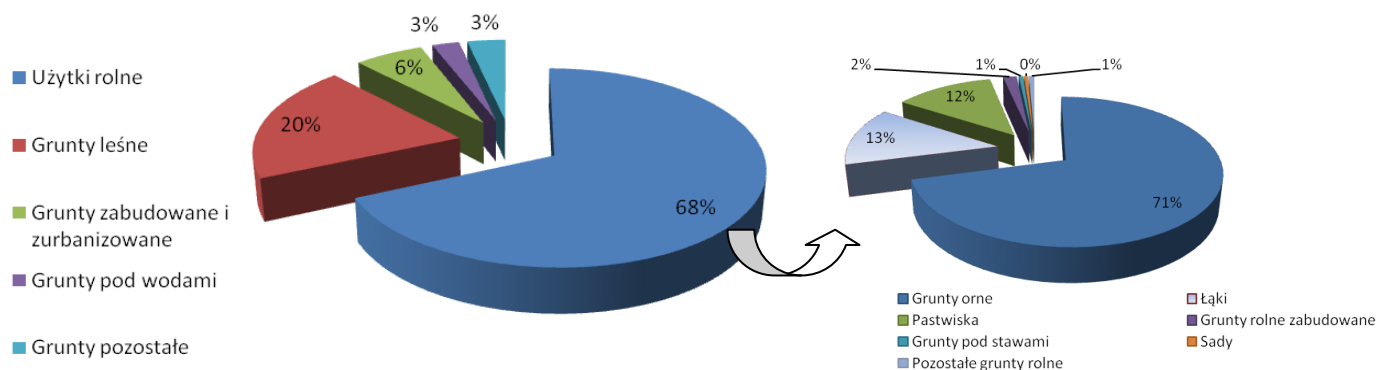
² Program Ochrony Środowiska Dla Gminy Głogów na lata 2014 – 2017 z perspektywą do roku 2021

4.3 Gleby¹

Całkowita powierzchnia terenów Gminy Głogów wynosi 84,28 km². Na wykresie 4.1. przedstawiono użytkowanie gruntów na terenie Gminy Głogów (stan na rok 2014).

Wykres 4.1. Użytkowanie gruntów na terenie Gminy Głogów – stan na rok 2014

Opracowanie własne na podstawie danych UG Głogów

W Gminie Głogów występują korzystne warunki glebowe dla upraw rolnych. Na terenie gminy przeważają gleby brunatne, mady rzeczne i gleby bielcowe. Gleby o najwyższej jakości (II i III klasa bonitacyjna) występują w południowej części gminy, w sołectwach Przedmoście i Ruszowice oraz na Wzgórzach Dalkowskich. W pradolinie Głogowskiej występują najczęściej mady ciężkie, średnie oraz częściowo piaszczyste. W północnej części gminy (Wilków, Krzekotów) przeważają słabe gleby bielcowe, wytworzone na piaskach gliniastych i sandrach.

Na terenie Gminy Głogów najwięcej gleb należy do III klasy bonitacyjnej gruntów ornych. Stanowią one ok. 35,7% gruntów w gminie. Gleby IV klasy bonitacyjnej zajmują 29,9% powierzchni gruntów. Najmniejszy udział gleb posiadają gleby I i II klasy, które łącznie występują na ok. 9,8% gruntów.

Grunty orne w Gminie Głogów charakteryzują się zróżnicowanymi kompleksami przydatności rolniczej. 31,67% stanowią gleby kompleksu pszennego dobrego i bardzo dobrego, natomiast 28,22% – gleby przynależące do kompleksu żytniego dobrego i bardzo dobrego. Udział gleb o słabej przydatności rolniczej wynosi 28,42%.

Kopaliny

Gmina Głogów należy do Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego (LGOM). Na terenie gminy występują znaczne zasoby rud miedzi oraz gaz ziemny. Rudy miedzi wzbogacone są minerałami srebra i niklu, dzięki czemu możliwe jest pozyskiwanie także tych metali. Miedzi towarzyszą także ołów, kobalt i molibden. Nad złożami rud miedzi zalegają anhydryt, sól kamienna i węgiel brunatny. W warstwach przypowierzchniowych występują kruszywa naturalne: piasek, żwir, gliny i torf. W złożu Wilków obecny jest także hel. Na obszarze gminy odnotowano także obecność złóż węgla kamiennego. Nie planuje się jednak jego wydobywania, ze względu na małą miąższość warstw, znaczną głębokość zalegania (ok. 300 m) oraz duże zawodnienie. Największym w regionie przedsiębiorstwem zajmującym się eksploatacją i przetwarzaniem rud miedzi jest Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi Polska Miedź S.A. KGHM obejmuje trzy kopalnie, walcownię i trzy huty.

Obecnie na terenie gminy eksploatowane są 3 złoża: Ruszowice II (surowce ilaste ceramiki budowlanej, kruszywa naturalne), Głogów Głęboki Przemysłowy (rudę miedzi) oraz Wilków (gazy ziemne). Teren górniczy GGP obejmuje fragment obrębu miejscowości Ruszowice.

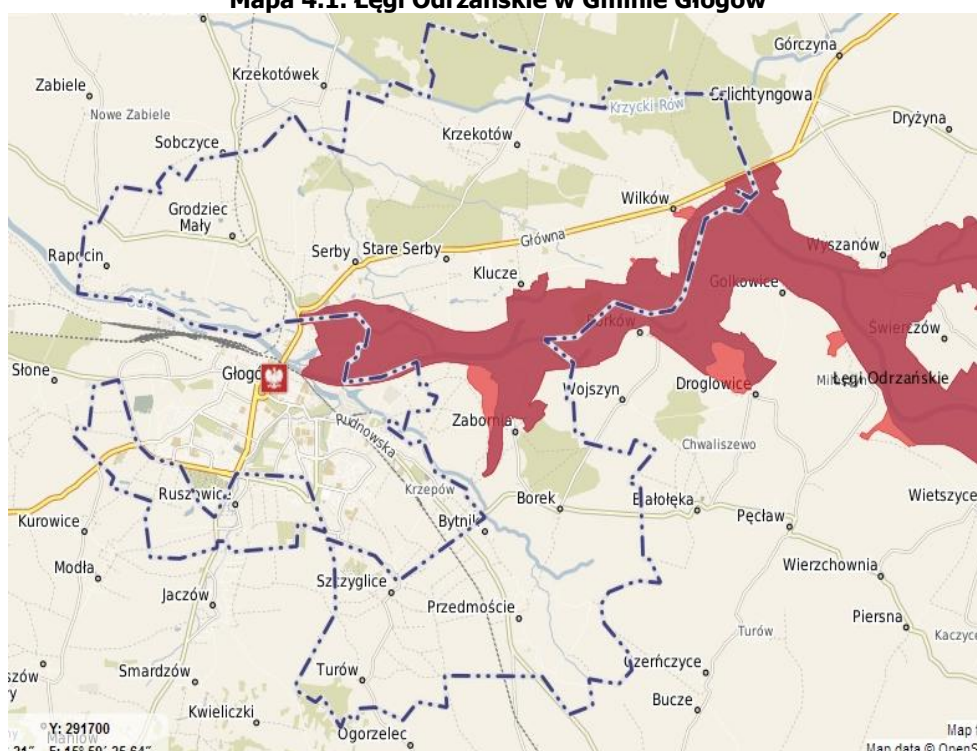
4.4 Flora, fauna oraz formy jej ochrony³

Przez obszar Gminy Głogów przebiegają dwa korytarze ekologiczne sieci ECONET POLSKA o znaczeniu krajowym:

- nr 18M □ Głogowski Odry,
- nr 33k □ Wzgórz Dalkowskich.

Część obszaru Gminy Głogów objęta jest prawną formą ochrony przyrody w ramach unijnego programu Natura 2000. W 2008r. ustanowiony został **obszar specjalnej ochrony ptaków (PLB020008) i siedlisk (PLH020018) Łęgi Odrzańskie**. Wyznaczenie tego obszaru ma na celu ochronę populacji dziko występujących ptaków gnieźdzących się w terenach otwartych oraz ochronę obejmującą siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem.

Mapa 4.1. Łęgi Odrzańskie w Gminie Głogów

Źródła: <http://glogow.e-mapa.net/>

Wojewoda Dolnośląski rozporządzeniem z dnia 28 października 2005 r. utworzył na międzywalu rzeki Odry w strefie ochronnej Huty Miedzi Głogów □ **użytek ekologiczny Łęgi Głogowskie** □ o powierzchni 605,57 ha. Z obszaru tego w granicach Gminy Głogów znajduje się 130,57 ha o różnorodnej szacie roślinnej i z licznymi chronionymi gatunkami zwierząt i roślin. Pozostała część użytku ekologicznego położona jest w granicach miasta Głogów oraz na obszarze gminy Kotla.

Poza tym na terenie gminy znajduje się fragment **Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórz Dalkowskie”** o powierzchni 26,3 km². Obejmuje południowo-zachodnią część gminy w rejonie wsi Szczyglice, Ruszowice i Turów. Ochronie podlega tam mozaikowy krajobraz leśno-polny, z przewagą lasu, charakteryzujący się urozmaiconą rzeźbą terenu.

³ Plan urządzeniowo-rolny gminy Głogów, 2010 oraz Plan Ochrony Środowiska dla gminy Głogów na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 roku, 2014

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

Na terenie gminy brak jest obiektów objętych indywidualną ochroną. W 2014 roku zniesiono ochronę dębu szypułkowego w m. Zabornia ze względu na bezpowrotną utratę wartości przyrodniczych spowodowaną pożarem.

Jedynym chronionym założeniem zieleni jest park przy pałacu w Borku (A/2766/535/L, data rejestru: 19.06.1979r).

Wskaźnik lesistości dla Gminy Głogów wynosi 17,0% i jest niższy o 3,3 punkty procentowe od wskaźnika dla powiatu głogowskiego (20,3%) oraz niższy od wskaźnika lesistości województwa dolnośląskiego (29,6%). Kompleksy leśne są mało zróżnicowane.

Powierzchnie leśne rozmieszczone są nierównomiernie. Przeważające obszary leśne występują w dolinie rzeki Odry oraz w północno – wschodniej części gminy. Najwyższy stopień lesistości posiadają obręby Krzekotów (58,9%) i Wilków (38,3%). Miejscowość Stare Serby (24,6%) charakteryzuje lesistość średnia. Bardzo niski stopień lesistości, poniżej 10,0% charakteryzuje obręby Ruszowice (0,3%), Przedmoście (0,7%), Klucze (2,7%), Szczyglice (6,1%) i Grodziec Mały (9,0%).

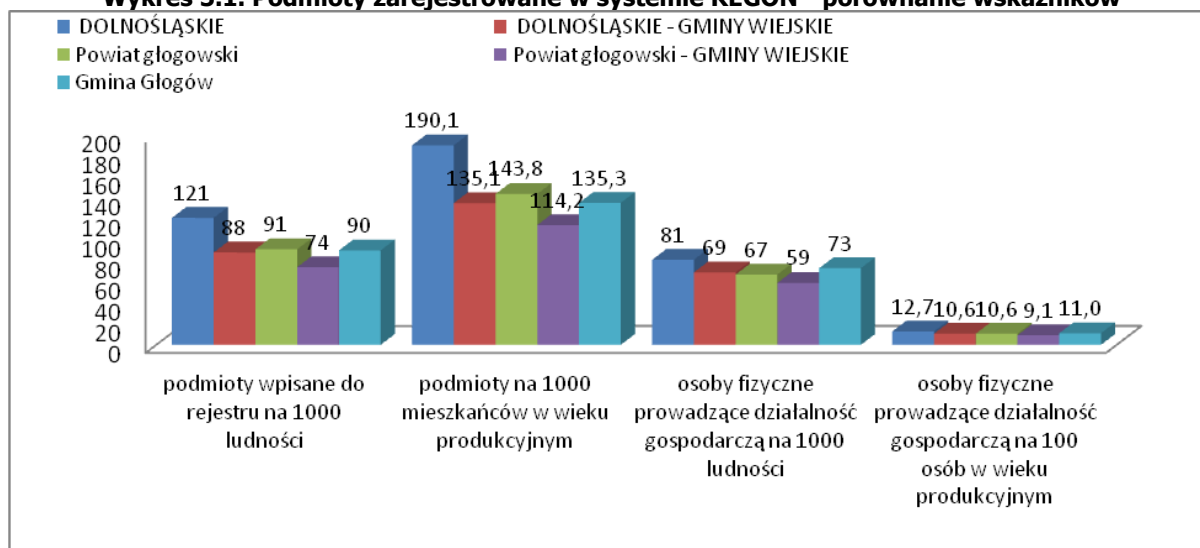
5. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

5.1 Rozwój gospodarczy

Gmina Głogów jest obszarem wysokiej aktywności gospodarczej. W systemie REGON w 2014r zarejestrowanych było 579 podmiotów, w tym 10 w sektorze publicznym. W sektorze prywatnym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą 472 firm. 96% podmiotów stanowią firmy zatrudniające do 9 osób.

Liczba osób podejmujących działalność gospodarczą systematycznie rośnie, od roku 2009 o 33%. Jako że od wielu lat liczba nowo zarejestrowanych przewyższa liczbę wyrejestrowanych, to średnio w ciągu roku przybywa kilkanaście małych firm. Nieco niższy wskaźnik, 30% notują spółki handlowe, których ilość wzrosła z 21 w 2009r do 27 w 2014. Ma to swoje odbicie we wskaźnikach dot. działalności gospodarczej, które dla gminy przedstawiają się korzystnie w stosunku do danych wojewódzkich i powiatowych, szczególnie w ujęciu dla gmin wiejskich.

Wykres 5.1. Podmioty zarejestrowane w systemie REGON - porównanie wskaźników

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rokrocznie wzrasta także liczba osób pracujących z 419 w 2009 osób do 527 w 2014. Uwzględniając nawet, że wskaźnik ten nie uwzględnia pracujących w gospodarstwach rolnych czy firmach zatrudniających do 9 osób, to zestawienie tej liczby z wskaźnikiem dot. zakładania firm sprawia, że Gmina Głogów wyróżnia się na pewno pozytywnymi tendencjami rynku pracy.

W rodzaju działalności przeważają szeroko rozumiane usługi, choć budownictwo z 27% udziałem stanowi ważny filar. Działalnością rolniczą zajmuje się zaledwie 4%.

Najwięcej podmiotów prywatnych funkcjonuje w sekcji budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny. Kolejne, stosunkowo mocno reprezentowane sekcje to transport i gospodarka magazynowa oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Na omawianym terenie funkcjonuje kilka większych przedsiębiorstw, m.in.:

- Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług „Komak” w Ruszowicach,
- L&P sp. j. sp. k. w Serbach
- sieci handlowe: Tesco, Castorama, Carrefour, Media Markt, Family Point

Warto zauważyć, że tereny gminy zlokalizowane w pobliżu Głogowa, niejako na jego przedmieściach, są atrakcyjną lokalizacją dla sklepów wielkopowierzchniowych. W Ruszowicach powstaje kolejny market (Dino) oraz duża galeria handlowa, pierwsza tego typu w Głogowie i jego okolicach. Projekt

Galeria Glogovia zakłada realizację jednopiętrowej galerii handlowej z dwupoziomą częścią rozrywkowo-rekreacyjną (food-court, kino, fitness) o łącznej powierzchni ponad 25 000m². Na parterze obiektu zlokalizowanych będzie ponad 70 lokali usługowo-handlowych, w tym wiele znanych polskich i międzynarodowych sieci modowych. Poza tym parter obiektu będzie mieścił powierzchnię dla supermarketu spożywczego, którego operatorem zostanie znana sieć działająca na terenie całego kraju. W części dwupoziomowej piętro obiektu pomieści 4-salowe kino, klub fitness oraz rozbudowany food-court z bogatą ofertą. Dla zmotoryzowanych klientów dostępny będzie naziemny parking na ponad 800 samochodów. Po zakończeniu inwestycji Inwestor zapowiada rozpoczęcie prac na sąsiednim terenie zakupionym przez Grupę Saller. Na działce o powierzchni 3 ha, ulokowanej pomiędzy terenem *Galerii Glogovia* oraz istniejącym hipermarketem Tesco, powstanie dodatkowo Park Handlowy o powierzchni ok. 10.000 m². Całość stworzy jeden wielki kompleks handlowy, składający się z *Galerii Glogovia*, Parku Handlowego oraz Tesco, który będzie stanowił największą ofertę handlową w regionie. Otwarcie galerii planowane jest na marzec 2016⁴.

Oczywiście istotnym rynkiem pracy pozostaje pobliskie miasto Głogów, a także Legnicko- Głogowski Obszar Miedziowy z KGHM Polska Miedź S.A., jedną z największych firm w kraju, będącą największym w Europie producentem miedzi oraz srebra.

KGHM Polska Miedź S.A., na podstawie przyznanych decyzją ministra środowiska koncesji, może wydobywać rudę miedzi do 2063 roku. Koncesje na wydobycie miedzi dla spółki zostały przedłużone na 50 lat. Nowe koncesje dla KGHM obowiązują do 31.12.2063 r. (<http://kgm.com>)

Koncesje obejmują zasoby szacowane na 1 mld 200 mln ton rudy miedzi w Zagłębiu Miedziowym, co przy ich rocznej eksploatacji w wysokości około 31 mln ton powinno wystarczyć koncernowi przynajmniej na 40 lat.

Inwestycją strategiczną dla spółki jest kontynuowanie prac w szybie Głogów Głęboki-Przemysłowy (obejmujący obręb Turów i Ruszowice). To największy pod względem zasobów głębinowy projekt górniczy w Europie. Eksploatacja złoża pozwoli KGHM utrzymać poziom wydobycia w Polsce przez kilkadziesiąt najbliższych lat. Szacowane zasoby bilansowe rudy to blisko 300 mln ton, o średniej zawartości miedzi na poziomie 2,40%. Stanowią około 1/4 zasobów miedzi i około 1/3 zasobów srebra we wszystkich obszarach koncesyjnych KGHM w Polsce. Do eksploatacji złoża wykorzystuje się infrastrukturę kopalni Rudna i Polkowice-Sieroszowice.

Pierwsze wejście z wyrobiskami przygotowawczo-rozpoznawczymi w obszar górniczy GG-P nastąpiło w czerwcu 2005 r. Projekt swym zakresem objął budowę szybu GG-1, rozbudowę centralnej klimatyzacji oraz wykonanie i wyposażenie wyrobisk w podstawową infrastrukturę techniczną. Budowa nowego szybu prowadzona jest etapami i zakończy się w 2020r. Będzie to najgłębszy z 31 szybów w Zagłębiu Miedziowym, o docelowej głębokości 1340 m i średnicy 7,5 m. Zgodnie z przewidywaniami w latach 2028–2035, czyli w okresie największego nasilenia robót eksploatacyjnych, produkcja z tego obszaru wynosić będzie 10–11 mln ton rudy oraz 200–220 tys. ton miedzi elektrolitycznej rocznie. Eksploatacja złoża GG-P pozwoli KGHM na utrzymanie stabilnego poziomu wydobycia w Polsce przez następne 20-30 lat.

Rolnictwo

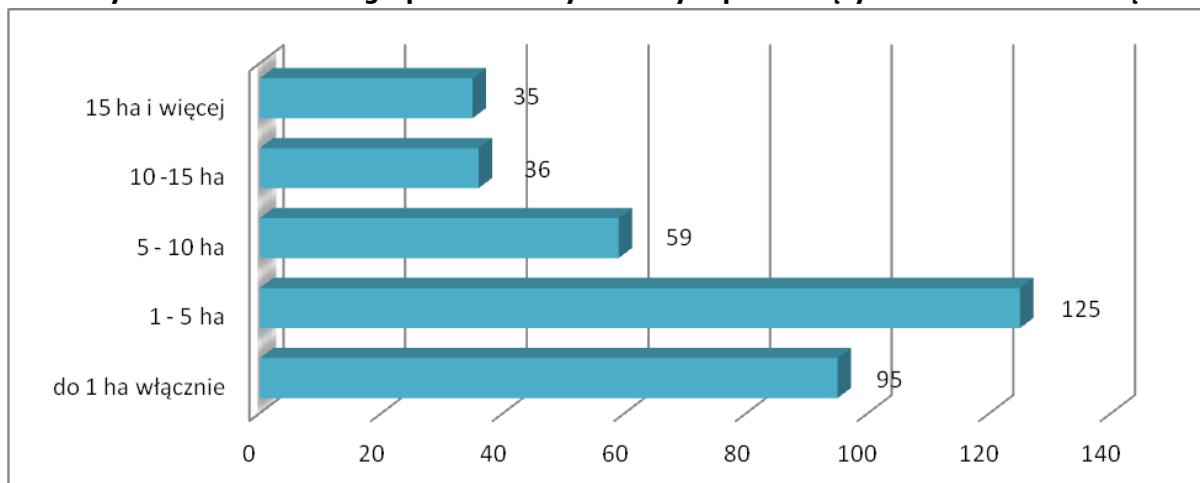
Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r, w gminie funkcjonuje 572 gospodarstw rolnych, przy czym aż 223, czyli 39% wykazuje brak dochodów z działalności rolniczej. Dla porównania w powiecie głogowskim odsetek ten wynosi 19%, a w województwie 22%. Dominują gospodarstwa indywidualne i małe, z których duża część produkuje na własne potrzeby, nie uczestnicząc w rynku

⁴ Opracowano na podstawie materiałów dostępnych na <http://glogovia-galeria.pl/>, stan na listopad 2015.

rolnym. Średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego prowadzącego działalność rolniczą wynosi 7,34 ha – dla porównania w powiecie: 11,21 ha, na Dolnym Śląsku – 9,58 ha.

Wykres. 5.2. Struktura gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą

Opracowanie własne na podstawie danych GUS (PWS 2010)

Niestety nie mamy aktualnych danych dot. liczby osób utrzymujących się z rolnictwa. Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 ok. 17% gospodarstw domowych wskazywało działalność rolniczą jako główne źródło utrzymania.

Podstawowy dział gospodarki rolnej gminy stanowi produkcja roślinna. 82% stanowią zboża, na kolejnym miejscu są uprawy przemysłowe (przede wszystkim rzepak) – 8%, ziemniaki – 5% Warzywa gruntowe stanowią zaledwie 1% zasiewów. Pogłowie zwierząt gospodarskich przedstawiono w tabeli.

Tabela 5.1. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych Gminy Głogów

bydło razem	trzoda chlewna razem	konie	drób ogółem razem
liczba gospodarstw			
25	79	5	104
zwierzęta gospodarskie			
497	1317	11	6916

Opracowanie własne na podstawie danych GUS z PSR 2010

Plan Urzędniowo-Rolny dla Gminy Głogów z 2010r zwraca uwagę na kilka kwestii istotnych dla rozwoju tej gałęzi:

- wyłącznie lub głównie z pracy we własnym gospodarstwie rolnym utrzymuje się tylko 4,0% mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym.
- liczba zatrudnionych w gospodarstwach rolnych w wieku 41-55 lat (61,3%) wskazuje na przyspieszenie procesu starzenia się tej grupy ludnościowej w okresie perspektywnym
- gleby i obręby charakteryzujące się najwyższą jakością terenów rolniczych położone są wokół Głogowa tym samym są najbardziej zagrożone przekształcaniem użytków rolnych na tereny budowlane.
- w okresie perspektywnym w Gminie Głogów zmniejszy się powierzchnia użytków rolnych. Z produkcji rolnej może ubywać ok. 13 % ich ogólnej powierzchni.
- mimo bliskości Głogowa udział warzyw w uprawie polowej w strukturze zasiewów wynosi zaledwie 1%.

Wskazuje jednocześnie poniższe wytyczne dla produkcji roślinnej uwzględniając bliskie sąsiedztwo miastem Głogów:

- intensyfikację produkcji, a w szczególności rozwój sadownictwa, warzywnictwa, kwaciarstwa, upraw szklarniowych i ziół (ze względu na),
- produkcję materiału szkółkarskiego i nasiennego,

- rozwój produkcji żywności ekologicznej posiadającej stosowne certyfikaty,
- uprawę roślin stanowiących surowiec do produkcji biopaliw.

Poza tym, ze względu na warunki przyrodnicze Gminy Głogów, wskazuje lokalizację gospodarstw intensywnych, roślinno-hodowlanych, w dolinach rzek. Takie ukierunkowanie pozwoli zachować występujące w dolinach naturalne kompleksy łąk i pastwisk, a równocześnie ograniczy ewentualne straty w uprawach rolniczych związane z zalewaniem wodami powodziowymi. Jednocześnie propagować należy stosowanie zasad dobrej praktyki rolniczej, rolnictwa ekologicznego, a także prowadzenie działalności innej niż rolnicza, zwłaszcza świadczenia usług agroturystycznych. Wykorzystując warunki fizjograficzne i zasoby wodne gminy należy rozwijać również hodowlę ryb. Budowa małych zbiorników retencyjnych i stawów hodowlanych oprócz produkcji zdrowego mięsa pozwoliłaby zwiększyć możliwość retencjonowania wody z możliwości wykorzystania do nawodnień rolniczych, poprawiła lokalny mikroklimat oraz podniosłaby krajobrazową i agroturystyczną atrakcyjność gminy. Bliskość dużych ośrodków miejskich sugeruje zwłaszcza otwieranie tzw. łowisk komercyjnych dla zainteresowanych wędkarstwem.

5.1.1 Bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców w Gminie Głogów zmalała z 370 osób w roku 2009 do 307 osób w roku 2014, a więc o 17% (dynamika spadku podobna jak w regionie i o 7 pkt. wyższa od powiatu). Należy przy tym podkreślić, że spadek dotyczy przede wszystkim mężczyzn. Zmiany w liczbie bezrobotnych kobiet w przedmiotowym okresie są minimalne (208 do 200).

Udział procentowy bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w roku 2014 wyniósł 7,2 % i jest równy ze wskaźnikiem powiatowym oraz nieznacznie gorszy od wskaźnika województwa dolnośląskiego – 6,6 %. Gorzej przedstawiają się wskaźniki dot. kobiet, odpowiednio: 10% – 9,5% – 7,2%. Kobiety stanowią aż 65% wszystkich bezrobotnych osób.

Tabela 5.2. Struktura bezrobocia w Gminie Głogów w 2014r.

ogółem		307	wyższe		45
	kobiety	200		policealne i średnie zawodowe	69
	z prawem do zasiłku	24		średnie ogólnokształcące	28
	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	4		zasadnicze zawodowe	81
	osoby do 12 m-cy od dnia ukończenia szkoły	20		gimnazjalne i poniżej	84
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 25 roku życia	56		do 1 roku	68
	długotrwale bezrobotni	180		1-5	74
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	67		5-10	42
	powyżej 50 roku życia	73		10-20	44
	bez kwalifikacji zawodowych	78		20-30	20
	bez doświadczenia zawodowego	79		30 lat i więcej	7
	bez wykształcenia średniego	165		bez stażu	52
	samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	45		do 1	24
	osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	8		1-3	62
	niepełnosprawni	19		3-6	34
				6-12	49
				12-24	60
				powyżej 24	78

Opracowanie własne na podstawie danych PUP Głogów

5.2 Infrastruktura techniczna

5.2.1. Gospodarka wodno - kanalizacyjna⁵

W Gminie Głogów wszystkie miejscowości posiadają wodociąg nie niemal wszyscy mieszkańcy korzystają z instalacji sieciowej. Wodę czerpie się z poziomu czwartorzędowego i trzeciorzędowego. W zależności od miejsca ujmowania wody wyróżniono 4 systemy wodociągowe obejmujące 13 miejscowości.

Według stanu z dnia 31.12.2014 roku infrastruktura systemów wodociągowych Gminy Głogów obejmuje:

- 3 ujęcia wody - Borek, Wilków, Turów
- 2 stacje uzdatniania wody,
- 76.238 m sieci wodociągowej,
- 23.212 m przyłączy wodociągowych
- 179 kpl. zestawów hydrantowych

Tabela nr 5.3. Wskaźniki dot. sieci wodociągowej w 2014 roku

	Gmina Głogów	Powiat Głogowski		Dolny Śląsk	
		całość	gminy wiejskie	całość	(gminy wiejskie)
sieć rozdzielcza na 100 km ²	74,5	92,7	71,7	77,3	64,1
korzystający z sieci w % ogółu ludności	99,9	97,8	97,2	94,8	91,3

Opracowanie własne na podstawie danych US

Sieć kanalizacji sanitarnej Gminy Głogów

Budowę systemu sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Głogów rozpoczęto w roku 1998, do końca 2014 roku miejscowości objęte siecią to: Serby, Serby Stare, Grodziec Mały, Klucze oraz Ruszowice. W roku 2013 rozpoczęto budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wilków, jej odbiór przyjęto w lutym bieżącego roku.

Ścieki z tych miejscowości odprowadzane są poprzez komory pomiarowe do systemu kanalizacyjnego na oczyszczalnię ścieków przy ul. Krochmalnej eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Głogowie.

Ścieki od odbiorców odbierane są poprzez przyłącza kanalizacyjne do sieci grawitacyjnej i dalej do przepompowni ścieków. Tam poprzez system pomp rurociągami tłocznymi przemieszczane są do punktów pomiarowych. Sieci grawitacyjne wraz z przyłączami oraz rurociągi tłoczne w systemach kanalizacyjnych zbudowane są z rur z tworzywa sztucznego (PVC oraz PP). Uzbrojenie sieci, w skład którego wchodzi studnie rewizyjne i kontrolne, wykonane są z tworzywa sztucznego, co zapewnia szczelny system odbioru i przesyłu ścieków, wyjątek stanowi odcinek sieci kanalizacyjnej w ulicy Brzoskwiniowej w m. Ruszowice, gdzie zabudowane są studnie betonowe. Najważniejszym elementem systemu grawitacyjno – tłoczno na terenie Gminy Głogów są przepompownie ścieków. Zlokalizowano ich do tej pory 21 kompletów:

- Grodziec Mały – 4 kpl,
- Ruszowice – 3 kpl,
- Serby – 11 kpl,
- Serby Stare – 2 kpl
- Klucze - 1 kpl.

⁵ Materiały Urzędu Gminy Głogów

Według stanu z dnia 01.02.2015, łącznie z nowopowstałą siecią w Wilkowie roku infrastruktura systemów kanalizacyjnych Gminy Głogów obejmuje:

- Sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej dn 200 - 31.187m + 7.116 m = 38.303 m
- Sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej dn 160 - 8.268 m
- Sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej dn 400 - 158 m
- Sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej dn 300 - 1.820 m
- Sieć kanalizacji sanitarnej tłocznej - 10.348 m + 5.784 m = 16.132 m
- Studnie kanalizacji sanitarnej dn 1200 - 54 szt. (Wilków)
- Studnie kanalizacji sanitarnej dn 1000 - 1360 szt. + 244 szt. = 1604 szt.
- Studnie kanalizacji sanitarnej dn 600 - 46 szt. + 18 szt. = 64 szt.
- Studnie kanalizacji sanitarnej dn 425 - 761 szt. + 239 szt. = 1000 szt.
- Studnie technologiczne na sieci tłocznej - 35 szt. + 11 szt. = 46 szt.
- Przyłącza kanalizacji sanitarnej (odcinek od sieci do studni pośredniej lub jeżeli na przyłączy nie ma studni – do granicy działki) - 11.276 m + 4.195 m = 15.471 m
- Punkty pomiarowe - 2 szt.
- Przepompownie ścieków - 21 kpl. + 6 kpl. = 27 kpl.
- Instalacja dawkowania siarczanu żelaza - 1 kpl.

Tabela nr 5.4. Wskaźniki dot. sieci kanalizacji sanitarnej w 2014r

	Gmina Głogów	Powiat Głogowski		Dolny Śląsk	
		całość	gminy wiejskie	całość	(gminy wiejskie)
sieć rozdzielcza na 100 km ²	62,7	66,7	41,3	51,7	41,0
korzystający z sieci w % ogółu ludności	60,3	86,0	54,7	75,0	47,3

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę ostatnią inwestycję w Wilkowie oraz historyczne dane można stwierdzić, że Gmina Głogów wyróżnia się infrastrukturą kanalizacyjną. Jest to na pewno związane z bliskim sąsiedztwem z dużym ośrodkiem miejskim oraz stosunkowo wysokim stopniem zurbanizowania. Jednocześnie ze względu na silny rozwój budownictwa rozwój sieci kanalizacyjnej należy do działań priorytetowych. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że zaledwie w ciągu 4 lat liczba zbiorników bezodpływowych zwiększyła się o 20% z 582 w 2009 do 700 sztuk w 2013. W tym samym okresie powstało 30 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków, osiągając w 2013 roku poziom 45 sztuk.

Zarówno Urząd Gminy Głogów jak i Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie Sp. z o.o. opracowały „Wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2015 – 2019”, zatwierdzone w drodze uchwały przez Radę Gminy Głogów.

Plany obejmują przedsięwzięcia związane z usprawnieniem dostawy wody i odbioru ścieków na terenie Gminy Głogów poprzez rozbudowę i wymianę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wprowadzenie nowych technologii, modernizowanie istniejących obiektów itp. Oba dokumenty obejmują również zagadnienia związane z racjonalizacją zużycia wody.

5.2.2. Infrastruktura energetyczna⁶

Na obszarze Gminy Głogów nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy. Zaopatrzenie w energię cieplną jest realizowane przez indywidualne źródła ciepła, zazwyczaj piece opalane paliwem stałym –

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głogów na lata 2014 – 2017 z perspektywą do roku 2021

węglem lub drewnem. Z punktu widzenia ochrony środowiska, najlepszym rozwiązaniem jest ogrzewanie gazowe oraz ciepło pochodzące z odnawialnych źródeł energii. Ze względu na sieć gazową przebiegającą przez teren gminy to źródło energii ma największy potencjał jako źródło ciepła.

5.2.2.1. System gazowniczy

Przesyłowa sieć gazowa przebiegająca przez obszar Gminy Głogów składa się z:

- Gazociągu wysokiego ciśnienia DN300 (PN 6,3 MPa) relacji Katowice - Zielona Góra
- Gazociągu realizacji odgałęzienie Głogów/Ruszowice – Stacja redukcyjno/pompowa I-go stopnia DN100 (PN 6,3 MPa)
- Gazociągu relacji odgałęzienie Przedmoście – Stacja redukcyjno/pompowa I-go stopnia DN80 (PN 6,3 MPa)
- Dwóch stacji redukcyjno pomiarowych I-go stopnia w Ruszowicach oraz Przedmościu

Instalacje gazowe niskiego ciśnienia posiadają trzy miejscowości: Ruszowice, Przedmoście i Bytnik. Są one zasilane z:

- Dwóch stacji redukcyjno/pompowych II-go stopnia Bytnik oraz Przedmoście
- Stacji redukcyjno/pompowej II-go stopnia Ruszowice, która jest zasilana z sieci miasta Głogów średniego ciśnienia.

W 2013 roku długość czynnej sieci gazowej ogółem wynosiła 25532 m. Długość czynnej sieci przesyłowej w 2013 roku wyniosła 11792 m, a sieci rozdzielczej 13740 m.

W 2013 roku 454 gospodarstw domowych odbierało gaz, w tym 372 gospodarstw wykorzystywało gaz do celów grzewczych. Łącznie w Gminie Głogów 1485 osoby korzystały z instalacji gazowej, co stanowiło 23,1 % mieszkańców. W 2013 roku zużycie gazu plasowało się na poziomie 109,2m³ na jednego mieszkańca i 475,0 m³ na jednego korzystającego.

Zgodnie z danymi GUS w 2014 roku 23,3% ogółu ludności korzystało z sieciowej instalacji gazowej – wskaźnik ten jest wyższy zarówno dla powiatu głogowskiego (15,5%), jaki i Dolnego Śląska (17,6%) w ujęciu dla gmin wiejskich.

5.2.2.2. System elektroenergetyczny

Przez teren Gminy Głogów przebiegają linie energetyczne wysokiego napięcia (110 kV):

- Przez obręby Wilków, Krzekotów, Serby i Grodziec Mały. W Groźcu Małym odchodzą odgałęzienia do miasta Głogów oraz wsi Bogomice w gminie Kotła.
- Po zachodniej stronie wsi Przedmoście do miasta Głogów.
- Dwie linie przez obręb Ruszowice: jedna na południe od wsi, a druga w zachodniej części obrębu.

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w energię elektryczną poprzez linię średniego napięcia (20 kV) z trzech Głównych Punktów Zasilania: Brzegowa (1x25 MVA), Brzostów (1x16 MVA i 1x25 MVA) i Żarków (1x16 MVA i 1x25 MVA) oraz przez sieć stacji transformatorowych. Większość sieci stanowią linie napowietrzne, których stan określa się jako dobry. Sieć elektroenergetyczna pokrywa w całości potrzeby zasilania w energię elektryczną wszystkich odbiorców zlokalizowanych na terenie Gminy Głogów.

5.2.2.3. Oświetlenie ulic

Utrzymanie oświetlenia dróg, parków, skwerów i innych publicznych terenów należy do jednych z podstawowych obowiązków Gminy w zakresie planowania energetycznego. Obecnie na terenie Gminy Głogów znajdują się 754 punktów świetlnych oświetlenia ulicznego.

9 października br. podpisano umowę ze spółką Tauron Dystrybucja S.A. na zagęszczenie sieci oświetlenia drogowego na terenie Gminy Głogów, w wyniku której powstanie 20 nowych opraw oświetleniowych o mocy 70W. Oświetlenie zostanie zamontowane w następujących miejscowościach:

- Szczyglice – w kierunku Turowa: 7 punktów
- Przedmoście – ul. Długa w kierunku Bytnika: 5 punktów
- Zabornia: 6 punktów
- Turów – w kierunku Kwielic: 2 punkty oświetleniowe.

Razem z nowymi oprawami świetlnymi na terenie Gminy Głogów będzie znajdowało się 774 punktów świetlnych. Nowe punkty oświetleniowe zostaną wykonane do końca 2015 roku.

5.2.2.4. Energia odnawialna

Stopień wykorzystania OZE w budynkach publicznych jest niestety bardzo niski. Instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii znajdują się jedynie w Szkole Podstawowej w Wilkowie (fotowoltaika) oraz w szatniach sportowych w Serbach i Ruszowicach (solary do grzania ciepłej wody użytkowej).

5.3. Drogi

Położenie gminy w regionie jest korzystne. Przez teren gminy przebiegają ciągi komunikacyjne o znaczeniu krajowym i regionalnym:

- droga krajowa nr 12 – Łęknica (przejście graniczne z Niemcami) – Dorohusk (przejście graniczne z Ukrainą) - droga prowadząca do przeprawy mostowej w Głogowie,
- droga wojewódzka nr 292 relacji Bytom Odrzański – Głogów – Orsk,
- droga wojewódzka nr 319 relacji Sława – Krzepielów – Głogów,
- droga wojewódzka nr 321 relacji Kierzno – Głogów,
- droga wojewódzka nr 329 relacji Głogów – Jerzmanowa - Nowe Osiedle,
- droga wojewódzka nr 330 relacji Krzepów – Pęcław – Leszkowice.

Spśród wymienionych dróg wojewódzkich największe znaczenie mają: DW292 zapewniająca dojazd do terenów przemysłowych (w tym Huty Głogów, należącej do koncernu KGHM Polska Miedź S.A.) oraz DW329, stanowiąca najkrótsze połączenie Głogowa z większymi ośrodkami w województwie (Lubinem i Legnicą).

Sieć uzupełniają drogi powiatowe: Serby-Wschowa, Borek-Wojszyn, Szczyglice-Kwielice oraz odcinek we wsi Ruszowice (ul. Tęczowa) oraz drogi gminne z ustaloną kategorią o długości ok. 64 km, a także drogi transportu rolnego będące własnością gminy (około 160 km).

Wiele dróg wymaga gruntownych modernizacji lub remontów nawierzchni, wskazany jest również rozwój sieci ścieżek rowerowych. Dla mieszkańców Serb i Wilkowa istotną uciążliwością jest przebieg drogi krajowej w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań, dla całości brak obwodnicy Głogowa.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad po konsultacjach w ramach Studium Korytarzowego zarekomendowała do dalszych analiza dwa warianty północne – PN4 i PN 5 oraz wariant południowy PD2. Wszystkie rozpatrywane trasy rozpoczynają się na drodze krajowej nr 12 w rejonie miejscowości

Dankowice na terenie gminy Żukowice, a kończą na drodze krajowej nr 12 pomiędzy miejscowościami Serby i Wilków, na terenie Gminy Głogów. Proponowane warianty mają od 16,3 (PN4) do 19,9 (PD2) km długości oraz po kilkanaście obiektów mostowych, w tym nowy most przez rzekę Odre. Warto podkreślić, że wymienione warianty pochodzą z roku 2009 i brakuje aktualnych opracowań i studiów określających ostateczny kształt obwodnicy. Samo zadanie *Budowy obwodnicy Głogowa* zostało umieszczone na liście zadań inwestycyjnych Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025r.), zatwierdzonego 8 września 2015 r. uchwałą Rady Ministrów, dopiero na lata 2020-2024 z uwzględnieniem odcinka o dł. 20 km.

5.4. Transport publiczny

Na terenie Gminy Głogów znajdują się 32 przystanki.

Przewoźnikami prowadzącymi usługi transportu pasażerskiego wykonywanego w granicach administracyjnych Gminy Pęczaw, Gminy Głogów i miasta Głogów są:

1. INTERTRANS PKS S.A Głogów.
2. Usługi Transportowe „Globus” Walczak Paweł.

Gmina Głogów w sierpniu br. nawiązała również porozumienie międzygminne dotyczące transportu publicznego z Gminą Miejską Głogów w celu skomunikowania miejscowości Serby z miastem Głogów. Gmina Głogów ma przejąć realizację zadania polegającą na przewozie osób autobusem linii 51 Serby – Krochmalna. W związku z powyższym koszty przejazdów autobusu w granicach administracyjnych Gminy Głogów pokrywać będzie Gmina Głogów.

Gmina Głogów leży również na skrzyżowaniu linii kolejowej Wrocław-Szczecin i Żagań-Leszno, a przez jej obszar przebiega obecnie jedna użytkowana linia kolejowa: magistrala kolejowa Wrocław -Zielona Góra. Nie mają one jednak większego znaczenia dla gminy ze względu na brak stacji na jej obszarze.

5.5. Telekomunikacja

Gmina Głogów korzysta z sieci Telekomunikacji Polskiej S.A. W całej w sierpniu 2009r. zainstalowanych było 901 numerów. W ostatnich latach rozwój telefonii stacjonarnej nie jest już tak dynamiczny za sprawą rozwoju telefonii komórkowej.

5.6. Gospodarka odpadami komunalnymi⁷

Gmina Głogów, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego została zakwalifikowana do regionu północnego. Odpady komunalne (odpady zmieszane, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania) zebrane z terenu Gminy Głogów przekazywane są do Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Głogowie.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu Gminy Głogów zajmuje się Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne „SITA” Głogów sp. z o. o.

GPK-SITA sp. z o. o. wyposażała, zarówno mieszkańców terenów zamieszkałych, jak i niezamieszkałych w pojemniki przeznaczone na odpady zmieszane, worki do selektywnej zbiórki odpadów oraz zapewniła pojemniki do selektywnej zbiórki, które rozmieszczone są w poszczególnych sołectwach gminy.

Mieszkańcy, w ramach wnoszonej w gminie opłaty mogą także skorzystać z funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który mieści się w Głogowie.

⁷ Roczna analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Głogów za rok 2014 (z uwzględnieniem roku 2013)

Wg stanu na 31.12.2014 r. objętych systemem było 1682 nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej, 14 nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej (łącznie około 5995 mieszkańców przy liczbie 6 469 zameldowanych osób, tj ok. 93%) oraz 49 nieruchomości niezamieszkałe.

Odpady zamieszane, zarówno w 2013, jak i 2014 r. odbierane były w pojemnikach 120 – 240 l na terenie zabudowy jednorodzinnej oraz w pojemnikach 1100 l w zabudowie wielolokalowej. Na terenach niezamieszkałych, odbiór odpadów zmieszanych odbywa się w pojemnikach o pojemności 120-1100l. Odpady segregowane odbierane są w zabudowie jednorodzinnej oraz na terenach niezamieszkałych w systemie workowym, w workach o pojemności 60-120l (3 frakcje- papier – worek koloru niebieskiego, szkło – worek koloru zielonego, plastik i opakowania wielomateriałowe, metali i aluminium – worek koloru żółtego). W zabudowie wielolokalowej selektywna zbiórka odbywa się do specjalistycznych pojemników, które ustawione są w poszczególnych sołectwach gminy. Potrzeby inwestycyjne w dalszej perspektywie wymagają przede wszystkim rozbudowy selektywnego zbierania odpadów komunalnych, a w szczególności zakupu pojemników do segregacji odpadów komunalnych (pojemniki specjalistyczne na papier, szkło i plastik) dla poszczególnych sołectw.

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych i odebranych w 2014 roku wzrosła w stosunku do 2013 roku, jednocześnie z 13,3%, do 17,5% wzrósł poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

5.6.1. Usuwanie wyrobów zawierających azbest⁸

Gmina Głogów posiada „**Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Głogów na lata 2012-2032**”. Dokument nawiązuje do „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” oraz „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”. Głównymi celami długoterminowymi programu jest wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest ze środowiska oraz unieszkodliwienie tych odpadów.

Od 1 czerwca do 28 września br. Gmina Głogów realizowała również projekt pn. „**Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Głogów**”, na realizację którego pozyskano środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. W ramach zadania z 31 nieruchomości na terenie gminy usunięto 73,60 Mg wyrobów zawierających azbest. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 29 392,60 zł, w tym 85% dofinansowanie w formie dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dofinansowanie nie dotyczyło i nie obejmowało kosztów zakupu i wykonania nowego pokrycia budynków. Celem przedsięwzięcia było nie tylko przyspieszenie tempa utylizacji azbestu z terenu Gminy Głogów, ale przede wszystkim zapewnienie ich bezpiecznego i prawidłowego usuwania, transportu oraz unieszkodliwiania.

⁸ Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Głogów na lata 2012-2032

6. FUNDUSZ SOŁECKI

Fundusz sołecki to środki wyodrębnione w budżecie gminy, zagwarantowane dla sołectwa na realizację przedsięwzięć będących zadaniami własnymi gminy:

- służących poprawie warunków życia jego mieszkańców,
- będących zadaniami własnymi gminy,
- zgodnymi ze strategią jej rozwoju.

Tabela 6.1. Zrealizowane zadania z udziałem funduszu sołeckiego w Gminie Głogów w I. 2011-2015

Rok realizacji	Zrealizowane zadania	Kwota
2011r.	Kosiarki (paliwo, konserwacja)	23 639 zł
	Zadania inwestycyjne	19 670 zł
	Modernizacja świetlic	15 282 zł
	Wyposażenie świetlic	62 946 zł
	Zakup namiotu	2 500 zł
	Zakup ławek itp.	2 400 zł
	Park	5 000 zł
	Place zabaw (budowa, modernizacja)	31 731 zł
	Wsparcie OSP	12 000 zł
	Ogółem	175 168 zł
2012r.	Place zabaw (budowa, modernizacja)	38 753 zł
	Zagospodarowanie terenu	31 620 zł
	Wyposażenie świetlic	48 900 zł
	Zakup namiotu	13 000 zł
	Wsparcie OSP	25 936 zł
	Zakup kosiarki	2 000 zł
	Ogółem	160 209 zł
2013r.	Wyposażenie świetlicy	18 950 zł
	Zakup kosiarki	6 900 zł
	Wkład własny do projektu	4 400 zł
	Materiały budowlane	16 908 zł
	Plac zabaw (budowa, modernizacja)	26 277 zł
	Zakup namiotów	10 700 zł
	Modernizacja świetlicy	33 447 zł
	Wsparcie OSP	5 900 zł
	Zakup grilla	1 100 zł
	Ogółem	124 582 zł
2014r.	Budowa wiaty	24 500 zł
	Wyposażenie świetlicy	29 200 zł
	Barierka na boisku sportowym	4 800 zł
	Zakup namiotu	6 900 zł
	Remont wagi	4 000 zł
	Place zabaw (budowa, modernizacja)	14 278 zł
	Modernizacja świetlicy	19 173 zł
	Ogółem	102 851 zł
2015r.	Modernizacja boisk	37 825 zł
	Wyposażenie świetlicy	51 503 zł
	Zadania inwestycyjne	16 291 zł
	Wsparcie OSP	24 417 zł
	Modernizacja świetlicy	10 995 zł
	Zakup kosiarki	5 978 zł
	Place zabaw (budowa, modernizacja)	3 194 zł
	Ogółem	150 203 zł

Na rok 2016 zaplanowano zadania z udziałem funduszu sołeckiego na kwotę ok. 250 tys. zł.

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

W zakresie zadań realizowanych w gminie w ramach funduszu sołectkiego dominują przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym, związane z wyposażeniem i modernizacją świetlic oraz placów zabaw, a także zakupem sprzętu do organizacji imprez plenerowych.

7. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ (UE) W LATACH 2009 – 2015

W ostatnich latach Gmina Głogów zrealizowała i realizuje nadal zadania z udziałem środków zewnętrznych.

Znaczna część z tych środków to dofinansowanie z Unii Europejskiej, a w szczególności z:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS),
- Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Tabela 7.1. Realizowane projekty z udziałem funduszy Unii Europejskiej i innych źródeł w Gminie Głogów w latach 2009-2015

Nazwa zadania / Program	Wartość dotacji	Wkład własny
<i>Budowa sieci wraz z przyłączami kanalizacji sanitarnej, przepompowniami ścieków, przyłącza wodociągowego do przepompowni ścieków w miejscowości Wilków.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	3.055.400,00 zł	2.942.629,09 zł
<i>Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Klucze.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	934.824,00 zł	578.762,15 zł
<i>Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Przedmościu.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	422.602,00 zł	334.011,13 zł
<i>Modernizacja świetlicy wiejskiej w Serbach.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	425.450,00 zł	523.166,95 zł
<i>Modernizacja świetlicy wiejskiej w Ruszowicach.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	175.906,00 zł	687.709,26 zł
<i>Budowa kompleksu boisk sportowych „Orlik 2012” w Serbach.</i> Projekt zrealizowany z udziałem Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Ministerstwo Sportu i Turystyki)	666.000,00 zł	553.425,32 zł
<i>Budowa świetlicy wiejskiej w Bytniku.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	274.550,00 zł	693.162,15 zł
<i>Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej w Grodźcu Małym.</i> Projekt zrealizowany z udziałem dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego	176.749,06 zł	176.749,06 zł
<i>Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej w Borku.</i> Projekt zrealizowany z udziałem dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego	289.872,82 zł	289.872,82 zł
<i>Budowa placu zabaw w Starych Serbach.</i> Projekt zrealizowany w ramach programu Odnowa wsi dolnośląskiej - program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.	30.000,00 zł	49.315,12 zł
<i>Ekologiczna modernizacja boiska w Ruszowicach i Serbach w Krainie Łęgów Odrzańskich.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	238.000,00 zł	241.474,20 zł
<i>Budowa sali gimnastycznej przy szkole w Przedmościu.</i> Projekt zrealizowany z udziałem Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Ministerstwo Sportu i Turystyki)	1.330.000,00 zł	2.307.897,28 zł
<i>Zagospodarowanie boiska i terenu rekreacyjnego w Ruszowicach.</i> Projekt zrealizowany w ramach programu Odnowa wsi dolnośląskiej - program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego	30.000,00 zł	95.222,68 zł
<i>Remont dróg zniszczonych podczas powodzi w 2010r.</i> Projekt zrealizowany z udziałem Funduszu Solidarności Unii Europejskiej.	1.025.000,00 zł	82.035,66 zł
<i>Budowa wiat rekreacyjnych w Kluczach, Krzekotowie, Przedmościu, Ruszowicach, Turowie, Wilkowie i Zaborni.</i> Projekt zrealizowany w ramach programu Odnowa wsi dolnośląskiej - program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.	25.000,00 zł	37.971,16 zł
Przebudowa ul. Turkusowej w Ruszowicach	100.000,00 zł	149.811,77 zł
<i>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Borku.</i> Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	307.316,03 zł	196.682,25 zł

Projekt „E-ekologiczne Szczyglice w Krainie Łęgów Odrzańskich”. Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	9.787,98 zł	5.052,44 zł
Projekt „Ocalić dziedzictwo od zapomnienia – Przedmoście”. Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	6.067,79 zł	1.872,00 zł
Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Przedmościu i Wilkowie.	156.241,90 zł	0,00 zł
Projekt „Szansa na sukces” – zajęcia dla uczniów gimnazjów w Przedmościu i Serbach. Projekt zrealizowany w ramach PO Kapitał Ludzki. Dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze wraz z zakupem sprzętu multimedialnego, podręczników, oprogramowania. Beneficjent: Joanna Szajfer Biuro Doradztwa Prawnego i Szkoleń P-ona-D, Partner: Gmina Głogów	279.991,55 zł	0,00 zł
Doposażenie placów zabaw na terenie Gminy Głogów. Projekt zrealizowany w ramach programu Odnowa wsi dolnośląskiej – program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.	11.775,00 zł	12.508,14 zł
Opracowanie programu usuwania azbestu dla Gminy Głogów.	7.675,20 zł	0,00 zł
Projekt GOPS –Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji szansą na poprawę warunków zatrudnienia mieszkańców Gminy Głogów. Projekt zrealizowany z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	392.364,28 zł	0,00 zł
Nowy system gospodarki odpadami na terenie Gminy Głogów. Projekt zrealizowany z udziałem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.	10.000,00 zł	0,00 zł
Budowa placu zabaw w miejscowości Serby. Projekt zrealizowany w ramach programu Odnowa wsi dolnośląskiej - program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.	30.000,00 zł	123.749,23 zł

Większość zrealizowanych projektów to zadania związane z modernizacją świetlic wiejskich i placów zabaw. Bardzo ważne są też projekty budowy obiektów sportowych oraz kanalizacji sanitarnej na terenie gminy. Nie brakuje również projektów związanych z ochroną środowiska.

Gmina korzysta także często ze wsparcia Fundacji KGHM Polska Miedź, w roku 2015 zrealizowała 3 projekty dot. kultury fizycznej (nauka pływania dla dzieci oraz poprawa infrastruktury sportowej na wsiach) oraz doposażenia jednostek OSP.

8. PLANOWE PODEJŚCIE DO ROZWOJU

Planowe podejście do rozwoju Gminy Głogów wyrażało się poprzez opracowywanie różnego rodzaju gminnych planów i programów, zarówno tematycznych/fachowych, jak i odnoszących się do najniższego poziomu planowania lokalnego, jakim jest dana miejscowość. Wyznaczają one kierunki rozwoju w różnych obszarach życia, zachowując jednocześnie spójność celów strategicznych.

Poniżej zestawiono aktualne lub obowiązujące dokumenty:

1. Strategia rozwoju Gminy Głogów z 2004r
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głogów, Głogów 2000 r., aktualizacje: 2003, 2005, 2007 r
3. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głogów na lata 2014 – 2017 z perspektywą do roku 2021
4. Plan Urzędniowo – Rolny Gminy Głogów, 2010
5. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Głogów na lata 2012 – 2032
6. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2015-2019
7. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Głogów na lata 2011-2020

W 2015 roku został przyjęty *Pilotażowy Program Ochrony dla mieszkańców Gminy Głogów zagrożonych wykluczeniem społecznym*, a także opracowano *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Głogów*. Gmina jest także w trakcie zmiany Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego.

Na najniższym poziomie lokalnym istotnymi narzędziami rozwoju są opracowywane bezpośrednio przez mieszkańców Plany Odnowy Miejscowości oraz Sołeckie Strategie Rozwoju.

Ponadto istotne z punktu widzenia mieszkańców działania realizowane są w oparciu o dokumenty roczne:

- program współpracy Gminy Głogów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- gminny program profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii
- program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Głogów.

Poniżej omówiono wybrane dokumenty.

Strategia Rozwoju Gminy Głogów

W Strategii Rozwoju Gminy Głogów jako Misję Gminy określono:

Wszechstronne działanie na rzecz poprawy i ciągłego rozwoju warunków życia mieszkańców gminy Głogów

W celu realizacji misji określono cele strategiczne:

- ✓ Przygotowanie terenów i rozwijanie infrastruktury
- ✓ Rozwój komunikacji na terenie Gminy
- ✓ Utrzymanie i rozwój zaplecza edukacyjnego

- ✓ Szerokie działania na rzecz podnoszenia atrakcyjności turystycznej gminy i umożliwienia mieszkańcom Gminy szerokiego dostępu do aktywnych form wypoczynku, sportu i rekreacji
- ✓ Dążenia do zapewnienia mieszkańcom poczucia bezpieczeństwa oraz sprawności w zapobieganiu kłęskom żywiołowym i ich skutkom
- ✓ Działania na rzecz ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głogów na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głogów na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021 jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy. Program wyznacza cele długookresowe (do 2021r.) i średniokresowe (do 2017r) w poniższych komponentach w podziale na cele i zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne własne oraz koordynowane zgodnie z odpowiednimi wytycznymi oraz odpowiednio do charakteru zadań:

Powietrze i klimat → Gospodarka odpadami → Gospodarka wodno-ściekowa → Hałas → Energetyka → Zasoby wodne → Turystyka → Przyroda → Odpady → Pole elektromagnetyczne → Poważne awarie → Administracja → Powierzchnia ziemi → Gleby → Powietrze atmosferyczne.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Głogów na lata 2011-2020

W powyższym dokumencie określono, że grupami wymagającymi szczególnego wsparcia w gminie są: dzieci i młodzież z trudnych środowisk wychowawczych, osoby bezrobotne, osoby i rodziny zagrożone ubóstwem, osoby niepełnosprawne i długotrwanie chore, osoby starsze, osoby i rodziny, w których występuje uzależnienie od alkoholu przynajmniej jednego z członków rodziny.

Celem nadrzędnym strategii jest *Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Głogów*. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację 5 celów szczegółowych ukierunkowanych przede wszystkim na wsparcie rodzin, w tym rodzin dotkniętych bezrobociem, wsparcie osób długotrwanie chorych i niepełnosprawnych, zapobieganie i zwalczanie problemów wynikających z alkoholizmu oraz wsparcie osób starszych.

Sołeckie strategie rozwoju wsi

Od roku 2010 sukcesywnie w poszczególnych miejscowościach opracowywane są z inicjatywy mieszkańców i przy aktywnym ich udziale tzw. Sołeckie strategie rozwoju wsi. Strategie stanowią dokumenty o charakterze strategicznym i mają na celu stworzenie szczegółowych koncepcji oraz wizji rozwoju poszczególnych miejscowości. Określają generalny kierunek zmian pożądaných przez mieszkańców oraz przedstawiają metody i narzędzia ich wdrażania. Sołeckie strategie rozwoju wsi były opracowywane przez lokalne grupy odnowy wsi przyjęte przez zebrania wiejskie, a następnie zatwierdzone stosownymi uchwałami Rady Gminy Głogów.

Tabela 8.1. Sołeckie strategie rozwoju wsi wraz z zaplanowanymi działaniami.

Sołectwo	Data opracowania strategii	Działania zaplanowane w strategii
Krzekotów	2010r.	Budowa boiska sportowego, budowa nowego przystanku, organizacja wspólnego sprzątnięcia wsi, opracowanie tablicy o wiosce, założenie stowarzyszenia na rzecz rozwoju wsi, organizacja festynów i imprez kulturalnych wyposażenie wsi w karmniki dla ptaków, paśniki dla zwierząt, modernizacja i rozbudowa terenu wypoczynkowego przy świetlicy, wykonanie parkingu przy cmentarzu, opracowanie oferty spędzania czasu dla różnych grup wiekowych, organizacja zawodów sportowych;
Wilków	2010r.	Organizowanie festynów Bożego Ciała, organizacja imprez, akcja „Świeć przykładem” – ochrona środowiska, modernizacja placów zabaw, dbałość o tereny zielone, działania na rzecz powstania sygnalizacji świetlnej przy szkole, wykonanie charakterystycznego wizerunku wsi, założenie stowarzyszenia na rzecz rozwoju wsi Wilków, remont i budowa

		dróg wewnątrz wsi, podłączenie kanalizacji, budowa przystanku przy osiedlu, modernizacja i wybudowanie placu zabaw, zaprojektowanie i wyznaczenie ścieżek rowerowych, wyposażenie wsi w pojemniki na selektywną zbiórkę odpadów, organizowanie wycieczek rekreacyjno-turystycznych;
Borek	2011r.	Organizowanie imprez wiejskich, uatrakcyjnienie tras rowerowych, zagospodarowanie parku, współpraca ze stowarzyszeniem „Dziecięcy Raj”, przygotowanie broszury o Borku, oznakowanie atrakcji w wiosce, zamontowanie tabliczek do ważnych miejsc w wiosce, przygotowanie materiałów promocyjnych, założenie klubu sportowego i stowarzyszenia, odnowa elewacji świetlicy, budowa chodników i dróg;
Stare Serby	2010r	Organizowanie festynów i integracyjnych, imprez dla mieszkańców miejscowości, organizowanie wycieczek dla mieszkańców, wspólne sprzątnięcie wsi, założenie kroniki wiejskiej, renowacja krzyża i zabytkowych kapliczek, projekt i zagospodarowanie placu zabaw i boiska, oferta zajęć dla młodzieży w świetlicy;
Klucze	2010r.	Założenie koła gospodyń, organizacja imprez lokalnych, dbanie o tradycje wiejskie, utworzenie witaczy, założenie kroniki wsi, ustawienie tablicy informacyjnej, przygotowanie materiałów promocyjnych o miejscowości Klucze, organizacja festynów, jarmarków, wspólne gotowanie i wytwarzanie produktów lokalnych;
Przedmoście	2011r.	Organizacja imprez integracyjnych, nasadzenie drzew i kwiatów, wspólne sprzątnięcie miejscowości, przygotowanie i druk albumu o historii wsi, oznakowanie miejsc historycznych i zabytków, utworzenie i doposażenie placów zabaw;
Ruszowice	2011r.	Wspólne imprezy integracyjne i okolicznościowe, modernizacja boiska sportowego, sprzątnięcie miejscowości, promocja produktów lokalnych, remont świetlicy wiejskiej, organizacja wyjazdów integracyjnych, promocja wsi, uczestnictwo w imprezach gminnych, poprawa stanu dróg i chodników;
Bytnik	2013r.	Budowa terenu rekreacyjnego przy świetlicy, wykonanie ogródka skalnego w centrum wsi, nasadzenia roślin wokół świetlicy, wspólne sprzątnięcie na terenie wsi, konkurs na najpiękniejszy ogród, organizacja sylwestra i Dnia Dziecka, utworzenie drużyny piłkarskiej Wicher Bytnik, budowa wiaty grillowej, doposażenie świetlicy, promocja produktów lokalnych;

9. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można wyciągnąć generalne wnioski dot. uwarunkowań rozwojowych gminy w obszarach tematycznych, w ramach których następnie przeprowadzono metodami partycypacyjnymi i eksperckimi analizę SWOT i które są podstawą do wyznaczenia kierunków działania dla gminy w najbliższych latach.

Sfera społeczna

Gmina Głogów wyróżnia się dodatnimi wskaźnikami demograficznymi: przyrostem naturalnym, saldem migracji jak i wskaźnikiem tzw. obciążenia demograficznego, co oznacza, że struktura wiekowa społeczności jest stosunkowo młoda w stosunku do tendencji regionalnych. Należy do nielicznych gmin, dla których prognozowany jest wzrost ilości mieszkańców, do 2035 o 20%. W dużej mierze wzrost liczby mieszkańców jest wynikiem osiedlania się na terenie gminy mieszkańców Głogowa i pełnienie dla tego ośrodka funkcji „sypialni”. Fakt ten stanowi na pewno przewagę gminy, ale też wyzwanie w kontekście kształtowania polityki społecznej oraz działań mających na celu integrację nowych mieszkańców gminy oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju dla wszystkich obszarów, nie tylko tych, wybieranych przez nowych mieszkańców. Mamy bowiem do czynienia ze swoistym podziałem niektórych miejscowości na nowe części, tworzone przez powstające osiedla domów jedno- i wielorodzinnych, oraz stare, często o zdegradowanej infrastrukturze, wymagające działań rewitalizacyjnych i modernizacyjnych. Tym bardziej że to właśnie w nich kumulują się problemy społeczne jak długotrwałe bezrobocie, mała aktywność społeczna/ekonomiczna czy „uzależnienie” od pomocy społecznej. Nie rzadko są to miejscowości, które wcześniej opierały się na funkcjonowaniu PGR-ów czy spółdzielni rolniczych, ich upadek często oznaczał degradację czy stagnację miejscowości. Warto tu podkreślić słaby sektor rolniczy, większość gospodarstw to gospodarstwa małe, nie mające udziału w otwartym rynku rolniczym, produkujące jedynie na własne potrzeby, co często przekłada się na zjawisko ukrytego bezrobocia w rolnictwie i niski status materialny. Koniecznym jest tu zatem połączenie działań rewitalizujących przestrzeń publiczną z aktywizacją społeczną, w tym włączaniem mieszkańców w dbanie o dobro wspólne oraz zaangażowaniem w wykorzystanie dostępnej infrastruktury społecznej, np. świetlic, boisk itp.

Choć ilość rodzin objętych pomocą społeczną systematycznie się zmniejsza, to wsparcie funkcjonowania rodziny, w tym przede wszystkim rodzin dotkniętych bezrobociem, osób niepełnosprawnych oraz starszych, a także zapobieganie i zwalczanie problemów wynikających z uzależnienia od alkoholu pozostają priorytetami pomocy społecznej. Warto tu zaznaczyć, że niespełna 8% osób bezrobotnych ma prawo do zasiłku. Z ubóstwem związane są negatywne zjawiska jak patologie i przemoc domowa.

Gmina zapewnia opiekę przedszkolną i edukację do poziomu gimnazjum. Pomimo wzrostu jakości kształcenia w ostatnich latach, średnie wyniki sprawdzianów i egzaminów szkolnych są w większości niższe od powiatowych i regionalnych. Ze względu na coraz większą ilość mieszkańców priorytetem stają się przekształcenie struktury opieki przedszkolnej i utworzenie nowego przedszkola w Serbach. Infrastruktura społeczna jest systematycznie rozbudowywana i modernizowana i w coraz większym stopniu zaspokaja potrzeby mieszkańców, tym bardziej że bliskie sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego naturalnie wypełnia pewne funkcje usługowe czy kulturowe. Jednak dla podnoszenia wysokiej jakości życia niezbędne są dalsze inwestycje szczególnie w bazę świetlic wiejskich i szeroko rozumianą infrastrukturę rekreacyjną. Kwestią zasadniczą jest także sposób wykorzystania i udostępniania infrastruktury przy aktywnym udziale mieszkańców.

W odniesieniu do aktywności obywatelskiej gmina ma podobne wskaźniki co powiat czy region, jednak trzeba widzieć je w kontekście dominującej roli OSP i klubów sportowych w sektorze społecznym, co

ze względu na charakter tych podmiotów nie przekłada się jednoznacznie na udział mieszkańców w życiu publicznym.

Mimo że nie znalazło to bezpośredniego odzwierciedlenia w przeprowadzonej diagnozie wg wcześniej ustalonych obszarów tematycznych, dla Gminy Głogów rozumianej przede wszystkim jako urząd wykonujący ustawowe istotnym problemem jest brak własnej siedziby. Skutkuje to z jednej strony podwyższonymi kosztami funkcjonowania, z drugiej uniemożliwia podjęcie działań modernizacyjnych i rozwojowych, szczególnie związanych z szerokorozumianą informatyzacją i wprowadzaniem e-usług, co w dzisiejszej dobie staje się podstawą pracy administracji publicznej.

Sfera środowiskowa/przestrzenna

Gmina ma właściwie rozwiązana sytuację w zakresie gospodarki wodociągowej i odpadami. Dalszych inwestycji wymaga infrastruktura kanalizacyjna – choć Gmina Głogów wyróżnia się stopniem korzystania przez mieszkańców z sieci zbiorowej, to szybki rozwój budownictwa mieszkaniowego wymaga intensywniejszych działań w tym zakresie. Podobnie z infrastrukturą drogową, szczególnie w kontekście połączeń z Głogowem oraz drogami obsługującymi nowopowstające osiedla mieszkaniowe.

Choć w gminie istnieje sieć gazowa, to w dużej mierze system ciepłowniczy oparty jest na tradycyjnych źródłach - węgla i drewnie. Stopień wykorzystania OZE jest wciąż niski i na pewno wymaga podjęcia bardziej zdecydowanych działań.

Ze względu na położenie nad Odrą ważną kwestią, choć w dużej mierze poza kompetencjami gminy, pozostaje bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Tu zwraca uwagę, co ma też duże znaczenie dla prawidłowych stosunków wodnych i rolnictwa, a pośrednio dla lokalnego mikroklimatu i atrakcyjności krajobrazu/turystyczno-rekreacyjnej ogólnie niezadawalający stan szerokorozumianej infrastruktury melioracyjnej oraz stopień wdrożenia działań z zakresu małej retencji.

Gmina nie wyróżnia się dużą ilością obiektów zabytkowych. Sieć szlaków turystycznych, w tym rowerowych jest wciąż za mała, szczególnie w kontekście coraz większego popytu turystyki weekendowej. Nie wykorzystuje również potencjału związany z położeniem nad Odrą.

Sfera gospodarcza

Gmina jest silnie powiązana z sąsiadującym ośrodkiem miejskim Głogowem oraz Legnicko-Głogowskim Obszarem Miedziowym. Posiada bogate złoża kopalin, część obszaru (w obrębach Ruszowice i Turów) należy do strategicznego dla KGHM obszaru górniczego Głogów Głęboki Przemysłowy (eksploatacja miedzi). Na jej terenie (jako obrzeżach Głogowa) zlokalizowanych jest także kilka wielkopowierzchniowych sklepów, a w chwili obecnej w Ruszowicach powstaje duża galeria handlowa. Wszystkie powyższe czynniki mają pozytywny wpływ na rynek pracy. Gmina notuje z jednej strony stały wzrost osób podejmujących działalność gospodarczą (przede wszystkim w sektorze usługowym), z drugiej spadek osób bezrobotnych. Niepokoi jednak utrzymująca się od wielu lat liczba bezrobotnych kobiet, które obecnie stanowią 65% osób pozostających bez pracy i zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Jest to na pewno zjawisko wymagające podjęcia systematycznych i celowych działań. Dużą grupę wśród bezrobotnych stanowią także osoby długotrwale bezrobotne, osoby bez średniego wykształcenia oraz osoby bez lub z niewielkim stażem pracy.

W gminie powoli na znaczeniu traci rolnictwo (jedynie 4% mieszkańców utrzymuje się wyłącznie z tej gałęzi gospodarki), choć gmina dysponuje dobrymi glebami, a jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej została oceniona na 78,5 punktów na 100 możliwych. Warto podkreślić, że wszystkie miejscowości o bardzo wysokim i wysokim udziale gleb dobrych przylegają od południa do miasta Głogów. Zgodnie z ustaleniami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* obręby te są silnie zagrożone przekształcaniem użytków rolnych na tereny budowlane. Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych wynosi niewiele ponad 7 ha, co nie odpowiada obecnym

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

wymaganiom efektywnej produkcji rolniczej. Koniecznością jest zatem zwiększanie tej wartości oraz, jak się wydaje, dopasowanie rolnictwa do rynku zbytu, jakim jest miasto Głogów poprzez m.in. zwiększenie udziału uprawy warzyw czy też powiązanie działalności rolniczej z usługami (agro)turystycznymi i rekreacyjnymi. Na pewno istotnym elementem jest przeciwdziałanie przekształceniu wartościowych gleb, stanowiących przecież ważny naturalny zasób gminy, na tereny budowlane, szczególnie w kontekście coraz większego nacisku na zagospodarowanie przestrzeni na potrzeby inwestycyjne, w tym budownictwa mieszkaniowego czy potencjalnych terenów inwestycyjnych np. w sąsiedztwie planowanej obwodnicy miasta Głogowa. Dla Gminy Głogów niezmiernie ważnym zadaniem staje się racjonalne i zrównoważone planowanie przestrzenne.

10. ANALIZA SWOT

Klasycznym narzędziem stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych w tzw. analizie SWOT:

- ↓ **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- ↓ **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- ↓ **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- ↓ **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Analizie poddano priorytetowe obszary funkcjonowania gminy, a mianowicie:

- ✓ **sferę społeczną:** wszystko to, co się łączy z codziennym życiem, jakością życia (obywatele/mieszkańcy, edukacja, ochrona zdrowia, opieka społeczna, organizacje pozarządowe, kultura, sport itd.)
- ✓ **sferę gospodarczą:** gospodarka (także rolnictwo), zatrudnienie, rynek pracy, także turystyka, choć ta jest wspólna dla wszystkich stref.
- ✓ **strefę środowiskową/przestrzenną:** infrastruktura drogowa i komunalna, środowisko/przyroda, położenie, warunki geograficzne, transport, Internet, komunikacja, zabytki, walory krajobrazowe, bezpieczeństwo.

W pierwszej kolejności zestawiono najważniejsze silne i słabe strony Gminy Głogów. Są to czynniki o charakterze wewnętrznym, można zatem powiedzieć, iż są one zależne od poczynań społeczności lokalnej i władz gminnych. Czynniki o charakterze wewnętrznym opisują sytuację w gminie i odpowiadają na pytanie „co mamy?”. Nie mogą jednak stanowić o pełnym obrazie sytuacji strategicznej. Gmina funkcjonuje w pewnym otoczeniu i jego elementy i zmienne wciąż na nią oddziałują. Są to tzw. czynniki zewnętrzne, a więc takie, na które gmina posiada znikomą lub nie posiada w ogóle wpływu. Należy podkreślić, iż czynniki zewnętrzne mogą wpłynąć w sposób znaczący na losy całej strategii działania.

Niniejsza analiza została opracowana w oparciu o opinie mieszkańców przedstawione na przeprowadzonych warsztatach strategicznych, analizę przeprowadzonej diagnozy obszaru, a także innych, tematycznych dokumentów strategicznych/operacyjnych opracowanych dla samorządu gminy i wreszcie ustalenia z przedstawicielami jednostek samorządowych z uwzględnieniem spojrzenia eksperckiego z zewnątrz.

Analiza SWOT Gminy Głogów

Sfera społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • nowe świetlice wiejskie • Orlik w Serbach • działalność OSP • położenie w sąsiedztwie dużego ośrodka • dobra komunikacja – dojazd do szkół i pracy, ośrodków kulturowych • dobrze zorganizowana oświata (proporcjonalne rozmieszczenie placówek, dowozy uczniów do szkół, zajęcia pozaszkolne); • dobrze rozbudowany system opieki nad dziećmi i młodzieżą w świetlicach środowiskowych • współpraca GOPS z innymi podmiotami w obszarze opieki i aktywizacji społecznej • dobrze rozwinięty system opieki przedszkolnej • dostęp do służby zdrowia • dostęp do rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • położenie gminy – podział (Odra, droga krajowa 12) i wynikająca z tego niespójność • brak własnej siedziby gminy • brak/niewystarczająca komunikacja • współpraca między miejscowościami • roszczeniowość mieszkańców • podział miejscowości na stare (często zaniedbane) i nowe części • mała aktywność i problemy społeczne w środowiskach/miejscowościach popegeerowskich • brak zaangażowania mieszkańców w życie codzienne wsi (gminy) • niewystarczająca troska o wspólną przestrzeń publiczną i mienie • niski poziom dostępu do stałego internetu (kablowego) • brak infrastruktury sportowej (Wilków) • brak punktów rozrywki i innych usług • brak mieszkań socjalnych/komunalnych • brak zorganizowanych form opieki i spędzania wolnego czasu dla ludzi starszych • niski poziom wykształcenia i brak kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • napływ nowych mieszkańców • uatrakcyjnienie terenów nadodrzańskich • wzrost współpracy miastem i ośrodkami miejskimi, np. edukacyjnymi • efektywne wykorzystanie środków pomocowych na aktywizację • współpraca z partnerami regionalnymi (wspólne rozwiązywanie problemów, rozwój lokalnych i ponadlokalnych działań np. wdrażanie nowych form aktywizacji zawodowej/społecznej/obywatelskiej, inicjatywy edukacyjne) • zwiększona współpraca z organizacjami pozarządowymi • zwiększona dostępność kształcenia ustawicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • migracja ludzi młodych • zbyt mała aktywność społeczna • niechęć nowych mieszkańców do integracji • presja ze strony Głogowa • niewydolność infrastruktury przedszkolnej względem zwiększającej się liczby mieszkańców • wzrost zadań gminy w zakresie pomocy społecznej bez zabezpieczenia środków na ich realizację • uzależnienie od wsparcia GOPS - brak motywacji do podejmowania samodzielnych działań

Sfera gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża ilość firm i małych zakładów produkcyjnych i usługowych • wysoki poziom średniej dochodu mieszkańców • położenie gminy przy drodze krajowej i wojewódzkiej • dobra komunikacja – dojazd do szkół i pracy, ośrodków kulturowych • lokalizacja na terenie gminy podmiotów usługodawczych, w tym dużych sklepów powierzchniowych, względem mieszkańców Głogowa • obecność dużych zakładów pracy (Huta Miedzi, KGHM Polska Miedź), dających zatrudnienie; • niewysokie bezrobocie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wpływów podatkowych od mieszkańców niezameldowanych • wysokie podatki od nieruchomości przez pod. dz. gospodarczej • niski poziom dostępu do stałego internetu (kablowego) • stosunkowo duży udział osób młodych wśród bezrobotnych • brak planów zagospodarowania przestrzennego dla niektórych miejscowości • duża ilość małych gospodarstw i wynikające z tego ukryte bezrobocie w rolnictwie
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • położenie terenu przy drodze krajowej • budowa mostu, obwodnicy, łącznika między drogami ekspresowymi • zwiększenie terenów inwestycyjnych, współpraca w tym zakresie z podstrefą ekonomiczną • wzrost zapotrzebowania na produkty turystyczne i rekreacyjne; • potencjał rozwoju sektora usługowego 	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość restrukturyzacji w dużych zakładach przemysłowych – zagrożenie bezrobociem.

Sfera środowiskowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • stosunkowo dobrze rozwinięta sieć wod-kan. sanit. (w porównaniu z innymi gminami wiejskimi) • wysoki wskaźnik bonitacyjny jakości i przydatności rolniczej gleb • występowanie znacznych zasobów rud miedzi (wzbogaconych niklem i srebrem) oraz gazu ziemnego, kruszywa naturalnego i helu • walory przyrodnicze związane w Łęgami Odrzańskimi • atrakcyjne dla mieszkańców miasta i gminy tereny wypoczynkowe (szlaki rowerowe, lasy, tereny zielone); 	<ul style="list-style-type: none"> • duża różnica między zwodociągowaniem a skanalizowaniem • duża ilość zbiorników bezodpływowych • niespójność geograficzna: gmina nie stanowi zwartej terytorium i składa się z dwóch osobnych obszarów; • problem z intensywnym ruchem kołowym na drodze krajowej, niewystarczające bezpieczeństwo, duży hałas, brak zabezpieczeń brak ścieżek rowerowych – szlaków i dróg • brak planów zagospodarowania przestrzennego dla niektórych miejscowości • brak infrastruktury turystycznej, usług gastronomicznych, noclegowych • stosunkowo niska jakość wody

	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom dostępu do stałego internetu (kablowego) • niewystarczający poziom stanu wałów przeciwpowodziowych • niezadawalający poziom (w tym stan utrzymania) szerokorozumianej infrastruktury melioracyjnej • znaczny udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych • brak kanalizacji (Krzekotów, Zabornia, Przedmoście, Borek, Bytnik) • niski poziom infrastruktury drogowej i chodników • niewystarczająca sieć infrastruktury drogowej względem rozwijającego się budownictwa rodzinnego • dewastacja terenów publicznych (zieleni, infrastruktura) • zagrożenie powodziowe • stosunkowo niska lesistość • częściowe skażenie gleb, • brak postaw ekologicznych wśród mieszkańców;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • gazyfikacja • 100% kanalizacja • poprawa jakości i nawierzchni dróg lokalnych • monitoring terenów publicznych • budowa drugiego mostu/obwodnicy Głogowa • zagospodarowanie terenów rekreacyjnych • wdrożenie działań z zakresu małej retencji 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększające się zanieczyszczenie powietrza wynikające z liniowych źródeł zanieczyszczeń • wzrost emisji zanieczyszczeń z Huty Miedzi • presja budownictwa • zwiększające się zanieczyszczenie i wykorzystanie zasobów naturalnych wynikające z rosnącej ilości mieszkańców • możliwość trwałego zanieczyszczenia gleb, wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niepodjęcia szeroko zakrojonych działań inwestycyjnych • wzrost degradacji gruntów przez eksploatację kopalni

11. STRATEGIA ROZWOJU GMINY GŁOGÓW NA LATA 2016-2023

11.1 Plan strategii

Proces planowania rozwoju gminy, oparty o przeprowadzoną analizę stanu obecnego gminy i uwzględniający wnioski z analizy SWOT ma na celu ustalenie, w jakim kierunku powinna zdążać gmina przez najbliższe lata. Dokładne zdefiniowanie celu (celów) działania pozwala na dobór optymalnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzeń. Proces planowania przebiega zgodnie z przedstawionym niżej schematem.

Zakres niniejszego dokumentu (Strategii Rozwoju Gminy) obejmuje ustalenie wizji, celu nadrzędnego, będącego uszczegółowieniem misji, celów strategicznych – głównych i celów operacyjnych – szczegółowych oraz priorytetów działań.

Dążeniem strategicznym gminy (misją) jest zapewnienie wzrostu poziomu życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju gminy w oparciu o posiadane zasoby i możliwości. Wszelkie działania podejmowane przez samorząd powinny służyć tym właśnie celom. Realizacja misji wymaga podejmowania szeregu działań. Wybór optymalnych dróg rozwoju powinien być poprzedzony rzetelną analizą możliwości gminy i możliwie szeroką konsultacją społeczną. Efektem tego procesu jest określenie wizji i wynikającego z niej celu nadrzędnego oraz celów strategicznych/głównych.

Cel Strategiczny jest to miejsce, do którego chcemy dojść, wykorzystując - określone w analizie SWOT dla gminy - mocne strony i szanse rozwoju. Celem strategicznym może być również podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie określonych w analizie SWOT słabych stron gminy.

Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwoju gminy (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach) wytyczono główne kierunki rozwoju gminy. Ich realizacja w perspektywie powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w celu nadrzędnym.

Cele główne (strategiczne) zostały zaplanowane w układzie 3 łańcuchów/sfer: społecznej, przestrzennej/środowiskowej i gospodarczej i w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i celu nadrzędnego, a także zidentyfikowanych obszarów strategicznych rozwoju. Realizacja priorytetów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w gminie, będzie prowadziła do osiągnięcia pożądanego obrazu gminy w przyszłości. Niniejsza strategia od momentu zatwierdzenia stanie się dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym czas ich realizacji.

11.2 Wizja i kierunki rozwoju

W rezultacie przeprowadzonych konsultacji i prac sformułowano następującą wizję oraz kierunki i priorytety rozwoju Gminy Głogów w perspektywie do roku 2023.

Wizja

Gmina Głogów – synonim nowoczesnej wsi.

*Miejsce, które oferuje wysoką jakość życia, czerpie z możliwości, jakie daje sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego Głogowa oraz funkcjonowanie Legnicko-Głogowskiego Obszaru Miedziowego, a jednocześnie zachowuje swój odrębny charakter obszaru wiejskiego.
To gmina, która dba o swoje dziedzictwo, zachowuje ład przestrzenny, buduje zaangażowane, zintegrowane społeczności lokalne, w których tradycyjne, wiejskie dobrosąsiedztwo zastępują miejską anonimowość.*

Cel nadrzędny

Nowoczesna gmina, która na bazie swojego położenia i zasobów naturalnych oraz w oparciu o aktywną współpracę z miastem Głogowem i partnerami regionalnymi tworzy komfortowe i przyjazne warunki życia oraz wspiera aktywność swoich mieszkańców, kierując się zasadami zrównoważonego rozwoju i zarządzania we wszystkich aspektach swojego działania.

Cele główne:

Sfera środowiskowa/przestrzenna

Cel główny 1:
Racjonalne zagospodarowanie gminy zapewniające wysoką jakość życia mieszkańców oraz skuteczną ochronę zasobów naturalnych.

Sfera społeczna::

Cel główny 2:
Integrująca polityka oraz funkcjonalna i wielofunkcyjna infrastruktura społeczna.

Sfera gospodarcza:

Cel główny 3:
Rozwój przedsiębiorczości oraz doskonalenie oferty gospodarczej i inwestycyjnej Gminy Głogów.

11.3 Plan operacyjny strategii

Strefa środowiskowa/przestrzenna

Cel główny 1: Racjonalne zagospodarowanie gminy zapewniające wysoką jakość życia mieszkańców oraz skuteczną ochronę zasobów naturalnych

Cel szczegółowy 1.1: Wysoka jakość życia oraz dostępność komunikacyjna dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej.

Uzasadnienie: rozwój szeroko rozumianej infrastruktury technicznej jest szczególnie ważny w dynamicznie rozwijających się gminach, do których należy Gmina Głogów. Wzrost liczby mieszkańców oraz systematyczny i dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego na ograniczonym jednak terenie wymaga odpowiednich działań, gwarantujących zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców i zapewnienie standardów ochrony środowiska, a także atrakcyjność inwestycyjną. Z drugiej strony należy zagwarantować rozwój „starych” części miejscowości (w tym popegeerowskich), by zapewnić takie same warunki życia zarówno dla nowych, jak i obecnych/wcześniejszych mieszkańców, stymulując tym samym nie tylko zrównoważony progres całych wsi, ale także integrację całych społeczności lokalnych.

Modernizacja i rozwój sieci dróg gminnych: priorytetowo będą traktowane drogi prowadzące i „obsługujące” osiedla mieszkaniowe, a także stanowiące połączenie między poszczególnymi miejscowościami czy drogami wyższej kategorii lub planowanymi terenami inwestycyjnymi. Kolejnym istotnym elementem jest budowa/modernizacja chodników lub ciągów pieszo-rowerowych (elementy te powinny być uwzględniane obowiązkowo przy budowie nowych dróg/odcinków) oraz rozwój infrastruktury towarzyszącej: parkingów oraz oświetlenie z wykorzystaniem energooszczędnych technologii lub odnawialnych źródeł energii. Kolejnym zadaniem jest modernizacja dróg prowadzących do gruntów rolnych, tym bardziej że mogą one stanowić jednocześnie wsparcie dla turystyki rowerowej/pieszkiej (jako alternatywa odrębnych ścieżek rowerowych).

Jako zadania do zrealizowanie w pierwszej kolejności wyznaczono *Budowę ul. Brzoskwiniowej w Ruszowicach, Przebudowę drogi Borek-Zabornia, Przebudowę ul. Zielonej w Serbach, Budowę drogi dojazdowej do Starych Serbów oraz Przebudowę drogi wojewódzkiej - Przedmoście, a także Budowę oświetlenia w Gminie Głogów.*

Priorytetem dla gminy z szybko rozwijającym się budownictwem mieszkaniowym pozostaje dalsza kanalizacja gminy (szczególnie jej południowej części), tym bardziej że brak kontynuacji rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej to możliwość degradacji środowiska naturalnego oraz niższa konkurencyjność i atrakcyjność, zarówno mieszkaniowa, jak i inwestycyjna. Uporządkowana gospodarka ściekowa wymaga zatem rozbudowy zbiorczej kanalizacji sanitarnej, a także, w przypadku braku uzasadnienia ekonomicznego dla sieci zbiorowej, budowę lokalnych małych/przydomowych oczyszczalni ścieków w indywidualnych domach jednorodzinnych, jednostkach użyteczności publicznej lub jednostkach gospodarczych (rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o lokalne, indywidualne zbiorcze oczyszczalnie ścieków). Jako zadanie priorytetowe została wyznaczona *Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami Przedmoście, Bytnik.*

Wzmacnianie dostępności cyfrowej rozumianej jako zapewnienie wszystkim mieszkańcom i firmom dostępu do szybkiego i bardzo szybkiego Internetu jest jednym z kluczowych celów „europejskiej agendy cyfrowej” – planu Unii Europejskiej zakładającego maksymalne zwiększenie korzyści społecznych i gospodarczych związanych z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Zgodnie z założeniami polskiej polityki, do 2020 roku każdy Polak powinien mieć

dostęp do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Tym samym wspieranie działań zwiększających dostępność szybkiego Internetu, w tym współpraca z operatorami i przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi stanowić powinny jeden z priorytetów rozwoju gospodarczego Gminy, tym bardziej że dostępne będą możliwości pozyskania na ten cel środków pomocowych Unii Europejskiej.

Warunkiem koniecznym prawidłowego i zrównoważonego rozwoju gminy jest odpowiednie planowane przestrzenne oraz zapewnienie miejscowych planów zagospodarowania. Niezbędna jest identyfikacji i swoista demarkacja obszarów funkcjonalnych Gminy, mając na względzie dostosowanie do obecnych potrzeb nie tylko w zakresie wzmacniania atrakcyjności terenów o charakterze mieszkaniowym czy inwestycyjnym (w tym z uwzględnieniem planowanej obwodnicy Głogowa), ale także zachowanie miejsc o szczególnym statusie przyrodniczo-krajobrazowym czy wartościowych w kontekście działalności rolniczej (zapobieganie przekształceniom na tereny budowlane użytków rolnych o wysokiej jakości glebach), zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju. Szczególne znaczenie ma także oczywiście planowanie przestrzenne dotyczące działalności górniczej, a także wyłączenie terenów zagrożonych większym prawdopodobieństwem powodzi czy podtopień. Działanie służy zachowaniu ładu przestrzennego na terenie całej gminy.

Priorytety:

- 1.1.1. Modernizacja/budowa dróg gminnych oraz infrastruktury towarzyszącej, w tym rozbudowa istniejącej sieci i budowa nowych dróg zapewniających dostępność komunikacyjną do terenów mieszkaniowych, nowych stref aktywności gospodarczej oraz gruntów rolnych.
- 1.1.2. Dalszy rozwój infrastruktury kanalizacyjnej w pozostałej części gminy poprzez rozbudowę kanalizacji sieciowej lub wdrożenie systemu lokalnych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, w których budowa kanalizacji sieciowej jest nieekonomiczna.
- 1.1.3. Wspieranie działań zwiększających dostępność szybkiego Internetu dla mieszkańców i przedsiębiorców.
- 1.1.4. Kształtowanie polityki przestrzennej z uwzględnieniem obszarów do zagospodarowania mieszkaniowego (wielo- i jednorodzinne) oraz terenów inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej przy zachowaniu oraz ochronie obszarów cennych przyrodniczo i rolniczo.

Cel szczegółowy 1.2: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz zachowanie zrównoważonych stosunków wodnych

Uzasadnienie: choć w dużej mierze to nie gmina odpowiada za elementy, które mają największy wpływ na bezpieczeństwo powodziowe, to właśnie ten obszar w czasie spotkań z mieszkańcami był wskazywany jako priorytetowy. Gmina powinna więc w zakresie swoich kompetencji i możliwości podejmować działania lobbingowe na rzecz modernizacji i właściwego utrzymania wałów. Niezbędna jest także modernizacja/budowa nowych dróg dojazdowych i wzdłuż wałów przeciwpowodziowych, a także budowa magazynu przeciwpowodziowego. Dla właściwego poziomu bezpieczeństwa niezbędnym jest także zapewnienie właściwych warunków działania dla jednostek zaangażowanych w działania ratownicze – w tym obszarze priorytetem na najbliższe lata jest budowa nowej remizy dla OSP w Serbach, jedynej jednostki z obszaru gminy należącej do KSRG.

Równie ważnym zadaniem, zarówno w kontekście ochrony przeciwpowodziowej, jak i zachowania właściwych zasobów wodnych jest modernizacja i właściwe użytkowanie/konserwacja szeroko rozumianej infrastruktury melioracyjnej, szczególnie w celu przywrócenia używalności rowów melioracyjnych. Należałoby rozważyć podjęcie przez gminę działań promujących powołanie spółki wodnej. Samorząd powinien aktywnie włączyć się w promocję i wdrażanie działań z zakresu małej retencji, w tym przede wszystkim odtwarzanie stawów i niewielkich zbiorników wodnych. Działanie to

wpływie nie tylko pozytywnie na stosunki wodne, ale także podniesie atrakcyjność krajobrazową, a co za tym idzie turystyczno-rekreacyjną obszarów oraz przyczyni się do zachowania bioróżnorodności.

Priorytety:

- 1.2.1 Dążenie do modernizacji i właściwego utrzymania wałów przeciwpowodziowych oraz rowów i urządzeń melioracyjnych.
- 1.2.2 Projektowanie, modernizacja i budowa nowych dróg dojazdowych oraz wzdłuż wałów przeciwpowodziowych.
- 1.2.3 Budowa magazynu przeciwpowodziowego.
- 1.2.4 Wdrażanie i promocja działań z zakresu małej retencji ze szczególnym naciskiem na odtworzenie i rewitalizację stawów wiejskich małych zbiorników wodnych.
- 1.2.5 Budowa nowej remizy OSP w Serbach.

Cel szczegółowy 1.3: Rozwój turystyki i rekreacji poprzez promocję i wykorzystanie potencjału położenia, walorów przyrodniczych oraz lokalnego dziedzictwa

Uzasadnienie: połączenie wysokiego potencjału gospodarczego, położenia z interesującymi walorami przyrodniczymi (dolina Odry, Wzgórza Dałkowskie) można uznać za wyjątkowy atut, który jednak nie jest w wystarczającym stopniu wykorzystywany ze względu na słabą infrastrukturę turystyczną oraz brak spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej. Z drugiej strony przy dynamicznym rozwoju gospodarczym oraz procesom urbanizacyjnym należy zwracać uwagę na zachowanie, ochronę i promocję dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Oferta gminy musi być budowana na zasadzie wzajemnego uzupełniania się poszczególnych atrakcji i produktów oraz współpracy międzysamorządowej (szczególnie w ramach LGD Kraina Łęgów Odrzańskich jak i z miastem Głogowem), włączając własne oryginalne zasoby w obieg turystyczny oraz wykorzystując „nowinki” turystyczne jak geocaching czy questing. Powinna ona być atrakcyjną propozycją dla mieszkańców Głogowa, ale także samej gminy, ze szczególnym naciskiem na ofertę dla rodzin oraz w zakresie wypoczynku w oparciu o turystykę aktywną, rekreacyjną i specjalistyczną. Działania powinny się skupić także na tworzeniu wielofunkcyjnych ofert i tras rekreacyjnych: tras, szlaków i ścieżek rowerowych, biegowych, nordic walking, kajakowych itd., ścieżek edukacyjnych, kulturowych i poznawczych oraz budowie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym infrastruktury turystyki wodnej. Głównymi markami/produktami, wokół których powinna być rozwijana oferta, powinny zostać z jednej strony Szlak Odry, z drugiej Wzgórza Dałkowskie.

Istotną cechą oferty turystycznej powinna być również dbałość o zasoby przyrodnicze i wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony, przeciwdziałając zbyt dużej presji na obszary szczególnie cenne lub wrażliwe na działalność człowieka.

Priorytety:

- 1.3.1 Zagospodarowanie turystyczne gminy ze szczególnym naciskiem na pas Odry i infrastrukturę turystyki wodnej oraz region Wzgórz Dałkowskich.
- 1.3.2 Rozwój i promocja sieci szlaków i tras turystycznych i rekreacyjnych (pieszych, rowerowych, edukacyjnych etc.) z niezbędną infrastrukturą.
- 1.3.3 Tworzenie spójnej oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo-rekreacyjne gminy.
- 1.3.4 Sieciowanie, włączanie oferty gminy oraz jej rozwój w ramach markowych produktów regionalnych w oparciu o współpracę z gminami ościennymi oraz partnerami społecznymi i regionalnymi (m.in. Szlak Odry).
- 1.3.5 Promocja walorów oraz oferty gminy szczególnie poprzez nowoczesne media oraz właściwe oznakowanie w terenie i zachowanie spójności z ofertą regionalną.

Cel szczegółowy 1.4: Wdrożenie aktywnej i systematycznej edukacji ekologiczno-przyrodniczej.

Uzasadnienie: zgodnie z założeniami strategii regionalnej, dbałość o stan środowiska naturalnego stanowić powinna elementarne zobowiązanie każdego mieszkańca Dolnego Śląska. Wdrażanie nowych rozwiązań systemowych czy technologii nie będzie przynosiło oczekiwanych efektów bez wysokiej świadomości społecznej i odpowiednich zachowań samych mieszkańców. Są one warunkiem koniecznym do osiągnięcia na przykład wymaganych poziomów recyklingu czy racjonalnego zużycia wody. Istotnym elementem polityki ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa przyrodniczego Gminy Głogów stanowić zatem musi odpowiednia edukacja i promocja postaw ekologicznych, realizowana zarówno w ramach normalnego procesu edukacji, jak i poprzez szereg innych działań, jak np. akcje informacyjne, konkursy, akcje społeczne, happeningi, warsztaty, projekty edukacyjne itd. Zakres tematyczny działań w szczególności powinien dotyczyć: segregacji i gospodarowania odpadami, oszczędności zasobów naturalnych (energii, wody), wdrażania odnawialnych źródeł energii oraz ochrony walorów przyrodniczych poprzez podnoszenie świadomości nt. chronionych: obszarów, gatunków flory i fauny, Natura 2000) i promocji aktywnych/czynnych form ochrony przyrody. Działania powinny być skierowane zarówno do dzieci, jak i dorosłych mieszkańców z zastosowaniem metod aktywizujących w tym zakresie poszczególne społeczności lokalne w ramach miejscowości.

Priorytety:

1.4.1 Edukacja ekologiczna promująca przede wszystkim racjonalne zachowania w zakresie segregacji odpadów oraz oszczędzanie wody i energii.

1.4.2 Edukacja przyrodnicza z naciskiem na upowszechnianie wiedzy regionalnej (przyroda nadodrzańska) oraz promocji aktywnych form ochrony przyrody i bioróżnorodności.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Cel główny 1. Racjonalne zagospodarowanie gminy zapewniające wysoką jakość życia mieszkańców oraz skuteczną ochronę zasobów naturalnych

Cel szczegółowy 1.1: Wysoka jakość życia oraz dostępność komunikacyjna dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej.

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
<p>1.1.1 Modernizacja/budowa dróg gminnych oraz infrastruktury towarzyszącej, w tym rozbudowa istniejącej sieci i budowa nowych dróg zapewniających dostępność komunikacyjną do terenów mieszkaniowych, nowych stref aktywności gospodarczej oraz gruntów rolnych.</p> <p><i>Budowa ul. Brzoskwiniowej w Ruszowicach, Przebudowa drogi Borek-Zabornia, Przebudowa ul. Zielonej w Serbach, Budowa drogi dojazdowej do Starych Serbów, Przebudowa drogi wojewódzkiej - Przedmoście, Budowa oświetlenia w Gminie Głogów.</i></p>	<p>Stale, w tym</p> <p>w 2016</p>	Urząd Gminy	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (RPO, PROW, środki budżetu państwa w ramach NPBDL, środki województwa - TFOGR)
<p>1.1.2 Dalszy rozwój infrastruktury kanalizacyjnej w pozostałej części gminy poprzez rozbudowę kanalizacji sieciowej lub wdrożenie systemu lokalnych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, w których budowa kanalizacji sieciowej jest nieekonomiczna.</p> <p><i>Budowa kanalizacji sanitarnej Przedmoście-Bytnik</i></p>	2016-2017	Urząd Gminy	Budżet Gminy, środki zewnętrzne: WFOŚiGW/NFOŚ.
1.1.3 Wspieranie działań zwiększających dostępność szybkiego Internetu dla mieszkańców i przedsiębiorców		Urząd Gminy, przedsiębiorcy telekomunikacyjni, samorząd województwa	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO oraz PO Polska Cyfrowa)
1.1.4. Kształtowanie polityki przestrzennej z uwzględnieniem obszarów do zagospodarowania mieszkaniowego (wielo- i jednorodzinne) oraz terenów inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej przy zachowaniu oraz ochronie obszarów cennych przyrodniczo i rolniczo.	stale	Urząd Gminy	Budżet Gminy
Cel szczegółowy 1.2: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz zachowanie zrównoważonych stosunków wodnych			
1.2.1 Dążenie do modernizacji i właściwego utrzymania wałów przeciwpowodziowych oraz rowów i urządzeń melioracyjnych.	stale	Urząd Gminy, Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, właściciele gruntów/rowów/urządzeń	budżet województwa, środki zewnętrzne (głównie RPO, PO IIŚ oraz WFOŚiGW), środki prywatne

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

		melioracyjnych, rolnicy	
1.2.2 Projektowanie, modernizacja i budowa nowych dróg dojazdowych oraz wzdłuż wałów przeciwpowodziowych.	stale	Urząd Gminy, Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu.	Budżet Gminy, środki zewnętrzne: RPO, WFOŚiGW/NFOŚ.
1.2.3. Budowa magazynu przeciwpowodziowego.		Urząd Gminy	
1.2.4. Wdrażanie i promocja działań z zakresu małej retencji ze szczególnym naciskiem na odtworzenie i rewitalizację stawów wiejskich i małych zbiorników wodnych.	stale	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, właściciele gruntów	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW oraz WFOŚiGW), programy dotacyjne fundacji i innych podmiotów
1.2.5. Budowa nowej remizy OSP w Serbach		Urząd Gminy	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW, POiŚ oraz WFOŚiGW),
Cel szczegółowy 1.3: Rozwój turystyki i rekreacji poprzez promocję i wykorzystanie potencjału położenia, walorów przyrodniczych oraz lokalnego dziedzictwa			
1.3.1 Zagospodarowanie turystyczne gminy ze szczególnym naciskiem na pas Odry i infrastrukturę turystyki wodnej oraz region Wzgórz Dałkowskich.	od 2016	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, inne jst	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW), programy dotacyjne fundacji i innych podmiotów, środki prywatne, budżet województwa, budżet państwa
1.3.2. Rozwój i promocja sieci szlaków i tras turystycznych i rekreacyjnych (pieszych, rowerowych, edukacyjnych etc.) z niezbędną infrastrukturą.	stale	jw.	jw.
1.3.3. Tworzenie spójnej oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo-rekreacyjne gminy.	stale	jw.	jw.
1.3.4. Sieciowanie, włączanie oferty gminy oraz jej rozwój w ramach markowych produktów regionalnych w oparciu o współpracę z gminami ościennymi oraz partnerami społecznymi i regionalnymi (m.in. Szlak Odry).	stale	jw.	jw.
1.3.5. Promocja walorów oraz oferty gminy szczególnie poprzez nowoczesne media oraz właściwe oznakowanie w terenie i zachowanie spójności z ofertą regionalną.	stale	jw.	jw.
Cel szczegółowy 1.4: Wdrożenie aktywnej i systematycznej edukacji ekologiczno- przyrodniczej.			
1. Edukacja ekologiczna promująca przede wszystkim racjonalne zachowania w zakresie segregacji odpadów oraz oszczędzania wody i energii.	stale	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, szkoły	budżet gminy, powiatu, województwa, państwa, środki zewnętrzne (np. WFOŚiGW, RPO, PROW), programy dotacyjne
2. Edukacja przyrodnicza z naciskiem na upowszechnianie wiedzy regionalnej (przyroda nadodrzańska) oraz promocji aktywnych form ochrony przyrody i bioróżnorodności.	stale	jw.	jw.

Sfera społeczna

Cel główny 2: Integrująca polityka oraz funkcjonalna i wielofunkcyjna infrastruktura społeczna

Cel szczegółowy 2.1: Doskonalenie oferty i infrastruktury edukacyjnej oraz sportowo-rekreacyjnej.

Uzasadnienie: system edukacji i opieki nad dzieckiem jest ważną funkcją lokalną, decydującą o atrakcyjności osadniczej i randze gminy jako samorządu zapewniającego sprawną realizację usług publicznych. Stąd też działania zawarte w niniejszym celu koncentrują się na zapewnieniu nowoczesnej i efektywnej bazy placówek oświatowych oraz podnoszeniu poziomu edukacji na wszystkich etapach kształcenia, począwszy od dzieci w wieku przedszkolnym oraz infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3. W związku z rosnącą liczbą mieszkańców do kluczowych zadań należeć będą działania zmierzające do rozbudowy gminnej bazy przedszkolnej, w tym utworzenie nowego przedszkola w Przedmościu oraz dalsze działania na rzecz modernizacji szkół podstawowych i gimnazjów (z uwzględnieniem wdrażania OZE) oraz poprawy ich wyposażenia. Niemniej istotnym zadaniem jest wsparcie uczniów w zdobywaniu i doskonaleniu przede wszystkim kompetencji kluczowych oraz rozwijaniu pasji i talentów. Służyć temu powinny nowoczesne i nowatorskie, interdyscyplinarne programy edukacyjne, dodatkowa oferta zajęć oraz aktywne wspieranie talentów i umiejętności oraz pomoc w niwelowaniu braków edukacyjnych.

Innym ważnym aspektem jest kreowanie oferty rekreacyjno-sportowej, dającej możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego na terenie gminy. Ważne w tym obszarze jest łączenie rozwiązań instytucjonalnych i oferty jednostek gminnych z działaniami organizacji pozarządowych działających w tych obszarach. Działania powinny dotyczyć zarówno bazy przyszkolnej, jak i ogólnodostępnych boisk, z zapewnieniem możliwej wielofunkcyjności, a także budowaniem siłowni zewnętrznych czy ścieżek zdrowia. Kontynuacji powinna podlegać realizacja oferty sportowej, w tym przede wszystkim mocnych filarów gminy, to jest piłki nożnej oraz szkółek kolarskich, przy czym powinno się zwrócić uwagę na promocję amatorskiego uprawiania sportu i zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców.

Jako główne zadania priorytetowe wyznaczono *Budowę budynku Przedszkola w Przedmościu* oraz *Przebudowę boiska w Przedmościu wraz z budową budynku szatni wraz z infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu.*

Priorytety:

- 2.1.1. Rozbudowa gminnej bazy przedszkolnej.
- 2.1.2. Dalsza modernizacja bazy oświatowej oraz poprawa wyposażenia szkół.
- 2.1.3. Wsparcie wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez poszerzanie oferty edukacyjnej oraz wdrażanie narzędzi i programów odkrywania i wspierania talentów oraz pasji.
- 2.1.4. Rozwój bazy i oferty sportowo-rekreacyjnej dla dzieci i dorosłych.

Cel szczegółowy 2.2. Integrująca i aktywizująca polityka społeczna

Uzasadnienie: jedną z podstaw gminnej polityki włączenia społecznego powinna być skuteczna polityka prorodzinna, wzmacniająca społeczną funkcję rodziny i prowadząca do rozwiązywania potencjalnych problemów z jak najmniejszą ingerencją zewnętrzną służb publicznych. Gminna polityka prorodzinna opierać się będzie na szeroko rozumianym promowaniu wartości rodzinnych oraz rozwojowi efektywnej oferty narzędzi wsparcia instytucjonalnego z wykorzystaniem nowatorskich

metod działania. Szczególny nacisk zostanie położony na rodziny dotknięte problemem bezrobocia oraz uzależnienia alkoholowego.

Inną kluczową grupą wsparcia będą seniorzy, dla których wyróżniono cztery obszary priorytetowe: zwiększenie dostępności i różnorodności oferty kulturalno-edukacyjno-rekreacyjnej, wsparcie integracji i różnych form samoorganizowania się seniorów, zapewnienia rozwoju dziennych i całodobowych form wsparcia i opieki oraz edukacja dotycząca procesów starzenia się.

Szczególnego wsparciem powinny zostać objęte osoby niepełnosprawne i długotrwale chore jako osoby najbardziej narażone na wykluczenie społeczne. Pomoc powinna być nakierowana na włączenie w życie lokalnych społeczności oraz szeroko rozumianą aktywizację społeczno-zawodową.

Istotnym problemem dla gminy jest także brak odpowiedniej ilości mieszkań socjalnych, stąd i ten obszar wymaga podjęcia bardziej zdecydowanych działań.

Poniższe działania wynikają w dużej mierze z przyjętej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Priorytety:

- 2.2.1. Rozwój polityki prorodzinnej i wszechstronnego wsparcia rodzin, szczególnie tych zagrożonych lub dotkniętych problemami społecznymi.
- 2.2.2. Zapewnienie i rozwój oferty oraz usług opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla osób starszych i ich rodzin.
- 2.2.3. Aktywne wsparcie i integracja osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.
- 2.2.4. Zwiększenie zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych.

Cel szczegółowy 2.3: Odnowa wsi i integracja społeczności lokalnych

Uzasadnienie: przedmiotowy cel wiąże się ze stałym procesem napływu nowych mieszkańców na teren gminy. Napływ nowych mieszkańców spowodowany jest zjawiskiem suburbanizacji, występującym w całej Polsce, polegającym na przenoszeniu się mieszkańców dużych miast na tereny podmiejskie, w poszukiwaniu lepszych warunków zamieszkania.

Napływ nowych mieszkańców jest z pewnością zjawiskiem pożądanym, jednak szybkie tempo przyrostu liczby mieszkańców gminy może również powodować określone problemy społeczne. Do możliwych zagrożeń możemy zaliczyć zjawisko izolacji części nowych mieszkańców gminy od reszty społeczności lokalnej. Zdarza się bowiem, że nowo osiedleni mieszkańcy nie uczestniczą aktywnie w życiu gminy, nie utrzymują kontaktów sąsiedzkich, pracując w Głogowie dowożą dzieci do szkół w mieście. Podobne postawy części nowych mieszkańców gminy powodują podział w społecznościach wiejskich, co nie sprzyja integracji i rozwojowi kapitału społecznego. Należy podejmować działania na rzecz włączania nowych mieszkańców do życia wspólnot lokalnych. Z drugiej strony wyzwaniem jest również aktywizacja „starych” mieszkańców gminy do podejmowania inicjatyw oddolnych i realizowania własnych aspiracji w grupach sformalizowanych i nieformalnych, szczególnie w miejscowościach popegeerowskich, charakteryzujących się często stosunkowo dużym stopniem zdegradowania/zaniedbania. Duża rola w tym zakresie leży po stronie sołtysów i rad sołeckich, lokalnych organizacji pozarządowych, szkół i innych instytucji poprzez podejmowanie działań zmierzających do intensywniejszego wdrażania sołeckich strategii rozwoju czy planów odnowy wsi. Istotne znaczenie ma tu rozwój infrastruktury świetlic wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjności i wzmocnienia roli kulturalno-edukacyjnej, np. poprzez tworzenie mini pracowni komputerowych, klubów tematycznych, kółek zainteresowań itd.

Niemniej ważne dla mieszkańców oraz wizerunku miejscowości jest zagospodarowanie przestrzeni wspólnych, szczególnie z naciskiem na tworzenie miejsc spotkań i integracji oraz dbanie o nie. Zadania te powinny w możliwie dużym stopniu angażować samych mieszkańców.

Kolejnym priorytetem jest integrowania mieszkańców wokół zachowania i promocji dziedzictwa, historii, walorów i zasobów poszczególnych miejscowości oraz wzmocnienie tożsamości mieszkańców

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

poprzez edukację regionalną/lokalną i wspólne inicjatywy na rzecz miejscowego dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego.

Priorytety:

- 2.3.1 Odnowa wsi poprzez dalszy rozwój infrastruktury świetlic wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjności.
- 2.3.2 Rewitalizacja i rozwój przestrzeni wspólnych miejscowości (mała infrastruktura, nasadzenia, place zabaw, place rekreacyjne - punkty spotkań mieszkańców) przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców.
- 2.3.3. Pielęgnowanie i promocja dziedzictwa i tożsamości lokalnej.

Cel szczegółowy 2.4: Tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw obywatelskich i organizacji społecznych

Uzasadnienie: podstawą rozwoju i gminnego wsparcia inicjatyw obywatelskich będzie kontynuacja realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, który wyznaczać powinien ramy współpracy i współdziałania władz samorządowych i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego. Niemniej równie ważne będzie wsparcie grup nieformalnych i ich inicjatyw oddolnych oraz partycypacyjne wdrażanie funduszu sołectkiego. Elementem koniecznym będzie także wsparcie doradcze i szkoleniowe skierowane do osób zarządzających organizacjami pozarządowymi i liderów lokalnych, ukierunkowane na podnoszenie efektywności działań. Powinno się także zwiększyć stopień przekazywania zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym, podejmowanie projektów partnerskich oraz uwzględnienie w konkursach ofert zadań nie tylko o charakterze sportowym. Kolejnym wyzwaniem będzie stymulowanie współpracy pomiędzy miejscowościami (np. realizacja wspólnych projektów w ramach środków dostępnych w ramach funduszu sołectkiego) oraz organizacjami i grupami nieformalnym.

Priorytety:

- 2.4.1 Wsparcie liderów społeczności wiejskich.
- 2.4.2 Wzmacnianie sektora organizacji pozarządowych poprzez szkolenia, doradztwo, promocję oraz zwiększenie ilości i zakresu zlecenia zadań publicznych.
- 2.4.3 Inicjowanie i stymulowanie współpracy partnerskiej pomiędzy miejscowościami i grupami społecznymi.
- 2.4.4. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz dobra wspólnego poprzez partycypacyjne wdrażanie funduszu sołectkiego oraz promocję i wsparcie nieformalnych inicjatyw oddolnych.

Cel szczegółowy 2.5: Sprawna i nowoczesna administracja publiczna.

Uzasadnienie: istotnym problem w obszarze zarządzania administracją publiczną jest brak własnej siedziby urzędu gminy. Podwyższa to koszty funkcjonowania oraz uniemożliwia podejmowanie działań inwestycyjnych i modernizacyjnych. Dlatego priorytetem jest pozyskanie i odpowiednia adaptacja budynku na nową siedzibę urzędu. Innym priorytetem (uwarunkowanym w dużej mierze od posiadania własnej siedziby) jest usprawnienie zarządzania i obsługi mieszkańców poprzez rozwój e-usług (obsługa mieszkańców) i e-administracji (usprawnienie zarządzania i obiegu dokumentów wewnątrz urzędu).

Priorytety:

- 2.5.1 Nowa siedziba urzędu gminy Głogów
- 2.5.2 Rozwój usług administracyjnych świadczonych za pomocą narzędzi informatycznych (e-administracja)

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny 2: Integrująca polityka oraz funkcjonalna i wielofunkcyjna infrastruktura społeczna

Cel szczegółowy 2.1: Doskonalenie oferty i infrastruktury edukacyjnej oraz sportowo-rekreacyjnej

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
2.1.1. Rozbudowa gminnej bazy przedszkolnej. <i>Budowa budynku Przedszkola w Przedmościu</i>	stale, w tym <i>w 2016</i>	Urząd Gminy	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO oraz środki ministerialne), budżet województwa
2.1.2 Dalsza modernizacja bazy oświatowej oraz poprawa wyposażenia szkół.	stale	Urząd Gminy, szkoły	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO oraz środki ministerialne), budżet województwa
2.1.3. Wsparcie wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej oraz wdrażanie narzędzi i programów odkrywania i wspierania talentów oraz pasji.	stale	Szkoły, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie EFS), środki ministerialne, programy dotacyjne
2.1.4. Rozwój bazy i oferty sportowo-rekreacyjnej dla dzieci i dorosłych. <i>Przebudowa boiska w Przedmościu wraz z budową budynku szatni wraz z infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu</i>	stale, w tym <i>w 2016</i>	Urząd Gminy, szkoły	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO oraz środki ministerialne), budżet województwa

Cel szczegółowy 2.2. Integrująca i aktywizująca polityka społeczna

2.2.1 Rozwój polityki prorodzinnej i wszechstronnego wsparcia rodzin, szczególnie tych zagrożonych lub dotkniętych problemami społecznymi.	stale	GOPS, Urząd gminy, organizacje pozarządowe, szkoły	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie EFS), środki ministerialne, budżet powiatu i województwa, programy dotacyjne
2.2.2. Zapewnienie i rozwój oferty oraz usług opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla osób starszych i ich rodzin.	stale	GOPS, Urząd gminy, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy, środki unijne (głównie EFS, ale także EFROW w ramach PROW), środki ministerialne (np. program Senior-Wigor), budżet powiatu i województwa, programy dotacyjne
2.2.3. Aktywne wsparcie i integracja osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.	stale	GOPS, Urząd gminy, organizacje pozarządowe, szkoły	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie EFS), środki ministerialne, budżet powiatu i województwa, programy dotacyjne
2.2.4. Zwiększenie zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych.	stale	Urząd Gminy	Budżet Gminy, środki ministerialne, budżet powiatu i województwa, programy dotacyjne

Cel szczegółowy 2.3: Odnowa wsi i integracja społeczności lokalnych

2.3.1. Odnowa wsi poprzez dalszy rozwój infrastruktury świetlic	stale	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, grupy odnowy wsi	budżet gminy, PROW, programy dotacyjne, środki województwa (program Odnowa wsi)
---	-------	--	---

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjności.			
2.3.2. Rewitalizacja i rozwój przestrzeni wspólnych miejscowości (mała infrastruktura, nasadzenia, place zabaw, place rekreacyjne - punkty spotkań mieszkańców) przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców.	stale	jw.	jw.
2.3.3. Pielęgnowanie i promocja dziedzictwa i tożsamości lokalnej.	stale	jw.	jw.
Cel szczegółowy 2.4: Tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw obywatelskich i organizacji społecznych			
2.4.1 Wsparcie liderów społeczności wiejskich	stale	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe (w tym LGD), grupy odnowy wsi, GOPS, GOK	budżet gminy, EFS, EFRROW w ramach PROW, programy dotacyjne (np. FIO)
2.4.2 Wzmacnianie sektora organizacji pozarządowych poprzez szkolenia, doradztwo, promocję oraz zwiększenie ilości i zakresu zlecenia zadań publicznych	jw.	jw.	jw.
2.4.3 Inicjowanie i stymulowanie współpracy partnerskiej pomiędzy miejscowościami i grupami społecznymi.	jw.	jw.	jw.
2.4.4. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz dobra wspólnego poprzez partycypacyjne wdrażanie funduszu sołectkiego oraz promocję i wsparcie nieformalnych inicjatyw oddolnych.	jw.	jw.	jw.
Cel szczegółowy 2.5: Sprawna i nowoczesna administracja publiczna			
2.5.1 Nowa siedziba urzędu Gminy Głogów <i>Zakup budynku Urzędu Gminy</i>	2016	Urząd Gminy	budżet gminy
2.5.2 Rozwój usług administracyjnych świadczonych za pomocą narzędzi informatycznych (e-administracja)	stale	Urząd Gminy	budżet gminy, środki zewnętrzne: RPO, PO Polska Cyfrowa

Sfera gospodarcza

Cel główny: Rozwój przedsiębiorczości oraz doskonalenie oferty gospodarczej i inwestycyjnej gminy Głogów.

Cel szczegółowy 3.1: Rozwój i promocja oferty inwestycyjnej gminy.

Uzasadnienie: gmina jest atrakcyjnym miejscem do lokowania nowych inwestycji, jednak wymaga to odpowiedniego przygotowania zarówno na poziomie planowania przestrzennego, uzbrojenia terenów/modernizacji infrastruktury drogowej, jak i promocji dostępnej oferty wśród potencjalnych inwestorów i pracodawców. Gmina nie posiada dużych zasobów terenów „pod inwestycje”, jednak nowe podmioty pozyskują działki od prywatnych osób. W tym kontekście priorytetowe pozostaje opracowywanie miejscowych planów zagospodarowywania perspektywiczne ujęcie i przygotowanie terenów w sąsiedztwie planowanej obwodnicy Głogowa oraz Głogowskiej Strefy Ekonomicznej (podstrefa legnickiej), tym bardziej że w przypadku tego ostatniego podmiotu gmina jest właścicielem gruntów znajdujących się w sąsiedztwie strefy. Ewentualne rozszerzenie jej działalności jest oczywiście uwarunkowane ścisłą współpracą z miastem Głogowem oraz samą strefą ekonomiczną. Elementem niezbędnym jest także lepsza promocja oferty inwestycyjnej (w tym terenów inwestycyjnych gminy), między innymi poprzez stronę internetową oraz odpowiednie uzupełnienie o aktualne informacje portalu <http://glogow.e-mapa.net/>, a także poprzez rozpowszechnianie informacji za pośrednictwem partnerów publicznych i prywatnych, zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym.

Priorytety:

- 3.1.1 Odpowiednie dostosowanie zapisów obecnych lub opracowywanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przeznaczonych pod działalność inwestycyjną.
- 3.1.2. Współpraca z miastem Głogowem oraz Głogowską Strefą Ekonomiczną na rzecz lokowania nowych podmiotów gospodarczych w gminie.
- 3.1.3 Skuteczna promocja oferty inwestycyjnej w gminie.

Cel szczegółowy 3.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

Uzasadnienie: choć gmina Głogów ma korzystne wskaźniki dot. działalności gospodarczej i zatrudnienia i jest silnie powiązany z rynkiem pracy Głogowa czy LGOM, to elementem kluczowym dla rozwoju każdego obszaru jest silny sektor przedsiębiorczości lokalnej, który uniezależnia od czynników zewnętrznych. Dlatego należy wspierać podejmowanie działalności gospodarczej wśród mieszkańców. Tu szczególnie znaczenie będzie miało wsparcie przedsiębiorczości kobiet, gdyż stanowią one aż 65% bezrobotnych oraz spadek bezrobocia wśród tej grupy jest na przestrzeni lat minimalny. Samorząd we współpracy z podmiotami zewnętrznymi powinien zapewnić także doradztwo szkoleniowe i doradcze prowadzone na terenie gminy.

W planowaniu perspektywicznym istotne jest budowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży oraz zwiększenie zakresu i poziomu doradztwa w szkołach gimnazjalnych, dotyczącego efektywnego przygotowania młodzieży do kariery zawodowej w kontekście lokalnego/regionalnego rynku pracy.

Na wszystkie działania można pozyskać środki pomocowe UE, przy czym sama gmina nie musi być liderem projektu, a partnerem. Będzie to także sprzyjało nawiązywaniu współpracy długofalowej z podmiotami zewnętrznymi specjalizującymi się w tych obszarach.

Priorytety:

- 3.2.1. Realizacja programów dotacyjnych dot. tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorczości, szczególnie ukierunkowanych na aktywizację kobiet.
- 3.2.2. Wdrożenie systemu wsparcia doradczo-szkoleniowego dla lokalnych przedsiębiorców i osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą.
- 3.2.3. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży oraz rozwój doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2016– 2023

SFERA GOSPODARCZA

Cel główny: Rozwój przedsiębiorczości oraz doskonalenie oferty gospodarczej i inwestycyjnej gminy Głogów.

Cel szczegółowy 3.1: Rozwój i promocja oferty inwestycyjnej gminy

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
3.1.1 Odpowiednie dostosowanie zapisów obecnych lub opracowywanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przeznaczonych pod działalność inwestycyjną.	2016-2017	Urząd Gminy	budżet gminy
3.1.2. Współpraca z miastem Głogowem oraz Głogowską Strefą Ekonomiczną na rzecz lokowania nowych podmiotów gospodarczych w gminie.	stale	Urząd Gminy, partnerzy regionalni, instytucje otoczenia biznesu, strefy ekonomiczne	Budżet Gminy i środki unijne (EFS w ramach RPO i POWER, PROW)
3.1.3 Skuteczna promocja oferty inwestycyjnej w gminie.	stale	jw.	Budżet Gminy i środki unijne (EFS w ramach RPO i POWER, PROW, PO Polska cyfrowa), środki ministerialne, inne programy dotacyjne

Cel szczegółowy 3.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

3.2.1. Realizacja programów dotacyjnych dot. tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorczości, szczególnie ukierunkowanych na aktywizację kobiet.	stale	Urząd Gminy, PUP w Głogowie, GOPS, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy i środki unijne (EFS w ramach RPO i POWER, PROW) fundusz pracy
3.2.2. Wdrożenie systemu wsparcia doradczo-szkoleniowego dla lokalnych przedsiębiorców i osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą.	stale	Urząd Gminy, PUP w Głogowie, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy i środki unijne (EFS w ramach RPO i POWER, PROW)
3.2.3. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży oraz rozwój doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych	stale	Urząd Gminy, szkoły, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy i środki unijne (EFS w ramach RPO i POWER, PROW), inne programy dotacyjne, np. NBP

11.4. Spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu

Cele zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Głogów powinny wpisywać się w nadrzędny dla Polski wieloletni dokument strategiczny rozwoju społeczno-gospodarczego, tj. **Strategię Rozwoju Kraju 2020** (SRK), stanowiący odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, a także wymiarze regionalnym w Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego. Dokumenty te określają cele i priorytety rozwoju Polski i regionu oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić, uwzględniając przy tym najważniejsze trendy rozwoju gospodarki światowej oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w Strategii Europa 2020.

SRK zakłada, że *Polska w roku 2020 to*

aktywne społeczeństwo → konkurencyjna gospodarka → sprawne państwo.

Wizja ta ma zostać osiągnięta poprzez działania realizowane w 3 obszarach strategicznych:

I sprawne i efektywne państwo, II konkurencyjna gospodarka, III spójność społeczna i terytorialna.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. została uchwalona w 2013r. i jest zaktualizowaną i gruntownie przebudowaną wersją strategii z 2005 r.

Wizja regionu określona w nowej strategii to: „Blisko siebie – Blisko Europy”.

Cel nadrzędny: „Nowoczesna gospodarka w atrakcyjnym środowisku”.

Cel nadrzędny zostanie zrealizowany poprzez realizację 8 celów szczegółowych:

1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy.
2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.
3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP.
4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów, oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych.
6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.
7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.

Badaniu poddano zgodność zapisów krajowych i regionalnych z celami szczegółowymi niniejszej Strategii.

Powiązania celów strategii z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Gminy Głogów	Strategia Rozwoju Kraju	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego
SFERA ŚRODOWISKOWA/PRZESTRZENNA		
Cel szczegółowy 1.1: Wysoka jakość życia oraz dostępność komunikacyjna dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej.	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Cel szczegółowy 1.2: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz zachowanie zrównoważonych stosunków wodnych	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Cel szczegółowy 1.3: Rozwój turystyki i rekreacji poprzez promocję i wykorzystanie potencjału położenia, walorów przyrodniczych oraz lokalnego dziedzictwa	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Cel szczegółowy 1.4: Wdrożenie aktywnej i systematycznej edukacji ekologiczno- przyrodniczej.	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
SFERA SPOŁECZNA		
Cel szczegółowy 2.1: Doskonalenie oferty i infrastruktury edukacyjnej oraz sportowo-rekreacyjnej	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska III.2.1. Podnoszenie jakości i	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 5 Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia

	dostępności usług publicznych III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich	Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Cel szczegółowy 2.2. Integrująca i aktywizująca polityka społeczna	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych	Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Cel szczegółowy 2.3: Odnowa wsi i integracja społeczności lokalnych	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 5 Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Cel szczegółowy 2.4: Tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw obywatelskich i organizacji społecznych	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich	Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Cel szczegółowy 2.5: Sprawna i nowoczesna administracja publiczna.	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.2.1. Podnoszenie jakości i	Cel 5 Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia

	dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich	
SFERA GOSPODARCZA		
Cel szczegółowy 3.1: Rozwój i promocja oferty inwestycyjnej gminy.	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej	Cel 1 Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP Cel 5 Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Cel szczegółowy 3.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego	Cel 1 Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne

11.5. Wdrażanie i monitoring strategii

11.5.1. Podmioty wdrażające

Skuteczna realizacja niniejszej strategii w dużej mierze spoczywa na władzach gminy, jednak jest niemożliwa do osiągnięcia bez zaangażowania partnerów społecznych, prywatnych i publicznych zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym.

Podmiotami wdrażającymi cele strategii są zatem:

- **Wójt gminy Głogów przy wsparciu urzędu gminy oraz jednostek gminnych**
- **Rada gminy Głogów**
- **lokalne organizacja społeczne, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy**

przy wsparciu i poprzez współpracę:

- ✓ samorządów szczebla powiatowego i wojewódzkiego
- ✓ jednostek publicznych szczebla powiatowego i wojewódzkiego/regionalnego
- ✓ szeroko rozumianych obecnych i przyszłych partnerów społecznych, w tym LGD KŁO

Zarządzanie strategią należy do zadań Wójta i Rady Gminy Głogów.

11.5.2. Finansowanie strategii

Podstawowym źródłem finansowania części działań zaplanowanych w Strategii są środki pochodzące z budżetu gminy. Jednakże z uwagi na ambitnie wytyczone cele oraz możliwość pozyskania środków z innych źródeł gmina będzie ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć z zewnętrznych środków finansowych. Władze Gminy przewidują pozyskanie środków finansowych z następujących źródeł:

- z budżetu państwa
- z programów pomocowych Unii Europejskiej
- z programów Rządu RP
- z Fundacji Zagranicznych
- z instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych
- z polskich fundacji i organizacji
- od inwestorów lokalnych, krajowych i zagranicznych
- z wkładu prywatnego
- z innych źródeł.

Władze gminy będą ubiegać się o dofinansowanie na realizację zadań własnych, ale także (np. jako operator) na wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców (np. podejmowanie działalności gospodarczej). Gmina świadoma jest roli, jaką mogą odegrać pozyskane fundusze UE w jej rozwój społeczno-gospodarczy. Jest to ogromna szansa na dalszy rozwój mieszkańców, sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz infrastruktury zarówno społecznej, jak i technicznej oraz na niwelację i łagodzenia obszarów problemowych, a także wdrożenie skutecznych rozwiązań systemowych. Gmina liczy również na pozyskanie inwestorów zewnętrznych, co z kolei jest szansą na jeszcze szybszy rozwój oraz zwiększenie dochodów gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych. Konsekwentna realizacja założeń Strategii, umiejętne wykorzystywanie lokalnych zasobów oraz skuteczne wykorzystywanie wszystkich pojawiających się w otoczeniu szans na pozyskanie środków finansowych z pewnością przyspieszy zarówno społeczny, jak i gospodarczy rozwój Gminy Głogów.

11.5.3. Monitoring strategii

Głównymi obszarami monitorowania strategii będą cele ogólne i szczegółowe. Za proces monitorowania strategii odpowiada Wójt Gminy, który wyznaczy do tego odpowiedniego pracownika merytorycznego lub powoła zespół roboczy.

Monitoring to proces stałego kontrolowania, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiąganymi cele i rezultaty określone w strategii oraz jak przebiega wydatkowanie środków przeznaczonych na poszczególne zamierzenia. Monitorowanie stanowi więc ważną część codziennego zarządzania. Służy dostarczaniu informacji, na podstawie których zarządzający mogą systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji planów i osiągnięciu celów.

Istotą prowadzenia monitoringu założeń strategicznych jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Kluczowym elementem monitorowania jest wypracowanie takich technik zbierania informacji oraz takich wskaźników, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań. Monitoring będzie skutecznym narzędziem wdrażania założeń strategicznych tylko wówczas, gdy będzie prowadzony systematycznie i systemowo. Poniżej przedstawiono przykładowe wskaźniki służące monitoringowi strategii.

Ze względu na średniookresowość dokumentu proponuje się pierwszy przegląd jej realizacji w roku 2018 (pod koniec roku), a ocenę końcową nie wcześniej niż w roku 2023. Należy pamiętać, że strategia to dokument żywy, podlegający zmianom i aktualizacji, wynikających ze zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Inicjatywa aktualizacji strategii nie należy jedynie do Wójta czy Rady Gminy, ale także do mieszkańców. Strategia ma być narzędziem pomocnym w rozwoju gminy, dlatego jej zapisy muszą być aktualne i adekwatne, choć nie mogą być poddawane bieżącym i krótkotrwałym tendencjom. Strategia wyznacza cele i zadania na minimum kilka lat, dlatego ważna jest konsekwencja i myślenie perspektywiczne.

Tabela 11.1. Proponowane wskaźniki monitoringu

Cel szczegółowy	Wskaźnik	źródło informacji	Planowany efekt
SFERA ŚRODOWISKOWA/PRZESTRZENNA			
Cel szczegółowy 1.1: Wysoka jakość życia oraz dostępność komunikacyjna dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość km dróg nowowyprowadzonych, zmodernizowanych – ilość km sieci kanalizacyjnej – odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej 	Urząd Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa jakości sieci dróg gminnych ➤ Wzrost atrakcyjności, ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych gminy
Cel szczegółowy 1.2: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz zachowanie zrównoważonych stosunków wodnych	<ul style="list-style-type: none"> – ilość km wałów/rowów melioracyjnych poddanych renowacji – ilość projektów z zakresu małej retencji 	Urząd Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa stosunków wodnych i sprawne zarządzanie infrastrukturą melioracyjną
Cel szczegółowy 1.3: Rozwój turystyki i rekreacji poprzez promocję i wykorzystanie potencjału położenia, walorów przyrodniczych oraz lokalnego dziedzictwa	<ul style="list-style-type: none"> – ilość szlaków/ścieżek turystycznych – ilość wspólnych projektów promocyjnych – ilość wydawnictwa – ilość nowej infrastruktury turystycznej 	Urząd Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost atrakcyjności, ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych gminy ➤ Zwiększenie liczby turystów korzystających z oferty (mierzone przez

			sezonowe badania ruchu turystycznego)
Cel szczegółowy 1.4: Wdrożenie aktywnej i systematycznej edukacji ekologiczno-przyrodniczej.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość projektów edukacyjnych – ilość osób objętych projektami edukacyjnymi – udział odpadów segregowanych w ilości odpadów ogółem – ilość projektów z zakresu ochrony przyrody 	Urząd Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost świadomości ekologicznej i przyrodniczej ➤ Zwiększenie poziomu recyklingu na terenie gminy
SFERA SPOŁECZNA			
Cel szczegółowy 2.1: Doskonalenie oferty i infrastruktury edukacyjnej oraz sportowo-rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> – ilość budynków poddanych modernizacji, – ilość nowych, przebudowanych boisk sportowych – ilość dodatkowych zajęć w szkole – ilość uczniów objętych dodatkowymi zajęciami – ilość dzieci objętych opieką przedszkolną 	Urząd Gminy, szkoły	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i sportowo – rekreacyjnej
Cel szczegółowy 2.2. Integrująca i aktywizująca polityka społeczna	<ul style="list-style-type: none"> – ilość osób objętych aktywnymi formami wsparcia – ilość wdrożonych narzędzi wsparcia – ilość nowych mieszkań komunalnych/socjalnych 	Urząd Gminy, GOPS, PUP	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmniejszenie ilości osób korzystających ze świadczeń opieki społecznej ➤ Wzrost zatrudnienia na terenie gminy ➤ Zmniejszenie stopy bezrobocia ➤ Zmniejszenie występowania zjawisk patologicznych
Cel szczegółowy 2.3: Odnowa wsi i integracja społeczności lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> – ilość świetlic wiejskich poddanych modernizacji/rozbudowie – ilość zagospodarowanych przestrzeni wspólnych – ilość miejscowości objętych działaniami – ilość inicjatyw edukacyjnych, kulturalnych – ilość projektów dot. dziedzictwa lokalnego 	Urząd Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa jakości infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego w centrach miejscowości ➤ Zwiększenie oferty edukacyjnej i kulturalnej ➤ Ochrona i promocja lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-historycznego
Cel szczegółowy 2.4: Tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw obywatelskich i organizacji społecznych	<ul style="list-style-type: none"> – ilość organizacji pozarządowych/grup nieformalnych, w tym nowopowstałych – stopień wykorzystania funduszu sołeckiego – ilość szkoleń i doradztwa – ilość osób objętych wsparciem – ilość inicjatyw/projektów podejmowanych przez organizacje 	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost aktywności społecznej i zaangażowania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego
Cel szczegółowy 2.5: Sprawna i nowoczesna administracja publiczna.	<ul style="list-style-type: none"> – Ilość wdrożonych e-usług – Ilość nowego sprzętu komputerowego/programów 	Urząd Gminy	Poprawa jakości i efektywności usług publicznych

	w komputerowych/baz danych – Ilość spraw załatwianych on-line		
SFERA GOSPODARCZA			
Cel szczegółowy 3.1: Rozwój i promocja oferty inwestycyjnej gminy.	– ilość nowych podmiotów gospodarczych – ilość terenów inwestycyjnych – ilość materiałów/akcji promujących gminę	Urząd Gminy, statystyka publiczna	➤ Wzrost zatrudnienia na terenie gminy ➤ Zmniejszenie stopy bezrobocia
Cel szczegółowy 3.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej	– ilość nowych podmiotów gospodarczych – ilość osób objętych wsparciem finansowym/doradczoszkoleniowym – ilość i wielkość udzielonych dotacji – ilość uczniów objętych doradztwem zawodowym	Urząd Gminy, statystyka publiczna, podmioty realizujące programy wsparcia, PUP	➤ Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców ➤ Wzrost zatrudnienia na terenie gminy ➤ Zmniejszenie stopy bezrobocia